A NAGYSZALONTAI REFORM. EGYHÁZMEGYE

1907. ÉVI ÁPRIL HÓ 25-ÉN

NAGYSZALONTÁN TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I)

FÜGGELÉKÜL:

A NAGYSZALONTAI REFORM. EGYHÁZMEGYEI BIRÓSÁG IDŐSZAKI TANÁCSA

1907. ÉVI ÁPRIL HÓ 22-ÉN

NAGYSZALONTÁN TARTOTT ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I.)

SZERKESZTETTE:

NAGY IMRE

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

Kiadta: A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN SZ. KIR. VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

1907 —1413.

A NAGYSZALONTAI REFORM. EGYHÁZMEGYE

1907. ÉVI ÁPRIL HÓ 25-ÉN

NAGYSZALONTÁN TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I.)

FÜGGELÉKÜL:

A NAGYSZALONTAI REFORM. EGYHÁZMEGYEI BIRÓSÁG IDŐSZAKI TANÁCSA

1907. ÉVI ÁPRIL HÓ 22-ÉN

NAGYSZALONTÁN TARTOTT ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(I.)

SZERKESZTETTE:

NAGY IMRE

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

Kiadta: A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN SZ. KIR. VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

1907 —1413.

A nagyszalontai református egyházmegye 1907. évi április hó 25-én, Nagyszalontán tartott közgyülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Széll Kálmán esperes és gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Balog Ambrus	Fábián László
Dr. Márk Ferencz	Dr. Balogh Elek
Nagy Imre	Hadházy Kálmán
Böszörményi Lajos	gróf Tisza Kálmán
Csécsi Imre	Szikszay Lajos
Bagdi János	

II. Jegyzők:

Nagy Imre és Szabó István lelkészi, Hadházy Kálmán és Sütő Antal világi részről.

III. Számvevőszéki tagok:

Szikszay Lajos, Fráter Emil, dr. Szarka Sándor, dr. Márk Ferencz, Bagdi János.

IV. Lelkészek:

Bán József n.-zerindi, Bessenyey Imre m.-sassi, Bodnár Lajos csermői, Bódogh János bajji, Bogdány János f.-tóti, Bottyán Pál belényesi, Boross Gábor árpádi, Bugyi János erdőgyaraki, Fogarassy Bálint ágyai, Gyenge János bélzerindi, Kassay Béla tenkei, Kolumbán Áron kötegyáni, Makay Elek fenesi, Nagy Endre s.-kereszturi, Németi

János szakáli, Nyeste István m.-homorogi, Ónodi Sándor m.-gyáni, Szabó József b.-sebesi, Szathmáry István remetei, Unghváry Gyula tamásdai, Vajda Mihály gyantai, Vass Jenő vadászi lelkészek.

V. Tanitói testület képviselői:

Szabó Lajos, Papp Imre.

VI. Egyházak világi képviselői:

Bereczki Imre és Balogh János Nagyszalontáról, T. Balogh Mihály Ugráról, Póti József Sarkadról, Torma Mózes Erdőgyarakról, Bálint János Kötegyánból, Jakab János Tenkéről, Krucsó Balázs Komádiból, idős b. Tarsoly József M.-Homorogról.

Széll Kálmán esperes lélekemelő alkalmi ima után meleg szivvel üdvözli egyházmegyénk szeretve tisztelt gondnokát, mint aki irányt ad, lankadatlan munkájával vezérel, bölcs tanácsával támogat s példaadásával buzdit mindnyájunkat; üdvözli az egyházmegye tanácsbiráit, jegyzőit, a megjelent lelkészeket, a tanitói testületek s az egyházak képviselőit, általában a gyülés alkotó tagjait; ezzel a gyülést megnyitja.

Napirend előtt szót kér Széll Kálmán esperes s megemlékezvén arról, hogy egyházmegyénk szeretve tisztelt gondnokát a dunántuli református egyházkerület nagy lelkesedéssel s presbiteriumainak majdnem osztatlan bizalmával főgondnokává választotta meg s hogy az ő beiktatása folyó hó 30-án a Pápán tartandó egyházkerületi közgyülésen fog megtörténni; ismételten — s a gyülés lelkes éljenzése mellett — üdvözli őt egyházmegyénk nevében is, mint a dunántuli református egyházkerület főgondnokát, s kérve kéri, hogy egyházkerületi főgondnoki állásában se hagyja el nagyszalontai egyházmegyénket, de megmaradva egyházmegyei gondnoki hivatalában, mint világi elnökünk s fáradhatatlan bölcs vezérünk, támogassa, vezérelje továbbra is egyházmegyénket.

Esperes üdvözlő szavait melegen köszöni gróf Tisza István egyházmegyei gondnok — s az egyházmegyei közgyülés éljenekkel kisért helyeslése közt kijelenti, hogy mig egyházmegyénk bizalmát birja s ereje engedi, kitart egyházmegyénk gondnoki székén.

1. A tanitói testület képviselői s az egyházak megjelent küldöttei beadják megbizó-leveleiket.

Neveik felolvasása után a fentirt sorrendben igazoltatnak.

2. Esperes jelenti, hogy Benedek László egyházmegyei tanácsbiró, halaszthatatlan teendője, Csák József komádii lelkész és Perecz István harsányi lelkész, hivatalos elfoglaltságuk miatt, nem jelenhettek meg jelen gyülésünkön.

Sajnos tudomásul szolgál.

3. Az esperes által kinyomatott s a gyülés alkotó tagjai közt kiosztott tárgysorozat

felolvasottnak tekintetvén, a tanácskozás sorrendjéül szolgál.

4. Esperes beterjeszti következő jelentését az egyházmegye vallás-erkölcsi és anyagi állapotáról:

„Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyénknek az 1906. évi vallás-erkölcsi és anyagi állapotát feltüntető jelentésemet, a hozzám érkezett adatok alapján a következőkben van szerencsém beterjeszteni:

I. Vallás-erkölcsi állapot.

A közönséges istenitisztelet gyakorlása általában megnyugtató. Ünnepnapokon és vasárnap délelőtt — egyházmegyénk minden egyházában hitelveink szerint egyházi beszéd tartatik. Vasárnap délután 21 egyházban kátémagyarázat, 10 egyházban bibliamagyarázat, 7 egyházban e kettő felváltva, 5 egyházban könyörgés. Szakálban nincsen istenitisztelet.

Hétköznap reggelenként mindennap van istenitisztelet 29 egyházban, hetenként kétszer 3 egyházban, bünbánati héten 4 egyházban, nincsen 8 egyházban.

Hétköznap délután istenitisztelet tartatik Nagyszalontán.

A nagy munkaidő szünetelése alatt köznapokon hetenként, főképpen adventben bibliamagyarázat van 27 egyházban, nincs 17 egyházban.

A konfirmácziói oktatást 28 egyházban a lelkészek, 12 egyházban a lelkészek felügyelete alatt a tanitók, 4 egyházban a tanitók végezték — törvényszerü előkészités mellett a tanév utolsó felében — és abban minden 12 éves gyermek részesült.

Az urvacsorával élők száma: 41.545. Betegeknek az urvacsora, kivánatukra a rendes urvacsoraosztás alkalmával, esetleg más alkalommal is kiszolgáltatik.

Nazarénusok vannak 13 egyházban, nincsenek 31 egyházban.

Baptisták vannak 19 egyházban, nincsenek 25 egyházban.

Felekezetnélküliek vannak 11 egyházban, nincsenek 33 egyházban. Ezeknek száma pontosan ki nem mutatható, mivel a kitérési anyakönyv csupán a kitérők számát igazolja, de az időközi változást, szaporodást, vagy fogyást semmi rendelkezésünkre álló adat sem bizonyitja. Egyébként a jelentések szerint a nazarénusok és baptisták számában a mult évi kimutatás adataihoz képest növekedés nem észlelhető.

Az egyházi szertartást mellőzték és pedig

a) a keresztelést 10 egyházban 38; (megkereszteltetett 3239) tehát a szülöttek 1·16%-a;

b) az esketést 24 egyházban 96; (megesküdött 747 pár) tehát a házasok 12·85%-a,

c) a temetést 8 egyházban 21; (szertartással eltemettetett 2428) tehát az elhaltak 0·86%-a.

Ha most ezen adatokat összehasonlitjuk az 1905. éviekkel, azt találjuk, hogy a keresztelést mellőzők száma csökkent 0·27%-kal, az esketést mellőzők száma növekedett 0·51%-kal, az egyházi szertartás nélkül eltemettek száma csökkent 0·42%-kal.

Az 1906. évben áttértek száma 32, tehát növekedett 10-zel.

Az 1906. évben kitértek száma 29, tehát növekedett 4-gyel.

Törvénytelen szülöttek száma 335 (tehát 3239 közül a szülöttek 10·34%-a és igy a mult évihez viszonyitva 1·43%-kal növekedett.

Viszálkodó házasok száma 17 egyházból kimutatva 64, számuk emelkedett 23-mal.

Vadházasok száma 28 egyházból kimutatva 242, számuk csökkent 14-gyel.

Szegényekről gondoskodnak 34 egyházban, melyekben egyházmegyénk 21—1895. sz. végzése foganatositásával a szegény alap állaga 13,869·93 kor., ezek szegények és árvák segélyezésére, tandijelengedésre forditottak 3445·35 koronát. Nincs gondoskodva 10 egyházban: Bélzerind, Borossebes, Csermő, Feketetót, Szakál, Szemlak, Szentleányfalva, Tamásda, Tenke, Vadász.

Ingyenes iskoláztatás van 12 egyházban.

A kegyes adományok és hagyományok összege: 23,333·90 korona és pedig részletezve: *Ant:* Harang-alapra özv. F. Kovács Sándorné 50 kor. Bódi Mihály 20 kor. Cs. Kovács Ferencz 20 kör. Többen 247·96 kor. Az „Olvasókör" által tartott mulatság jövedelméből 157·02 kor. Összesen: 494·98 kor. *Arad:* Perselypénz 312·08 kor. Gaal Ferencz 50 kor. Aradi Első Takarékpénztár 100 kor. Arad Csanádi Takarékpénztár 100 kor. Polgári Takarékpénztár 50 kor. Gáji Hitelszövetkezet 25 kor. Ipar- és Népbank 20 kor. Csécsi Imre a stólaváltságból megajánlott összeg részletéül 100 kor. Templom javitásra gyült 308·70 kor. Többen kisebb-nagyobb összegeket 156·60 kor. Összesen: 1222·38 kor. *Ágya:* Perselypénz 27·55 kor. Virág Ferencz egyházfentartási-alapra 15 l. buza. Többen Bocskay-alapra 2·50 kor. Összesen: 30·05 kor. *Bajj:* Semsei Kálmán egyházfentartási alapra 200 kor. Az egyház pénztárából a presbytérium egyházfentartási-alapra 600 kor. Összesen: 800 kor. *Belényes:* Az egyház közszükségeire: Thury Ignácz 100 kor. Bottyán P. Lelkész a saját költségén készitett levelező-lapok jövedelméből 1000 kor. Perselypénz 60·44 kor. Urasztalát egyesek ellátták 40 kor. Összesen 1200·44 kor. *Belényesujlak:* Juhász Róza egy 10 kor. értékü urasztali teritőt adományozott, az urasztalát többen ellátták 17 kor. Perselypénz 17·17 kor. Összesen: 44·17 K. *Bélzerind:* Perselypénz 20·43 kor. *Berekböszörmény:* Községtől iskolai segély 400 kor. Dobó Imre 20 kor. Imre Gábor 4 kor. Perselypénz 78·44 kor. Összesen: 502·44 kor. *Borossebes:* Perselypénz 57·99 kor. Harang alapra gyült 18 kor. Dr. Csillag Ignácz 10 kor. Karikás Dávid 1 kor. Összesen 86·99 kor. *Csermő:* Kálmán Ferencz 4 kor. Bartók Dániel 20 kor. Székely Ádám 15 kor. Módi Ferencz 14 kor. Nagy Károly 5 kor. K. Tóth Ferencz 4 kor. Összesen: 62 kor. *Erdőgyarak:* Gara Ferencz az egyháznak földvételre 530 kor. Fónagy Mihály szegényalapra 60 kor. Diósi Mihály ezüst keresztelő készlet 50 kor. Orgona-alapra Bessenyei Zoltán 29·26 kor. Fónagy György 10 kor. Mátyási János 2 kor. Bessenyei Zoltán iskolás gyermekeknek ruhára 11·40 kor. Összesen: 662·66 kor. *Erdőhegy:* Kisjenői Takarékpénztár 20 kor. Egy névtelen urasztala ellátására 10 kor. Összesen: 30 kor. *Fenes:* Urbéri birtokosok pénztára 2361·56 kor. Fenes község pénztára 1363 kor. Egyháztagok közmunkaváltságból 1391·66 kor. Makai Elek 77·44 kor. Dr. Schwimmer Márton 10 kor. Szabó Ferencz 4 kor. Perselypénz 78·50 kor. Összesen: 5286·16 kor. *Geszt:* gróf Tisza István egyházi

adóján felül 200 kor. Gróf Tisza Istvánné iskolásoknak jutalmul 100 kor., ezenkivül az urasztalát egész éven át ellátta. Biró Mihály orgona-alapra 20 kor. Farkas János, Tárnok Sándor, Szabó István harang-alapra együtt 10·30 kor. Perselypénz 70·75 kor. Összesen: 401·05 kor. *Gyanta:* Az urasztalára adakoztak 39 kort. *Gyorok:* Id. Dékány György egy uj harangot öntetett 1200 kor. Harangfelállitás költségeire egyesektől 100 kor. Perselypénz 40·25 kor. Összesen: 1340·25 kor. *Harsány:* Néh. Gergely Sándor adománya egyházfentartási-alapra 200 kor. Perselypénz 145·11 kor. Ilyés Mihály és neje 10 kor. Özv. Demeter Andrásné 5 kor. Bereczki Teréz 1·20 kor. Forrás Sándorné 1 kor. N. N. 2 kor. Összesen 364·31 kor. *Komádi:* Sepreni Márton és neje Vajda Eszter urasztali ezüstpoharat, — Komádi Takarékpénztár iskolás növendékeknek a Bocskay ünnepélyen, — közvizsgákon jutalomkönyvre, ruhasegélyre 75 kor. Krucsó Balázs 10 kor. Csák József 2 kor. Perselypénz 25·38 kor. Összesen: 112·38 kor. *Kőlegyán:* Iskolás gyermekeknek Sarkadi Takarékpénztár 30 kor. Bleyer Jenő 10 kor. Összesen: 40 kor. *Magyarhomorog:* Schwarz Gyula toronyóra alapra 300 kor. *Mezőgyán:* Néh. Oláh Bálint orgona-alapra 20 kor. Kovács Lajos szegény-alapra 80 kor. Ladányi János iskolás gyermekeknek karácsonyi segély 20 kor. D. Bugyi Sándor ugyanerre 22 kor. Összesen: 142 kor. *Mezősas:* Nyeste Gyula harang-alapra 15 kor. Klein Samu 10 kor. Farkas János 20 kor. Összesen: 45 kor. *Nagyszalonta:* Perselypénz 469·70 kor. Özv. Tolna Gergelyné orgona-alapra 100 kor. Sternthal Adolf iskolai czélokra 400 kor. Id. Pápai János 50 kor. Id. Makai Istvánné Durkó Rebeka 250 kor. Özv. Csordás Jánosné Jakab Erzsébet 20 kor. Nagyszalonta város ezredévi alapitvány kamata népiskoláknak 1500 kor. Ertsey Sándor alapitványának kamata 500 kor. Lovassy Ferencz alapitványának kamata 250 kor. Összesen: 3539·70 kor. *Okány:* Schwarz Lajos orgonára 500 kor., ugyanerre egyesek 708 kor. Összesen: 1208 kor. *Pankota:* Pankotai Népbank 40 kor. *Remete:* Uj lelkészi lakásra Bernáth Zsigmond 100 kor. Szathmári István lelkész 26 kor. Özv. Kovács Lászlóné 5 kor. Hódmezővásárhelyi egyház 10 kor. Mezőturi egyház 10 kor. Nánási és Karczagi egyházak à 5 kor.: 10 kor. Több egyház à 2 kor.: 26 kor. Szathmáry István egyházi szükségletekre 20 kor. Összesen: 227 kor. *Sarkad:* Sarkadvidéki Takarékpénztár könyvsegélyre 150 kor. A 3 egyházi takarékmagtár-alap szegény- és árva-alapra 420 kor. A besorozott ifjuság orgona-alapra 10 kor.

Özv. Puskás Gáborné Bende Sára szegény- és árva-alapra 80 kor., orgona-alapra 20 kor. Egy magát megnevezni nem akaró egyháztag orgona-alapra 100 kor. Gróf Almássy Dénesné Károlyi Ella grófnő szegény gyermekeknek ruha- és könyvsegély 200 kor. Özv. Tülkösi Mihályné Kolozsvári Juliánna szegény és árva-alapra 10 kor. Özv. Szilágyi Györgyné néh. Kiss Zs. ugyanerre 25 kor. Zakar János ugyanerre 10 kor. Vig Imre templomjavitásra 10 kor. Ősi-pusztai harangra többen 9·10 kor. Háználvaló urvacsoraosztáskor szegény- és árva-alapra 4·40 kor. Perselypénz 70·62 kor. Összesen: 1119·12 kor. *Sarkadkeresztur:* Két uj harang készittetett a hivek adakozásából 1287·07 kor., mely összegből P. Szabó Józsefné 384·84 kor. adományozott. Sarkadvidéki Takarékpénztár szegény iskolásoknak 10 kor. Összesen: 1297·07 kor. *Sonkolyos:* Perselypénz 9·62 kor. Petrikó György 2 drb. urasztali kendőt adományozott 4 kor. értékben. *Jánosfalva:* Perselypénz 11·68 kor. Uj harangra adakozásból 631·73 kor. Összesen: 643·41 kor. *Szakál:* Perselypénz 20 kor. *Szemlak:* Bedrich Lajos elhunyt édes atyja tulajdonát képező 108 drb. könyvet az egyháznak adományozta. *Szentleányfalva:* Perselypénz 76 kor. *Tamásda:* Kenderesi Jánosné uj harangra 400 kor. *Tárkány:* Perselypénz 76·46 kor. Tamásfalvi Thury Ignácz 100 kor. és Benedek Ferenczné urasztali teritő ajándéka 25 kor. Összesen: 201·46 kor. *Nyégerfalva:* A község uj épitési anyagokra 600 kor. Perselypénz 16·46 kor. Összesen: 616·46 kor. *Tenke:* Harang-alapra gyűjtésből 419·40 kor. Perselypénz 79·02 kor. Toronyfestésre Ötvös B. és B. Orbán J. (5—5 kor.) 10 kor. Összesen 508·42 kor. *Vadász:* Templomjavitásra gyült 96 kor.

Ezenkivül az urasztalát részint egész éven át, részint egyes alkalommal, egyes buzgó egyháztagok adománya látta el kenyérrel és borral a következő 30 egyházban: Ágya, Árpád, Bajj, Belényes, Belényesujlak, Bélzerind, Csermő, Erdőgyarak, Erdőhegy, Feketegyarmat, Fenes, Gyanta, Gyorok, Harsány, Komádi, Körösszegapáti, Magyarhomorog, Mezősas, Nagyszalonta, Pankota, Sarkadkeresztur, Sonkolyos, Jánosfalva, Szakál, Szentleányfalva, Tárkány, Tenke, Ugra, Vadász, Berekböszörmény.

II. Az egyház külélete.

A presbytériumok minden egyházban az egyházi törvény értelmében vannak szervezve. A pesbyterek száma 751.

A presbyteri gyülések jegyzőkönyveit az e czélra vá-

lasztott egyházi jegyzők vezetik, csupán kivételes esetekben a lelkészek.

Az egyházközségi közgyülést egyházkerületünk szabályrendelete értelmében a 2000 lelken aluli egyházközségekben az egyházközségek tagjai alkotják — a 2000 lelken felüli egyházközségekben az egyházközségi közgyülés szervezve van az egyházkerületi szabályrendelet értelmében 10 egyházban 574 taggal.

Az anyakönyvek 42 egyházban jó, — Belényesujlakon és Fenesen türhető állapotban vannak.

Körleveles jegyzőkönyv van 43 egyházban, Csermőn nincsen.

Lelkészi napló és postakönyv van 43 egyházban, Magyarhomorogon nincsen.

Az egyházi levéltár rendezve van 43 egyházban, Árpádon nincsen.

Az egyház leltára, vagyonkönyve meg van 44 egyházban.

Az ingatlanok tetekkönyvezve vannak 43 egyházban, Csermőn részben.

Az egyházi számadások rendelet szerint vezettetnek mind a 44 egyházban.

A gondnoki számadások megvizsgáltattak az illető presbyteriumok által a folyó év első negyedében s általam bekivántatván: az egyházmegyei számvevőszék felülvizsgálata alá terjesztettek, mely e tárgyu jelentését az egyházmegyei közgyülés elé terjeszti.

A gondnoki számadás eredménye:

a) bevétel	pénz 236,312·78 k.,	buza 1493 17 Hl.,	tengeri 253·41 Hl.,	árpa 583·18 Hl.
b) kiadás	pénz 208,966·88 k.,	buza 1184 62 Hl.,	tengeri 148·21 Hl.,	árpa 465·84 Hl.
c) maradvány	pénz 27,345·90 k.,	buza 308 55 Hl.,	tengeri 105·20 Hl.,	árpa 117·34 Hl.
d) tulkiadás	pénz 47·20 k.,	buza — Hl.,	tengeri — Hl.,	árpa — Hl.
e) követelés hátr.	pénz 57,056·08 k..	buza 259 21 Hl.,	tengeri 180·46 Hl.,	árpa 199 88 Hl.
f) adósság	pénz 94,993·63 k.,	buza — Hl.,	tengeri Hl.,	árpa — Hl.

Alapitványok főösszege: 260,924·52 kor. Alapitvány gabonában 732·11 Hl. és Körösszegapátiban 5000 kor. értékü föld.

A belhivatalnokok ki vannak fizetve 39 egyházban, Belényesujlakon, Fenesen, Magyarhomorogon, Tárkányban és Ugrán nincsenek.

A közadók, — egyházmegyei és kerületi illetékek ki vannak fizetve 33 egyházban; Belényesen, Belényesujlakon, Csermőn, Fenesen, Kisperegen, Kötegyánban, Szemlakon, Tamásdán, Tárkányban, Vadászon és Berekböszörményben a hátralék összege 4495 kor. 19 fillér.

Az egyházi adókulcs 34 egyházban osztálybasorozás, 9 egyházban párbér szerinti, Aradon önkéntes adózás van.

A kivetett egyházi adó fedezi a szükségletet 33 egyházban, Ágyán, Szintyén, Belényesen, Belényesujlakon, Csermőn, Fenesen, Gyorokon, Pankotán, Remetén, Tamásdán, Tárkányban, Tenkén nem fedezi.

A templom állapota 37 egyházban jó, 5 egyházban javitandó, Ágyán és Belényesujlakon rossz.

Az iskolák állapota jó 28 egyházban, javitandó 5 egyházban, rossz Belényesujlakon, Bélzerinden, Körösszegapátiban. Községi iskolák vannak Aradon és Okányban, állami iskolák Csermőn, Feketetóton, Gyantán, Remetén, Sonkolyoson, Szentleányfalván.

A lelkészi lakás jó 32 egyházban, kielégitő 11 egyházban, Vadászon rossz.

Az egyházi épületek mind a 44 egyházban a „Fonciere“ pesti biztositó intézetnél vannak biztositva 838.859 kor. erejéig. (Feketetót, Fenes, Körösszegapáti, Szentleányfalva, Tamásda, Vadász, Berekböszörmény a biztositási összeget nem mutatták ki.) Évi dij 1623 K 37 fillér, mely mindenütt ki van fizetve. A temető 30 egyházban az egyház, 12 egyházban a község, Geszten gróf Tisza-uradalom tulajdona, Belényesen per alatt áll; fásitva, illetőleg körülárkolva van 42 egyházban, Belényesujlakon, Fenesen nincs.

Uj épitkezés történt 13 egyházban 11.556 kor. 31 fillér értékben és pedig Ágyán 562·70 K, Belényesen 2000 K, Csermőn 596·36 K, Feketegyarmaton 92·80 K, Feketetóton 165·20 K, Fenesen 6444·54 K, Harsányban 233·04 K, Kisperegen 400 K, Kötegyánban 480 K, Mezőgyánban 242·67 K, Sonkolyoson 31 K, Jánosfalván 56 K, Ugrán 250 kor.

Az egyházi épületek fentartására és javitására fordittatott 42 anyaegyházban és 3 leányegyházban 20,826·08 kor.

III. Népiskolai adatok.

Tankötelesek 6—12 évig fiu 5427, leány 5145, összesen: 10,572.

Ezek közül iskolába jár fiu: 4854, leány: 4544, összesen: 9398, tehát a tankötelesek 88·90%-a (mult évihez képest csökken 1·18%-kal).

Nem jár:
iskolát elhagyott fiu: 113, leány: 125, összesen: 238 } 1174;
iskolázatlan fiu: 460, leány: 476, összesen: 936 }
tehát a tankötelesek 9%-a (csökkent 0·91%-kal).

Tankötelesek 13—15 évig fiu: 1875, leány: 1812, összesen: 3687.

Ezek közül iskolába jár fiu: 1188, leány: 1040, ösz-

szesen: 2228, tehát a tankötelesek 60·4%-a (csökkent 6·18%-kal).

Nem jár fiu: 687, leány: 772, összesen: 1459, tehát a tankötelesek 39·57%-a (emelkedett 6·45%-kal).

A tankötelesekről nem küldött kimutatást Csermő. Tenke a 13—15 évi tankötelesekről nem tesz említést.

Az iskola 23 egyházban VI, 10 egyházban V, 3 egyházban IV osztályu.

A konfirmáltak száma: 639 fiu, 636 leány, együtt: 1275.

Az egyházkerületi tanterv megtartatik mindenütt, valamint az egyházkerületi kiadványok is használtatnak (Fenesen és Németperegen részben).

A tanitás eredménye minden iskolában általában megfelelő.

Az iskola:

a) felszerelése teljes 17, hiányos 19 egyházban;

b) ajtók, ablakok elhelyezése szabályos 28 egyházban, nem szabályos 8 egyházban;

c) a tanterem az egészségügyi szabályoknak megfelel 31 egyházban, nem felel meg Belényesujlakon, Bélzerinden, Fenesen, Körösszegapátiban és Mezősason;

d) ürszék van mind a 36 helyen.

A nem felekezetünk iskoláiba járó növendékek vallásos oktatásáról mindenütt van gondoskodva.

IV. Egyházi hivatalnokok, tisztviselők.

A 44 anyaegyházban 45 lelkészi állomás van, ezek közül 2 választás alatt.

Segédlelkészek száma 5, — önálló kántor 3.

A presbyterek és egyházi tisztviselők tisztökben buzgón járnak el 24 egyházban, 20 egyházban kielégitően.

Az istenházát gyakorolják 40 egyházban, Komádiban, Körösszegapátiban, Pankotán, Mezőgyánban csak kielégitően.

Az egyházi hivatalnokok között jó viszony van 38, türhető 6 egyházban.

V. Népmozgalmi adatok.

Megkereszteltetett törvényes	fiu: 1466,	leány: 1438 = 2904	együtt 3239, tehát a
„ törvénytelen	fiu: 167,	leány: 168 = 335	lélekszám 3·68%-a.
Áttért	fiu: 15,	nő: 17 = 32	
Szaporodási alap	fiu: 1648,	nő: 1623 = 3271,	tehát a lélekszám 3·71%-a.
Meghalt	fiu: 1233,	nő: 1195 = 2428,	tehát a lélekszám 2·76%-a.
Kitért	fiu: 11,	nő: 18 = 29.	
Felekezet nélkülivé lett	fiu: 1,	nő — = 1.	
Fogyási alap	fiu: 1245,	nő: 1213 = 2458,	tehát a lélekszám 2·79%-a.
Szaporodás	fiu: 403,	nő: 410 = 813,	tehát a lélekszám 0·92%-a.

Lélekszám 1906 december 31-én fiu: 44,191, nő: 43,810 = 88,001.
(Szemlakról az év folyamán többen kivándoroltak, mintegy 81 lélek.)

A házasságra lépett 843 pár közül megesküdött 747 pár, ebből tiszta ev. ref. 636, vegyes 111 pár. A 111 vegyes házasságból születendő gyermekek vallására nézve megegyezett javunkra 32, kárunkra 12 pár. Egyességre nem lépett 67 pár.

Radnalippáról nem érkezett be hozzám jelentés.

Egyházmegyénkben van 45 anyaegyház, 7 leányegyház (alakulóban van a talpasi leányegyház), 237 fiókegyház, illetőleg szórvány és 3 missziói kör.

Nyilvántartás végett van szererencsém bejelenteni, hogy egyházmegyénk az elmult 1906. esztendőben az országos ev. ref. közalapból ideiglenes segélyül nyert 500 K-t, missziói segélyül 1700 K-t, lelkészi állomások fölsegélésére tőkesegély évjáradékul 490 K-t, rendes államsegélyül 1966 K-t, a tiszántuli ev. ref. segélyegylettől 800 K-t, egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk a báró Baldácsy alapitványból 102 K-t, egyházmegyei közigazgatási pénztárunk tüzkárbiztositási jutalékul 87 koronát és végül 24 lelkész fizetésének 1600 koronáig való állami kiegészitésül 13,424 kor. 96 fillért nyert a tiszántuli ev. ref. egyházkerület elnöksége utján.

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Midőn a fentebbiekben szokásos évi jelentésemet van szerencsém beterjeszteni az elmult 1906. esztendőről, — tisztelettel kérem, hogy ezen jelentést általában, valamint az abban részletezett épitkezéseket, adományokat tudomásul venni, s a buzgó adakozóknak jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánitani méltóztassék.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagyszalontán, 1907. évi április hó 4-én.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes."

Az esperesi jelentést, — mely a szokott pontossággal szerkesztve előzetesen a gyülés minden alkotó tagjának megküldetett. — egyházmegyénk közgyülése felolvasottnak tekinti, tudomásul veszi és jegyzőkönyvében kinyomatja.

Hálás köszönetet mond a buzgó előljáróknak, a jószivü adakozóknak; külön is kiemelvén kegyeletes szokás szerint a következő adományokat:

a) Bajjon Semsey Kálmán 200 koronát

adott az egyházfentartási alapra; ugyanerre az egyházpénztára 600 koronát.

b) Belényesen Bottyán Pál lelkész a saját költségén készitett levelező-lapok jövedelméből 1000 koronát adott az egyház közszükségeire.

c) Berekböszörményben a község 400 korona iskolai segélyt adott az egyháznak.

d) Erdőgyarakon, Gara Ferencz 530 koronát adott az egyháznak földvételre.

e) Fenesen az urbéri birtokosok pénztára 2361 kor. 56 fillért, a község pénztára 1363 koronát, az egyháztagok közmunkaváltságból 1391 kor. 66 fillért adtak az egyháznak.

f) Geszten, gróf Tisza István egyházi adóján felül 200 koronát adott az egyháznak.

g) Gyorokon, id. Dékány György 1200 korona költséggel egy uj harangot öntetett az egyháznak.

h) Harsányban, néhai Gergely Sándor egyházfentartási alapra 200 koronát hagyományozott.

i) Magyarhomorogon, Schwarz Gyula 300 koronát adott toronyóra-alapra.

k) Nagyszalontán, Sternthal Adolf iskolai czélokra 400 koronát hagyományozott az egyháznak; id. Makai Istvánné Durkó Rebeka 250 koronát; a város ezredévi alapitványa kamatját a népiskoláknak 1500 korona; Ercsey Sándor alapitványának kamata 500 korona; Lovassy Ferencz alapitványának kamata 250 korona.

l) Okányban, Schwarz Lajos 500 koronát adott az egyháznak orgonára.

m) Sarkadon a 3 egyházi takarékmagtáralap, szegény- és árva-alapra 420 koronát adományozott; gróf Almássy Dénesné Károlyi Ella grófnő 200 koronát adott a szegény gyermekeknek ruha- és könyvsegély czimen.

n) Sarkad-Kereszturon, P. Szabó Józsefné 384 kor. 84 fillért adakozott harangra.

o) Tamásdán Kenderesi Jánosné uj harangra 400 koronát adott.

p) Nyégerfalván a község 600 koronát adott az egyháznak épitési anyagokra.

5. Olvastatott esperesnek következő jelentése az elnökileg elintézett ügyekről.

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyénk utóbbi közgyülése óta az elnökileg elintézett közérdekü ügyekről a következőkben van szerencsém beterjeszteni jelentésemet:

1. 1906 szept. 4-én 525. sz. a. a nagyszalontai ev. ref. presbiterium választása alapján *Kiss Mária* okleveles tanitónőt, eredetiben bemutatott oklevele és igazolványa alapján felhatalmaztam arra, hogy az 1906—907 tanév tartamára egy próbaévre a nagyszalontai V—VI. leányosztályu tanitóságot elfogadhassa és annak teendőit jogérvényesen végezhesse;

2. 1906 szept. 27-én 545/2. sz. a. a fenesi presbiterium választása alapján *Kajdi Lajos* amaczi tanitót, eredetiben bemutatott oklevele, szolgálati bizonyitványa és esperesi elbocsátó levele alapján, ideiglenesen megerősitettem a fenesi kántor-tanitóságban;

3. okt. 2-án 546/3 sz. a. *Balla László* bojti tanitót, bemutatott igazolványa, szolgálati bizonyitványa és esperesi elbocsátó levele alapján, mint a magyarhomorogi presbiterium által az 1906—907. tanévre, egy próbaévre megválasztott tanitót ideiglenesen megerősitettem a magyarhomorogi tanitóságban, kötelezvén őt arra, hogy tanitói oklevelét még ezen tanév folyamán hozzám terjessze be, melyet 1907 január 26-án be is terjesztett;

4. szept. 18-án a nyégerfalvai presbiterium választása alapján *Papp Károly* igazolványos tanitót, eredetiben bemutatott igazolványa alapján 547. sz. a. ideiglenesen megerősitettem a nyégerfalvai előkönyörgő-tanitóságban azzal, hogy oklevelét ezen év folyamán szerezze meg és mutassa be, amelyet 1907 január 5-én hozzám be is terjesztett;

5. nov. 9-én 557. sz. a. a komádii presbiterium választása alapján *Szentandrási József* okleveles segédtanitót, bemutatott oklevele, szolgálati bizonyitványa alapján, ideiglenesen megerősitettem a komádii belső kisebb leánytanitóságban;

6. szept. 22-én 559. sz. a. jóváhagytam a sarkadi presbiterium azon intézkedését, mely szerint a megüresedett II. osztályu fitanitóságra *Boros Mihály* I. osztályu fitanitót alkalmazta, mostani fizetésének érintetlenül hagyásával;

7. szept. 22-én 560. sz. a. jóváhagytam a sarkadi presbiterium azon intézkedését, hogy a II. fiosztályu tanitó fizetésére *Papp Sámuel* II. osztályu leánytanitót alkalmazta azzal, az az I. fiosztályt köteles tanitani;

8. szept. 22-én 561. sz. a. a sarkadi presbiterium választása alapján *Debreczeni Károly* okleveles tanitót ideiglenesen megerősitettem a sarkadi II. osztályu leánytanitóságban s felhatalmaztam őt ezen állomás teendőinek végzésére;

9. okt. 1-én 569. sz. a. a tenkei presbiterium választása alapján *Tóth Zsigmond* ombódi okleveles tanitót, bemutatott képesitő okmánya, szolgálati bizonyitványa és esperesi elbocsátó levele alapján ideiglenesen megerősitettem a tenkei kántor-tanitóságban, felhatalmazván őt ezen állomás teendőinek végzésére;

10. szept. 26-án 573. sz. a. *Bakos Sándor* okleveles tanitót, ki ajánlatom folytán az ujonnan szervezett radvány-pusztai iskolában tanitóul alkalmaztatott, ezen alkalmazás és bemutatott oklevele alapján felhatalmaztam a radvány-pusztai tanitóság elfogadására és annak teendőinek végzésére;

11. szept. 26-án 572. sz. a. jóváhagytam a *remetei* presbiterium azon intézkedését, mely szerint az egyház *vizimalmát* 640 korona árért szitás rendszerü malommá alakitja át s jóváhagytam az erre vonatkozó szerződést, engedélyezvén, hogy e czélra az egyház 1906 nov. 1-én 340 korona ideiglenes kölcsönt vehessen föl azzal, hogy a malom átalakitásának költsége a vizimalom megnövekedett jövedelméből lesz fedezendő;

12. szept. 27-én 577. sz. a. a szintyei presbiterium választása alapján *Bognár Rezső* okleveles tanitót, bemutatott képesitő okmányai alapján ideiglenesen megerősitettem a szintyei vegyes iskola-tanitóságban;

13. szept. 30 án 578. sz. a. *Lovász Bélát*, bemutatott lelkészképesitő első vizsgai bizonyitványa alapján felhatalmaztam, hogy az erdőhegyi egyházban és az erdőhegyi missziói körben a lelkészi szolgálatokat segédlelkészi minőségben jogérvényesen végezhesse;

14. okt. 5-én 596. sz. a. a feketegyarmati presbiterium választása alapján *Bagoly Géza* békési tanitót, bemutatott oklevele, szolgálati bizonyitványai és esperesi elbocsátója alapján ideiglenesen megerősitettem a feketegyarmati kántorsággal egybekötött fitanitóságban;

15. okt. 6-án 597. sz. a. az aradi presbiterium választása alapján *Kövér Árpád* debreczeni segédlelkészt, lelkész-

képesitő I. és II. vizsgai bizonyitványa és szolgálati bizonyitványa alapján, az aradi segédlelkész és vallástanitói állásban az 1906 szept. 1-től 1909 jun. 30-ig terjedő alkalmazási időszakra megerősitettem, felhatalmazván őt ugy a lelkészi szolgálatoknak, mint a vallástanitási teendőknek jogérvényes végzésére.

16. okt. 24-én 629. sz. a. *Patkó Imre* talpasi ev. ref. vallásu állami tanitót egyfelől a talpasi állami iskolába járó ev. ref. növendékek vallástanitására, másfelől az előkönyörgői teendőknek Vass Jenő vadászi lelkésznek, mint felügyelő lelkésznek felelősségére és ellenőrzése mellett leendő végzésére felhatalmaztam a talpasi leányegyházban;

17. decz. 1-én 680. sz. a. Arad megye kir. tanfelügyelőjének, illetőleg a világosi állami iskola gondnokságának megkeresése folytán *Mangu Árpád* ev. ref. vallásu világosi állami tanitót megbiztam és felhatalmaztam a világosi állami elemi iskolába járó református vallásu növendékek vallás- és énektanitásával;

18. 1907 jan. 2-án 752. sz. a. a sarkadi presbiterium 109—1906. sz. végzése s az ahhoz csatolt indokolt fölterjesztés alapján, — a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye utólagos jóváhagyása reményében engedélyeztem, hogy a sarkadi ref. egyház az általa ujonnan vásárolt „Szigeti“ föld vételárának teljes kifizetésére s az ezen birtokon szükségessé vált beruházások eszközlésére már fölvett törlesztési kölcsön felhasználása után mutatkozó: hétezerötszáz koronát az egyház kezelése alatt álló alapokból ideiglenes kölcsönképpen vehesse föl és pedig:

1. a két egyháztakarékmagtár-alapból 4000 koronát 5%-os kamattal, 10 évi visszafizetés kötelezettsége mellett, — 2. a szegény- és árva-alapból 3000 koronát 5%-os kamattal, 5 évi visszafizetés kötelezettsége mellett, — 3. a Veress Sándor-alapból 500 koronát 5%-os kamattal, 5 évi visszafizetés kötelezettsége mellett, kötelezvén a sarkadi egyházat, hogy ezen 7500 korona ideiglenes kölcsön törlesztéséről a gondnoki számadás kapcsában évenként jelentést tegyen és hogy a fentebbi 7500 korona ideiglenes kölcsönt kizárólag a „Szigeti“ föld vételárának teljes kiegyenlitésére és az ezen birtokon szükségessé vált beruházások fedezésére használja föl;

19. jan. 22-én 186. sz. a. *Bollyán Pál* belényesi lelkészt fölkértem és megbiztam, hogy a Nagy Lajos lemondásával f. évi jan. 31-én megüresedő sonkolyosi ev. ref. lelkészi állomás betöltéséig a sonkolyosi egyház ügyeinek vezetését felügyelő lelkészi minőségben végezze;

20. febr. 5-én 32. sz. a. a tamásdai presbiterium választása alapján *Tomka Bertalan* füzesi okleveles tanitót, bemutatott tanitói és kántori oklevele s esperesi elbocsátója alapján a f. tanévre ideiglenesen megerősitettem a tamásdai vegyes iskola-tanitóságban;

21. febr. 21-én 106. sz. a. a bajji presbiterium választása alapján *Tényi Gyula* dobrai tanitót, bemutatott tanitói és kántori oklevele, szolgálati bizonyitványa és esperesi elbocsátó levele alapján megerősitettem a bajji ref. leánytanitóságban és felhatalmaztam, hogy ezen tanitói állomás teendőit jogérvényesen végezhesse.

22. ápr. 5-én 184. sz. a. a dunántuli református egyházkerület nagy lelkesedéssel megválasztott főgondnokának, gróf Tisza István ő nagyméltóságának f. é. április 30-án Pápán tartandó beiktatási ünnepélyére a nagyszalontai ref. egyházmegyét, esperesével együtt meghivja, kérvén, hogy az érkezés idejéről, a küldöttségi tagok számáról egyházkerületi főjegyzőt értesitsem. Ezen hálás köszönettel vett meghivás folytán egyházmegyénk tanácsbiróinak véleménye kikérése után f. április 16-án bejelentettem, hogy a nagyszalontai református egyházmegye szeretve tisztelt gondnokának főgondnoki beiktatóján küldöttségileg részt-venni kiván és hogy ezen tisztelgő küldöttség tagjaiul önkéntesen jelentkeztek: Nagy Imre, Böszörményi Lajos, dr. Márk Ferencz, Bagdi János lelkészi tanácsbirák és Szikszay Lajos világi tanácsbiró. Végül jelentettem, hogy én gyöngélkedő egészségi állapotom miatt, mély sajnálatomra, nem vehetek részt ezen lélekemelő ünnepélyen. Kérem ezen elnöki intézkedést jóváhagyó tudomásul venni és a fentebb megnevezett, önkéntesen jelentkezett küldöttségi tagokat s esetleg az ezután jelentkezőket a nagyszalontai református egyházmegye képviselőiül jelenteni ki.

Részvéttel jelentem be, hogy *Bedrich József* szemlaki lelkész, egyházmegyénk lelkészi karának nesztora, életének 89, lelkészkedésének 61-ik esztendejében, 1906 szept. 25-én hosszas szenvedés után elhunyt; az 1845. évben megalakult szemlaki planta-egyház az ő vezetése s tevékeny munkásságban folytatott lelkipásztorkodása alatt erősödött meg s jutott virágzásra. Legyen emléke áldott.

Végül sajnálatosan jelentem, hogy *Gaál Győző* pankotai tanitó, életének 22, tanitói munkásságának 2-ik esztendejében f. é. márczius 10-én meghalt.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagyszalonta, 1907 április 10. *Szétl Kálmán,*
ev. ref. esperes.

Az esperesi intézkedéseket egyházmegyénk közgyülése általában jóváhagyó tudomásul veszi és megerősiti.

a) A remetei egyház vizimalmának szitás rendszerü malommá átalakitására vonatkozó s esperesileg jóváhagyott szerződést megerősiti, s a 640 korona átalakitási költség fedezésére fölkölcsönzött 340 korona fedezését, törlesztését illetőleg, kötelezi a presbiteriumot, hogy erről évenként az egyházgondnoki számadás kapcsában s a számvevőszék utján egyházmegyénk közgyüléséhez tegyen jelentést.

b) A sarkadi presbiteriumot kötelezi, hogy a Szigeti föld vételárának teljes kifizetésére s az ezen birtokon szükségessé vált beruházások fedezésére — a két egyház takarékmagtári alapból 5% kamatra s tiz évi visszafizetés kötelezettségével az egyház terhére felkölcsönzött 4000 korona

a szegény- és árvaalapból 5%-os kamatra s 5 évi visszafizetés kötelezettsége mellett felvett 3000 korona

s a Veress Sándor-alapból 5%-os kamatra s 5 évi visszafizetés kötelezettségével fölvett 500 korona

tehát összesen 7500 korona kölcsön pontos törlesztéséről gondoskodjék, s erről a gondnoki számadás kapcsában a számvevőszék utján egyházmegyénk közgyüléséhez évenként jelentést tegyen.

c) Egyházmegyénk közgyülése helyeslő tudomásul veszi az egyházmegyénk szeretve tisztelt gondnokának — mint dunántuli egyházkerületi főgondnoknak f. év április 30-án Pápán tartandó beiktatási ünnepélyére önkéntes tagokból alakult egyházmegyei üdvözlő küldöttség jelentkezését s Nagy Imre, Böszörményi Lajos, dr. Márk Ferencz, Bagdi János, Szikszay Lajos e. m. tanácsbirákat, valamint a még önkéntesen jelentkező tagokat az egyházmegye küldötteinek képviselőinek tekinti, s áldás kivánattal bocsátja utjokra.

d) Bedrich József szemlaki lelkésznek a gondja alá bizott egyház épitésében 61 éven át sikeres buzgósággal fáradozó hü és jó mun-

kásnak kegyeletes emlékét jegyzőkönyvében örökiti meg egyházmegyénk közgyülése.

6. Olvastatott a scontró ügyekről beterjesztett esperesi jelentés.

„Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

A skontró ügyekről a következőkben van szerencsém jelentésemet beterjeszteni:

1. Hivatkozással egyházmegyénk 53—1906. sz. végzésére, Bagdi János számvevőszéki előadó jelenti, hogy a körösszegapátii egyházgondnok 1905. évi számadását megvizsgálta s mivel annak pótlásra utalt hiányai pótoltattak: azt rendben levőnek találta s részére a felmentvényt megadandónak véleményezi.

2. Zsadányi lelkész 22—1907. sz. jelenti, hogy a zsadányi egyház 1906. év folyamán 550 koronát törlesztett iskolaépitési adósságából, ugy hogy most már 900 kor. adóssága van fent e czimen.

3. Egyházmegyénk közelebbi közgyülése óta a vallás- és közoktatásügyi miniszterium a következő egyházakban szolgáló tanitók részére engedélyezett korpótlék fedezésére és fizetés kiegészitésére államsegélyt:

a) *Kiss Mihály* anti tanitónak első ötödéves pótléka fejében évi 100 kor.-t 1906 aug. 13-án 62,915. sz. a.

b) *Ungvári Béla* bajji tanitónak fizetése kiegészitésére 700 kor.-t 1906 okt. 20-án 83,363. sz.

c) *Rózsa Ferencz* ugrai tanitónak első-másod-ötödéves pótléka fejében évi 200 kor.-t 1906 nov. 16-án 83,354. sz.

d) *Füzes József* borossebesi tanitónak első-ötödéves pótléka fejében évi 100 kor.-t 1906 decz. 28-án 103,765. sz.

e) *Kajdi Lajos* fenesi tanitónak első-ötödéves pótléka fejében évi 100 kor.-t 1907 jan. 11-én 113,660—1906. sz. a.

f) *Kalkó Károly* tárkányi tanitónak első-ötödéves pótléka fejében évi 100 kor.-t 1907 jan. 10-én 109,421—1906. sz.

g) *Bognár Rezső* szintyei tanitónak fizetése kiegészitésére 370 kor.-t 1907 jan. 25-én 103,275. sz. a.

h) *Kiss Lajos Károly* komádii tanitónak első-ötödéves pótléka fejében évi 100 kor.-t 1907 jan. 31-én 8107. sz.

i. *Kiss Ernő Lajos* komádii tanitónak első-, másod-ötödéves pótléka fejében évi 200 kor.-t 1907 jan. 24-én 113,663—1906. sz.

4. A nagyszalontai ev. ref. egyház gondnokának fölterjesztése alapján jelentem, hogy a nagyszalontai ev. ref. egyház kezelése alatt levő:

a) „Bajó János“ alapitvány a középső Cserén épitendő ev. ref. templomra a 3354. sz. takarékpénztári könyvben:

	Korona
1906 jan. 1-én volt	704·75
Ennek 1906. évi 4½%-os kamata... ...	32·04
1907 jan. 1-én lett ...	736·79

b) „Kiss Ferencz“ alapitvány uj ev. ref. templomra a 3635. sz. takarékpénztári könyvben:

	Korona
1906 jan. 1-én volt	702 49
Ennek 1906. évi 4½%-os kamata... ...	31·95
1907 jan. 1-én lett	734·44

c) Nagyszalontai ev. ref. templom alap a 3564. sz. takarékpénztári könyvben:

	Korona
1906 jan. 1-én volt	231·44
Ennek 1906. évi 4½%-os kamata	10·51
1907 jan. 1-én lett ...	241·95

d) „Bonczos Mihály“ alapitvány Nagyszalontán épitendő ev. ref. templomra a 6125. sz. takarékpénztári könyvben:

	Korona
1906 jan. 1-én volt	2334·98
Ennek 1906. évi 4½%-os kamata	106·22
1907 jan. 1-én lett ...	2441·20

Ezen összesen 4154·38 kor.-t tevő alapitványi összegek a Nagyszalontai Takarékpénztárban vannak betétképen elhelyezve.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagyszalonta, 1907 ápr. 10.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.“

Tudomásul vétetik.

7. Esperes beterjeszti számadását az általa továbbitott hivatalos pénzekről:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyülés!

Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk utóbbi gyülése óta a következő hivatalos pénzeket továbbitottam:

Sorszám	Idő	Okmány szám	Megnevezés	Bevétel K	Bevétel f.	Kiadás K	Kiadás f.
1	1906 szept. 8.	$\frac{43+54}{12}$ 1906	Egyházmegyei végzés szerint rendes államsegély 1906-ról	760	—	—	—
2	„ 8.	535	Ebből Bottyán Pál lelkésznek vallástanitásért	—	—	100	—
3	„ 17.	535/1	Ebből a lippai egyháznak . .	—	—	200	—
4	„	535/2	„ a csermői „ . .	—	—	200	—
5	„	535/3	„ a gyoroki „ . .	—	—	100	—
6	„	535/4	„ a szintyei „ . .	—	—	100	—
7	„	535/5	„ Simay Lajos m.-csékei előkönyörgőnek	—	—	50	—
6	„	535 6	Ebből remetei egyháznak . .	—	—	5	—
8	„	535/7	„ feketetóti „ . .	—	—	5	—
9	okt. 22.	628	Egyházkerületi pénztárnok tüzkárment. jutalékul 1906-ról	87	—	—	—
10	„ 26	628/1	Ezen összeget az egyházmegy. pénztárba áttettem . . .	—	—	87	—
11	decz. 21.	637	Parochiális könyvtár 1906. évi járulékát à 10 K 21 egyház, u. m. Mezősas, Harsány, Kötegyán, Nagyzerind, S.-Keresztur, Ágya, Szakál, Arad, Geszt, Erdőhegy, Zsadány, B.-Ujlak, Ugra, Gyanta, Feketetót, Szentleányfalva, Komádi, Erdőgyarak, Nagyszalonta, Tenke, Szemlak befizette	210	—	—	—
12	„ 28. 1907 ápr. 9.	ad 637	Ezen összeget a Magyar Általános Takarékpénztárhoz beküldöttem	—	-	210	—
13	decz. 29.	746	Egyházkerületi pénztárból ref. egyleti segély 1906-ról . .	800	—	—	-
14	1907 jan. 3.	746/2	Ebből gyantai lelkésznek fuvardij	—	—	175	
15	„	746/3	Ebből Simay Lajos m-csékei előkönyörgőnek	—	—	75	—
16	„ 4.	746/4	Ebből csermői egyháznak . .	—	—	150	—
17	„	746 5	Ebből belényesi egyháznak .	—	-	100	—
18	„	746/6	Ebből belényesi lelkésznek fuvardij	—	—	100	—
19	„ 5.	746/7	Ebből szintyei egyháznak .	—	—	100	—
20	„	746 8	Ebből szintyei felügyelő lelkésznek	—	—	100	—
			Átvitel:	1857	—	1857	-

Sorszám	Idő	Okmány szám	Megnevezés	Bevétel K	Bevétel f.	Kiadás K	Kiadás f.
	1907		Áthozat:	1857	—	1857	—
21	jan. 8.	6	1906. évben befolyt esperesi pecsétdij az egyházm. pénztárba	116	—	116	—
22	„ 23.	5/1	Csermői lelkész kongruájából orsz. gyámint. járulék . .	90	61	90	61
23	„	5/2	Homorogi lelkész kongruájából orsz. gyámint. járulék . .	43	48	43	48
24	„	5/3	Tamásdai lelkész kongruájából orsz. gyámint. járulék . .	56	64	56	64
25	„	5/4	Fenesi lelkész kongruájából orsz. gyámint. járulék .	116	66	116	66
26	„ 17.	19	B. Baldácsy-alapból 1906-ról jutalom az egyházm. lelkészi gyámintézetnek . . .	102	—	102	
27	márc. 1.	73/3	Társadalmi gyüjtésből a talpasi leányegyháznak	112	30	112	30
28	„ 25.	78/a	Gr. Degenfeld József jubileumi alapra: Bugyi János 2 K, Kolumbán Áron 3 K, Csák József 5 K, Onody Sándor 5 K, Nagy Benjámin 2 K . .	17	—	17	—
29	„ 7.	141	Egyházkerületi pénztárnok 1907. évre rendes missiói segélyül	1700	—	—	
30	„ 21.	141/2	Ebből b.-sebesi missiói körlelkésznek	—	—	600	—
31	„ 23.	141/3	Ebből erdőhegyi missziói körlelkésznek	—	—	300	—
32	ápr. 10.	7725. sz.	Nagyszalontai takarékpénztári könyvön betét . . .	—	—	800	—
			Összesen:	4211	69	4211	69

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagyszalonta, 1907. évi április hó 10.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.

Egyházmegyénk közgyülése ezen számadás megvizsgálására Kolumbán Áron és Ónody Sándor lelkészeket küldötte ki, kik is ezen megbizatásukban eljárván, jelentik, hogy esperesnek az általa 1906. évi őszi egyházmegyei gyülés óta f. évi április 10-ig kezelt s továbbitott hivatalos pénzekről összeállitott számadását megvizsgálták, teljesen rendben levőnek, a megfelelő okmányokkal kellőleg felszereltnek találták, miért is részére a felmentvény megadását, — a szokásos fentartással, — véleményezik.

Egyházmegyénk közgyülése a számvizsgálók jelentése alapján ezen számadást jóváhagyja, esperesnek a felmentvényt — a szokásos fentartással — megadja; a számadást egész terjedelmében jegyzőkönyvbe venni, az okmányokkal együtt levéltárba tétetni rendeli.

8. Az esperesi hivatal betèrjeszti a közalap 1906. évi számadásának megvizsgálásáról és az 1907. évi járulékok megállapitásáról szóló következő jelentését:

„Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Van szerencsém jelenteni, hogy az egyházmegyei közalapi bizottság az 1906. évi közalapi járulékokról szóló számadást a „Kezelési szabályok“ értelmében megvizsgálta, teljesen rendben levőnek találta és mint ilyet, jóváhagyta.

Számadás az országos reform. egyházi közalap 1906. évi járulékairól.

Tiszántuli ref. egyházkerület nagyszalontai ev. ref. egyházmegye.

Sorszám	Egyházközség neve	I. Összes hátraléka a folyó 1906. év jan. 1-én		II. Hátralékok: Ebből töröltetett		Hátralékából befizetett a folyó 1906. évben	
		korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér
1	Ágya	—	—	—	—	—	—
	l. e. Szintye	—	—	—	—	—	—
2	Ant	—	—	—	—	—	—
3	Arad	—	—	—	—	—	—
	l. e. Ujarad	—	—	—	—	—	—
4	Árpád	—	—	—	—	—	—
5	Bajj	—	—	—	—	—	—
6	Beiényes	—	—	—	—	—	—
	l. e. Vaskóh	28	20	7	60	20	60
7	Belényesujlak	—	—		—	—	—
8	Bélzerind	—	—	—	—	—	—
9	Berekböszörmény	212	42	—	—	212	42
10	Borossebes	—	—	—	—	—	—
11	Csermő	47	40	11	40	—	—
12	Erdőgyarak	—	—	—	—		—
13	Erdőhegy	—	—	—	—	—	—
14	Feketegyarmat	—	—	—	—	—	—
15	Feketetót és Győrös	—	—	—	—	—	—
16	Fenes	9	82	—	—	9	82
17	Geszt	—	—	—	—	—	—
18	Gyanta	—		—	—	—	—
	l. e. Kisháza	6	40	—	—	—	—
	l. e. Széplak	4	20	—	—	4	20
	l. e. Magyarcséke	10	60	—	—	—	—
19	Gyorok	—	—	—	—	—	—
20	Harsány	—	—	—	—	—	—
21	Kispereg	66	—	—	—	66	—
	l. e. Németpereg	—	—	—	—	—	—
22	Komádi	—	—	—	—	—	—
23	Körösszegapáti	—	—	—	—		—
24	Kötegyán	—	—	—	—	—	—
25	Magyarhomorog	76	78	9	60	67	18
26	Mezőgyán	—	—	—	—	—	—
27	Mezősas	—	—	—	—	—	—
28	Nagyszalonta	191	85	24	40	167	45
29	Nagyzerind	102	40	—	—	102	40
30	Okány	—	—	—	—		—
	Átvitel	756	07	53	—	650	07

rovata		III. Folyó évi járulékok rovata						IV.	
Hátraléka maradt a folyó 1906. év dec. 31-én		Járuléka a folyó 1906. évre		Ebből befizetett a folyó 1906. évben		Ebből hátralék maradt a folyó 1906. év decz. 31-én		Ref. ünnepi perselypénz	
korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér
—	—	125	20	125	20	—	—	2	—
—	—	12	60	12	60	—	—	1	—
—	—	56	40	56	40	—	—	—	58
—	—	160	80	160	80	—	—	—	—
—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
—	—	41	40	41	40	—		—	—
—	—	31	40	31	40	—	—	—	40
—	—	62	20	62	20	—	—	—	—
—	—	11	30	—	—	11	30	—	—
—	—	25	—	—	—	25	—	—	
—	—	21	60	21	60	—	—	—	—
—	—	181	—	—	—	181	—	—	—
—	—	28	20	28	20	—	—	4	—
36	—	20	—	—	—	20	—	—	—
—	—	98	80	98	80		—	1	—
—	—	136	60	136	60	—	—	—	—
—	—	90	20	90	20	—	—	—	—
—	—	76	60	76	60	—	—	—	
—	—	32	90	32	90	—	—	1	18
—	—	154	20	154	20	—	—	1	—
—	—	54		54	—	—	—	—	—
6	40	6	40	—	—	6	40		
—	—	4	20	—	—	4	20	—	—
10	60	4	—	—	—	4	—	—	—
—		23	80	23	80	—	—	—	32
—	—	68	20	64	40	3	80	1	31
—	—	107	40	25	72	81	68	—	—
—	—	21	60	21	60		—	—	—
—	—	367	40	367	40	—	—	—	42
—	—	32	40	32	40	—	—	—	—
—	—	120	—	—	—	120	—	—	—
—	—	35	20	35	20	—	—		—
—	—	105	—	105	—	—	—	—	96
—	—	145		145	—		—	—	—
	—	1183	40	1031	75	151	65	9	43
—	—	102	40	102	40	—	—	—	—
—	—	160	—	160	—	—	—	—	—
53	—	3907	80	3298	77	609	03	23	60

Sorszám	I. Egyházközség neve	II. Hátralékok: Összes hátraléka a folyó 1906. év jan. 1-én		Ebből töröltetett		Hátralékából befizetett a folyó 1906. évben	
		korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér
	Áthozat	756	07	53	—	650	07
31	Pankota	—	—	—	—	—	—
32	Radnalippa	—	—	—	—	—	—
33	Remete	11	80	—	—	11	80
34	Sarkad	—	—	—	—	—	
35	Sarkadkeresztur	2	40	2	40	—	—
36	Sonkolyos	—	—	—	—	—	—
	l. e. Jánosfalva	—	—	—	—	—	—
37	Szakál	—	—	—	—	—	—
38	Szemlak	—	—	—	—	—	—
39	Szentleányfalva	—	—	—	—	—	—
40	Tamásda	—	—	—	—	—	—
41	Tárkány	—	—	—	—	—	—
	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	—	—
42	Tenke	124	80	—	—	124	80
43	Ugra	—	—	—	—	—	—
44	Zsadány	—	—	—	—	—	—
45	Vadász	—	—	—	—	—	—
	l. e. Simonyifalva	—	—	—	—	—	—
	l. e. Talpas	11	—	—	—	—	—
	Összesen:	906	07	55	40	786	67

rovata		III. Folyó évi járulékok rovata						IV.	
Hátraléka maradt a folyó 1906. év decz. 31-én		Járuléka a folyó 1906. évre		Ebből befizetett a folyó 1906. évben		Ebből hátralék maradt a folyó 1906. év decz. 31-én		Ref. ünnepi perselypénz	
korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér
53	—	3907	80	3298	77	609	03	23	60
—	—	32	60	32	60	—	—	—	40
—	—	31	20	31	20	—	—	1	—
—	—	30	80	30	80	—	—	—	—
—	—	395	—	395	—	—	—	—	66
—	—	54	—	49	—	5	—	—	40
—	—	17	80	17	80	—	—	—	—
—		14	60	14	60	—	—		
—	—	14	—	14	—	—	—	—	—
—	—	47	20	—	—	47	20		—
—	—	38	20	38	20	—	—	2	—
—	—	28	—	28	—	—	—	—	—
—	—	47	20	47	20	—	—	—	46
—	—	11	20	11	20	—	—	—	20
—	—	124	80	124	80	—	—	—	—
—	—	94	—	94	—	—	—	—	14
—	—	146	20	146	20	—	—	—	—
—	—	78	—	78	—	—	—	—	—
—	—	6	60	6	60	—	—	—	—
11	—	3	60	—	—	3	60	—	—
64	—	5122	80	4457	97	664	83	28	86

E szerint az 1906. év folyamán

befizettetett		maradt befizetetlenül	
1. Hátralék	786·67		
2. F. é. járulék . .	4457·97	1. Hátralék	64·—
3. Ref. ün. perselypénz	28·86	2. F. é. járulék . . .	664·83
Összesen	5273·50	Összesen	728·83

Ötezerkettőszázhetvenhárom K 50 fil., azaz Hétszázhuszonnyolcz K 83 fill., mely összeg a következő részletekben küldetett fel a Magyar Földhitelintézethez:

1.	1906. nov. 24-én a 27,674 sz. nyugta szerint	507·76;	ennek postai költs.	—	·72
2.	„ nov. 29-én a 28,008 sz. „ „	964·20;	„ „ „	1·12
3.	„ decz. 3-án a 28,317 sz. „ „	961·60;	„ „ „	1·12
4.	„ decz. 17-én a 29,413 sz. „ „	987·63;	„ „ „	1·12
5.	1907 jan. 3-án a 901 sz. „ „	999·07;	„ „ „	1·12
6.	„ jan. 19-én a 2,328 sz. „ „	853·24;	„ „ „	1·12
		Összesen 5273·50;	ennek postai költs.	6·32.

Ezen számadást ugy egyes tételeiben, mint főösszegében okmányaival összehasonlitottuk s azt helyesen vezetettnek, teljesen fölszereltnek találtuk s mint ilyet jóváhagytuk azon kijelentéssel, hogy a Széll Kálmán esperes által előlegezett 6·32 korona azaz Hat korona 32 fillér postai költség részére az e. m. pénztárából kiutalványozandó.

Nagyszalonta, 1907 január hó 20.

Böszörményi Lajos,

Hadházy Kálmán,

egyházmegyei közalapi bizottsági tagok.

Van szerencsém továbbá jelenteni, hogy a hozzám beérkezett 1907. évi közalapi járulékokról szóló bevallási iveket az egyházmegyei közalapi bizottság felülvizsgálta és jóváhagyta. Az ekként jóváhagyott bevallási iveket az illető egyházak presbyteriumaihoz egy-egy példányban visszaküldöttem, egy-egy példányban pedig az egyházmegyei levéltár számára visszatartom.

Bevallás az országos ref. egyházi közalap 1907. évi járulékairól.

Tiszántuli ref. egyházkerület, nagyszalontai ref. egyházmegye.

Sorszám	Egyházközség neve	Összes hátraléka a folyó 1907. év. jan. hó 1-én		Hátralékából töröltetett		Járuléka a folyó 1907. évre	
		korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér
1	Ágya	—	—	—	—	123	60
	l. e. Szintye	—	—	—	—	12	60
2	Ant	—	—	—	—	56	40
3	Arad	—	—	—	—	160	20
	l. e. Ujarad	—	—	—	—	1	—
4	Árpád	—	—	—	—	49	—
5	Bajj	—	—	—	—	32	80
6	Belényes	—	—	—	—	57	60
	l. e. Vaskóh	11	30	—	—	10	—
7	Belényesujlak	25	—	—	—	25	—
8	Bélzerind	—	—	—	—	21	60
9	Berekböszörmény	181	—	—	—	184	60
10	Borossebes	—	—	—	—	27	—
11	Csermő	56	—	3	60	17	20
12	Erdőgyarak	—	—	—	—	98	80
13	Erdőhegy	—	—	—	—	134	—
14	Feketegyarmat	—	—	—	—	90	40
15	Feketetót és Győrös	—	—	—	—	77	60
16	Fenes	—	—	—	—	32	50
17	Geszt	—	—	—	—	154	20
18	Gyanta	—	—	—	—	54	—
	l. e. Kisháza	12	80	—	—	6	40
	l. e. Széplak	4	20	—	—	4	20
	l. e. Magyarcséke	14	60	—	—	5	40
19	Gyorok	—	—	—	—	22	—
20	Harsány	3	80	—	40	67	80
21	Kispereg	81	68	4	—	122	20
	l. e. Németpereg	—	—	—	—	21	—
22	Komádi	—	—	—	—	363	80
23	Körösszegapáti	—	—	—	—	32	40
24	Kötegyán	120	—	—	—	120	
25	Magyarhomorog	—	—	—	—	34	20
26	Mezőgyán	—	—	—	—	105	—
27	Mezősas	—	—	—	—	145	—
28	Nagyszalonta	151	65	38	40	1136	60
29	Nagyzerind	—	—	—	—	100	—
30	Okány	—	—	—	—	160	—
	Átvitel:	662	03	46	40	3866	10

Sorszám	Egyházközség neve	Összes hátraléka a folyó 1907. év jan. hó 1-én		Hátralékából töröltetett		Járuléka a folyó 1907. évre	
		korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér
	Áthozat:	662	03	46	40	3866	10
31	Pankota	—	—	—		30	—
32	Radnalippa	—	—	—	—	23	20
33	Remete	—	—	—	—	30	—
34	Sarkad	—	—	—	—	397	40
35	Sarkadkeresztur	5	—	2	60	58	—
36	Sonkolyos	—	—	—	—	16	60
	l. e. Jánosfalva	—		—	—	14	60
37	Szakál	—	—	—	—	13	60
38	Szemlak	47	20	—	—	47	20
39	Szentleányfalva	—	—	—	—	34	60
40	Tamásda	—	—	—	—	27	40
41	Tárkány	—	—	—	—	47	60
	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	11	20
42	Tenke	—	—	—	—	124	80
43	Ugra	—	—	—	—	93	60
44	Zsadány	—	—	—	—	145	80
45	Vadász	—	—	—	—	78	—
	l. e. Simonyifalva	—	—	—	—	6	60
	l. e. Talpas	14	60	8	60	4	60
	Összesen:	728	83	57	60	5070	90

Midőn ezen jelentésem kapcsában az 1906. évi közalapi számadás és az 1907. évi bevallási ivek felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak szives fáradozásáért köszönetemet nyilvánitom:

tisztelettel kérem a Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülést, hogy ezen jelentést jóváhagyó tudomásul venni, továbbá a presbyteriumokat utasitani méltóztassék, hogy a hozzájuk már megküldött bevallási iveken kitüntetett s kötelező erejüvé vált 1907. évi járulékot, illetőleg tartozást, minden további sürgetés bevárása nélkül és az általuk legalkalmasabbnak vélt időben beszedni és azt a reformáczió-ünnepi perselypénzzel együtt legkésőbb f. évi deczember 1-ig az egyházmegye pénztárnokához beküldeni, ismerjék állásukból folyó kötelességüknek;

végül kérem, hogy a „Kezelési szabályok“ 15., 16., 17. §-ai értelmében és az azokban megnevezett hatáskörrel az egyházmegyei közalapi bizottságot megválasztani méltóztassék.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagyszalontán, 1907 április 10.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes“.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett jelentéseket jóváhagyó tudomásul veszi, azokat az 1907. évi bevallási ivvel együtt egész terjedelmében jegyzőkönyvébe foglalja; — továbbá

a) a közalapi számadás és az 1907. évi bevallási ivek felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak szives fáradozásáért köszönetét nyilvánitja.

b) esperesnek az általa előlegezett 6 kor. 32 fillér postaköltséget az egyházmegyei pénztárból kiutalványozza.

c) a presbytériumokat utasitja, hogy a hozzájok megküldött s kötelező erejüvé vált 1907. évi járulékot, illetőleg tartozást, minden további sürgetés bevárása nélkül kellő időben szedessék be és azt a reformáczió ünnepi perselypénzzel együtt legkésőbb f. év decz. 1-ig az egyházmegye pénztárnokához küldjék meg.

Végül az egyházmegyei közalapi bizottság tagjaiul, egy évi időtartamra dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos tanácsbirákat rendes és Hadházy Kálmán tanácsbirót póttagul egyhangulag megválasztja.

9. Széll Kálmán esperes beterjeszti az esperesi állásról való lemondását a következőkben:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Gyöngélkedő egészségi állapotom miatt az esperesi állásról való lemondásomat azzal a kéréssel terjesztem be a nagytiszteletü egyházmegyei közgyüléshez, hogy engemet egészségi okból az esperesi teendők végezése alól fölmenteni, — s az eképen megüresedett esperesi állás betöltésére a törvényszerü intézkedést sürgősen megtenni méltóztassék.

Fogadja a nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés s általában a nagyszalontai református egyházmegye ugy megtisztelő bizalmáért, — mint majdnem 23 esztendőre terjedő esperesi működésem alatt tanusitott támogatásáért: hálás köszönetem nyilvánitását; melynek kifejezésével, Isten áldó kegyelmét kérve ezen egyházmegyére, vagyok Nagyszalontán 1907 ápril 14. a nagytiszteletü egyházmegyei közgyülésnek hálára kötelezettje: Széll Kálmán."

E lemondó nyilatkozat felolvasása után gróf Tisza István egyházmegyei gondnok fejtegeti az e. m. közgyülés helyeslésével e lemondás sulyos voltát. Alig talál — ugymond — kellő szavakat, gondba borul és elszorul a szive arra a gondolatra, hogy itt akar bennünket hagyni az, ki mint esperes fáradhatatlan bölcs kormányzója volt egyházmegyénknek, sőt irányitója és büszkesége országos egyházunknak. Fájdalommal jelenti, hogy e lemondás visszavételére esperest rábirni nem sikerült, s meggyőződött arról is, hogy kérését ily alakban fentartani kiméletlenség volna, mert esperesnek pihenésre van szüksége mig egészsége helyre nem áll. Ez okból javaslatba hozza, hogy az esperes lemondását illetőleg érdemben ne hozzon most határozatot egyházmegyénk közgyülése, hanem mentse föl az esperesi teendők és felelőség terhe és gondja alól 6 hónapra Széll Kálmán esperest, s ez időre az esperesi teendők végezésével Balog Ambrus sarkadi lelkészt, mint legidősebb lelkészi tanácsbirót bizza meg, remélve és bizva abban, hogy Széll Kálmán esperes e pihenésre s üdülésre szánt idő alatt ereje, egészsége helyreálltával ismét kezébe veheti az esperesi teendők végzését. Tekintettel azonban arra, hogy a helyettes esperes népes egyház lelkésze is, fölhatalmazandó arra, hogy a helyettesités tartamára az egyházmegyei közpénztár terhére maga mellé segéderőt alkalmazhasson.

Széll Kálmán esperes megnyugszik ez intézkedésben, Balog Ambrus pedig az esperes helyettesitését kész magára vállalni.

Ezek után egyházmegyei közgyülésünk határozatilag kimondja, hogy Széll Kálmán esperes lemondásáról ez uttal érdemileg nem hoz határozatot, de üdülése idejére 6 hónapra fölmenti őt az esperesi teendők terhe alól. Az esperesi teendők ideiglenes teljesitésével Balog Ambus legidősebb egyházmegyei lelkészi tanácsbirót saját felelősségére megbizza, az esperesi hivatal sürgős átvételére fölkéri s.

felhatalmazza, hogy egyházmegyei házi pénztárunk terhére maga mellé segédet alkalmazzon. Ez intézkedéséről az egyházkerületi közgyülésre jelentést tesz. Végül egyházmegyénk gondnokával együtt érezve, esperesének jól ismert munkás ereje s drága egészsége mielőbbi helyreállását kivánja.

10. Az egyházmegyei közigazgatási pénztár 1906. évi számadásának megvizsgálásáról Böszörményi Lajos és Hadházy Kálmán egyházmegyei tanácsbirák, mint számvizsgálók a következő jelentést terjesztik be:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Nagytiszteletü esperes urnak ad. 135—1907. számu megbizása folytán átvizsgáltuk Szabó István egyházmegyei közigazgatási pénztárnok 1906. évi számadását s e vizsgálatunk eredményéről a következőkben van szerencsénk jelentésünket megtenni.

I. Egyetemes egyházi költség:		
Bevétel...	5061·60	K
Kiadás	3438·42	„
Maradvány	1623·18	K
II. Vegyesek:		
Bevétel...	443·60	K
Kiadás	384·42	„
Maradvány	59·18	K
III. Értékek:		
4116. sz. nagyszalontai takarékpénztári betéti könyvecskén	5456·75	K
3864. sz. ugyanazon tak. pénztári betéti könyvecskéjén	1079·68	K
7059. sz. ugyanazon tak. pénztár betéti könyvecskéjén	2409·35	K
Két darab kötvény értéke	600·—	K
Összesen	9545·78	K

azaz kilenczezerötszáznegyvenöt korona 78 fillér.

A számadást minden tételében nyugtákkal és ellennyugtákkal igazoltnak és helyesen vezetettnek találtuk, az értékeket és készpénzt egyenként számba vettük, annál fogva Szabó István számadó pénztárnok részére az 1906. évi számadás terhe alul elismerés kifejezése mellett, mind az által a szokásos fentartással a felmentvényt megadandónak véljük.

A hátralékosok kimutatását csatoljuk, s megjegyezzük, hogy Berek-Böszörmény belhivatalnokai névszerint Asztalos Ferencz, Varga Sándor, Raffai Ilona és Komjáthy Antal bekebelezési illetékei hátralékainak behajtását szorgalmaztatni kérjük.

Csermő egyház-községre nézve pedig, mely az 1906. évi egyházmegyei gyülés 11. számu végzésével hátralékának törlesztésére utasitttatott s ennek daczára abból semmit nem törlesztett — külön intézkedést kérünk.

Végül beterjesztjük az 1907. évre készitett költség előirányzat tervezetét, melynek fedezése ... 4399 kor. 18 fill.
Szükséglet ... ... 2852 „ — „
a remélhető maradvány 1547 kor. 18 fill.

Kiváló tisztelettel vagyunk

N.-szalontán, 1907 márczius 18.

Böszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
e. megyei tanácsbirák.“

Egyházmegyénk közgyülése, — a beterjesztett jelentés alapján, — jóváhagyja Szabó István e. megyei közigazgatási pénztárnok 1906. évi számadását, őt az 1906. évi számadás terhe alul — a fentartandók fentartásával — elismerésének kifejezése mellett fölmenti. Számadását a hátralékok kimutatását jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

A folyó 1907. évi költség előirányzatot magáévá teszi, s jegyzőkönyvében kinyomatja. A csatolt kimutatásban névszerint kitüntetett belhivatalnokokat és egyházközségeket hátralékos tartozásaik mielőbbi kiegyenlitésére utasitja. Végül Csermő egyházközséget, mely az 1906. évi egyházmegyei gyülés 11. számu végzése daczára sem tett eleget azon kötelezettségének, hogy hátralékos tartozásainak részletekben való törlesztését a kitüzött időben — 1906 október havában megkezdje: egyházmegyénk közgyülése, tekintettel az egyház nehéz anyagi viszonyaira, ismételve utasitja arra, hogy tartozásának törlesztését ez évben okvetlen megkezdje és azt pontosan teljesitse.

E határozat foganatositásával pénztárnokot ellenőrzésével pedig esperest megbizza.

A) Számadás az egyházmegyei pénztár értékeiről.

Sorszám	Az érték megnevezése	1906. évi állomány, kamat, betét		Összesen	
		korona	fil.	korona	fil.
1	Egyházmegyei közigazgatási költség pénztára a nagyszalontai takarékpénztár 4116. sz. betétkönyvén elhelyezve:				
	előző évi betétállomány . .	5219	27	—	—
	4½%-os évi kamat . . .	237	48	—	—
	Jelenlegi betétállomány			5456	75
2	Egyházmegyei tűzkárbiztositási jutalék pénztára a 3864. sz. betétkönyvön elhelyezve:				
	előző évi betétállomány .	951	10	—	—
	4½%-os évi kamat . . .	42	—	—	—
	betét	86	58	—	—
	Jelenlegi betétállomány			1079	68
3	Egyházmegyei vegyesek pénztára a 7059. sz. betétkönyvön elhelyezve:				
	előző évi betétállomány . .	1636	81	—	—
	4½%-os évi kamat . .	72	54	—	—
	betét	700	—	—	—
	Jelenlegi betétállomány	—	—	2409	35
4	Két darab kötvény értéke . . .	600	—	600	—
	Összes érték	9545	78	9545	78

Szóval: Kilenczezerötszáznegyvenöt korona és 78 fillér.

Geszt, 1907 február hó 25.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Ezen értékek egyházmegyei közigazgatási pénztárnoknál megvannak, igazoljuk.
Nagyszalonta, 1907 márczius 18.

Böszörményi Lajos,
Hadházi Kálmán,
egyházmegyei tanácsbirák.

B) Számadás az egyházmegyei közigazgatási költségekről.

Tételszám	A tétel kelte	A tétel czime	Bevétel korona	fil.	Kiadás korona	fil.
	1906					
1	jan. 25.	Pénztári maradvány	1605	24	—	—
2	„ 27.	Bagdi J. dekáni uti átalánya . .	—	—	15	—
3	„ 27.	Ennek a portója	—	—	—	10
4	febr. 3.	Szabó J. dekáni uti átalánya . .	—	—	24	—
5	„ 9.	Budai J. „ „ „ . .	—	—	24	—
6	„ 9.	Ennek portója	—	—	—	20
7	„ 14.	Fenes közigazgatási költséghátralék	45	72	—	—
8	„ 19.	Szathmáry J. dekáni uti átalánya	—	—	32	—
9	„ 19.	Ennek portója	—	—	—	20
10	„ 20.	Fuvar Szalontára	—	—	3	—
11	„ 20.	50 darab postautalvány	—	—	1	—
12	márc. 12.	Csécsi J. dékáni uti átalánya .	—		36	—
13	„ 12.	Ennek portója.	—		—	20
14	„ 22.	Fuvar pénztárvizsgálatkor . . .	—	—	3	—
15	április 16.	Széplak közigazg. költséghátralék	4	72	—	—
16	„ 19.	Balog A. dekáni uti átalánya . .	—	—	5	—
17	„ 19.	„ „ tanácsbirói napidija . .	—	—	6	—
18	„ 19.	Nagy I. „ „ . .	—	—	6	—
19	„ 19.	Böszörményi L. „ „ . .	—	—	6	—
20	„ 19.	Csécsi J. „ „ . .	—	—	6	—
21	„ 19.	Márk Ferencz „ „ . .	—	—	6	—
22	„ 19.	Márk F. számvevői fuvardija . .	—	—	10	—
23	„ 19.	Bagdi J. „ „ . .	—	—	10	—
24	„ 19.	Szabó J. pénztárnoki napidija . .	—	—	6	—
25	„ 30.	Szathmáry J. gyűlési uti költsége	—	—	10	—
26	„ 30.	Ennek portója	—	—	—	10
27	máj. 7.	Nagy I. ker. képviselő úti átalánya	—	—	60	
28	„ 7.	Ennek portója	—	—	—	20
29	jun. 5.	Tavaszi egyh. m. gyül. jkönyv ára	—	—	197	50
30	„ 5.	Ennek portója.	—	—	—	40
31	„ 5.	Nagy I. egyházlátogatási költsége	—	—	38	40
32	„ 5.	Nagy I. főjegyző postaköltsége. .	—	—	—	55
33	„ 11.	Balogh A. ker. képviselő uti átal.	—	—	60	—
34	„ 11.	Balogh A. egyházlátogat. költsége			28	80
35	„ 11.	Előző két tétel portója . . .	—	—	—	20
36	„ 20.	Márk F. egyházlátogatási költsége	—	—	57	60
37	„ 20.	Ennek portója	—		—	20
38	„ 28.	Tenke közigazgatási költség hátral.	81	60		—
39	„ 29.	Csécsi I. egyházlátogatási költsége	—	—	82	40
40	„ 29.	Ennek portója	—	—	—	20
41	aug. 3.	Nagy I. főjegyzői tiszteletdija . .	—	—	100	—
		Átvitel	1737	28	836	25

Tételszám	A tétel kelte	A tétel czime	Bevétel		Kiadás	
			korona	fil.	korona	fil.
		Áthozat	1737	28	836	25
42	aug. 3.	Ennek portója	—	—	—	20
43	„ 6.	Böszörményi L. egyh. lát. költsége	—	—	48	—
44	„ 6.	Ennek portója	—	—	—	20
45	szept. 5.	Bagdi J. számvevői fuvardija		—	10	—
46	„ 5.	„ „ tanácsbirói napidija	—	—	6	—
47	„ 5.	Böszörményi L. „ „	—	—	6	—
48	„ 5.	Csécsi I. „ „	—	—	6	—
49	„ 5.	Nagy I. „ „	—		6	
50	„ 5.	Márk F. „ „	—	—	6	—
51	„ 5.	Balogh A. „ „	—	—	6	—
52	„ 5.	Szabó I. pénztárnoki napidija	—	—	6	—
53	„ 5.	Mezősas közigazgatási költség f. é.	62	92	—	—
54	„ 26.	Nagyzerind „ „ hátr.	91	—	—	—
55	„ 26.	„ „ „ f. é.	91	—	—	—
56	szept. 30.	Tárkány „ „ hátr.	50	04	—	—
57	okt. 2.	Lovász B. erdőhegyi s. lelkész fizetési részlete	—	—	99	80
58	„ 2.	Ennek portója	—		—	20
59	„ 15.	B.-Böszörmény közigazgatási költ-részl. f. évi	27	98	—	—
60	„ 23.	Nyári egyházm. gyülés jkvnek ára	—	—	100	—
61	„ 23.	Ennek portója	—		—	20
62	„ 24.	Tüzkárbiztositási jutalék	86	58	—	—
63	„ 24.	Ennek nyugtájára bélyeg	—	—	—	38
64	„ 25.	Ágya közigazgatási költség f. évi	64	92	—	—
65	nov. 5.	Arad „ „ „ „	246	—	—	—
66	„ 5.	Nagy I. ker. képviselő uti átalánya	—	—	60	—
67	„ 5.	Ennek portója	—	—	—	20
68	„ 18.	Okány közigazgatási költség f. évi	121	44	—	—
69	„ 21.	Balogh A. ker. képvis. uti átalánya	—	—	60	—
70	„ 21.	Ennek portója	—	—	—	20
71	„ 21.	Közalapi pénzek portója	—	—	—	60
72	„ 24.	M.-Homorog közigazg. költs. f. évi	50	36	—	—
73	„ 24.	Ugra „ „ „ „	74	16	—	—
74	„ 24.	Egyházmegyei főjegyzőnek portó megtérités	—	—	—	65
75	„ 26.	Sarkad közigazgatási költség f. évi	305	44	—	—
76	„ 26.	Közalapi pénzek portója	—	—	1	—
77	„ 27.	Geszt közigazgatási költség f. évi	56	80	—	—
78	„ 28.	Tamásda „ „ hátr.	30	80	—	—
79	„ 28.	Komádi „ „ f. évi	249	52	—	—
80	„ 28.	Pankota „ „ „ „	14	68	—	—
81	„ 28.	Szakál „ „ „ „	8	64	—	—
82	„ 28.	Zsadány „ „ „ „	85	—	—	—
83	„ 29.	Közalapi pénzek portója	—	—	1	—
		Átvitel	3454	56	1260	88

Tételszám	A tétel kelte	A tétel czime	Bevétel korona	Bevétel fil.	Kiadás korona	Kiadás fil.
		Áthozat	3454	56	1260	88
84	decz. 3.	Erdőhegy közigazgatási költs. f. évi	52	04	—	—
85	„ 3.	Gyorok „ „ „ „	11	44	—	—
86	„ 4.	Gyanta „ „ „ „	57	72	—	
87	„ 5.	Feketetót „ „ „ „	12	72	—	—
88	„ 6.	Szentleányfalva „ „ hátr.	26	56	—	—
89	„ 6.	„ „ „ f. évi	26	56	—	—
90	„ 6.	Belényes „ „ hátr.	87	08	—	—
91	„ 7.	Harsány „ „ f. évi	50	36	—	—
92	„ 7.	Jánosfalva „ „ „ „	11	36	—	—
93	„ 8.	Nyégerfalva „ „ „ „	8	56	—	
94	„ 8.	Sonkolyos „ „ „ „	15	04	—	—
95	„ 10.	Ant „ „ „ „	41	08	—	—
96	„ 10.	Remete „ „ „ „	30	60	—	—
97	„ 14.	Erdőgyarak „ „ „ „	49	72	—	—
98	„ 14.	Feketegyarmat „ „ „ „	71	68	—	—
99	„ 17.	Nagyszalonta „ „ „ „	457	56	—	—
100	„ 17.	„ supplicatio váltság .	4	—	—	—
101	„ 17.	Esperesi tiszteletdij részlete. . .	—	—	461	56
102	„ 18.	Lippa közigazgatási költség f. évi	7	96	—	—
103	„ 18.	Jelentő-ivek rendelési portója . .	—	—	—	10
104	„ 20.	K.-Apáti közigazgatási költs. f. évi	34	40	—	
105	„ 22.	Szintye „ „ „ „	8	72	—	—
106	„ 24.	Bajj „ „ „ „	45	80	—	—
107	„ 24.	Bélzerind „ „ „ „	18	04	—	—
108	„ 24.	130 darab jelentő-iv ára. . . .	—	—	5	—
109	„ 31.	Simonyifalva közigazg. költs. hátr.	30	60	—	—
110	„ 31.	„ „ „ f. évi	8	16	—	—
111	„ 31.	Vadász „ „ „ „	57	—	—	—
112	„ 31.	Borossebes „ „ „ „	13	80	—	—
113	„ 31.	Tenke „ „ „ „	81	60	—	—
114	„ 31.	Árpád „ „ „ „	55	20	—	—
115	„ 31.	Mezőgyán „ „ „ „	75	36	—	—
116	„ 31.	Közalapi pénzek portója. . .	—	—	1	—
117	„ 31.	S.-Keresztur közigazg. költs. f. évi	40	32	—	—
118	„ 31.	Lovász B. erdőhegyi s. lelkész fizetési részlete	—	-	149	60
119	„ 31.	Ennek portója.	—		—	40
120	„ 31.	Tüzkárbiztositási jutalék könyvére betét.	—		86	58
121	„ 31.	Egyházmegyei vegyesek könyvére betét.	—	—	500	—
122	„ 31.	Egy fuvar Szalontára	—	—	3	—
123	„ 31.	Esperesi tiszteletdij kiegész. részl.	—	—	538	44
124	„ 31.	Esperes urnak az egyházmegye helyett tett kiadásai visszatérítése	—	-	74	66
		Átvitel	4945	60	3081	22

Tételszám	A tétel kelte	A tétel czime	Bevétel korona	Bevétel fil.	Kiadás korona	Kiadás fil.
		Áthozat	4945	60	3081	22
125	„ 31.	Esperesi pecsétdijakból	116	—	—	—
126	„ 31.	Közalapi pénzek portója. . .	—	—	—	60
127	„ 31.	Egyházkerületi és konventi jegyzőkönyvek ára	—	—	216	20
128	„ 31.	Ennek portója	—	—	—	40
129	„ 31.	Szabó I. pénztárnok tiszteletdija .	—	—	100	—
130	„ 31.	„ „ aljegyzői „ .	—	—	40	—
		Összesen:	5061	60	3438	42
		Mérleg:				
		Összes bevétel.	5061	60		
		Összes kiadás	3438	42		
		Számadási maradvány:	1623	18		

Szóval: egyezerhatszázhuszonhárom korona és 18 fillér.

Geszt, 1907 február hó 25.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

Esperesi megbizás folytán megvizsgáltuk, helyesen vezetettnek, okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalonta, 1907 márczius 18.

Bőszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
egyházmegye tanácsbiráki.

C) Számadás a vegyes bevételekről és kiadásokról.

Tételszám	A tétel kelte	A tétel czime	Bevétel kor.	Bevétel fil.	Kiadás kor.	Kiadás fil.
	1906.					
1	jan. 25.	Pénztári maradvány	103	46	—	—
2	„ 28.	Tamásda 10 ív számadási nyomt.	—	50	—	—
3	febr. 5.	Gyanta 28 „ „ „	1	40	—	—
4	„ 14.	B.-Böszörmény 10 ív „ „	—	50	—	—
5	„ 27.	Kálmán B. lelkész bekeblezési illeték részlet	5	—	—	—
6	márcz. 5.	Mezőgyán 6 ív számadási nyomt.	—	30	—	—
7	„ 5.	„ 100 drb kereszt. igazolv.	—	80	—	—
8	„ 8.	Kötegyán 100 „ „ „	—	80	—	—
9	ápr. 16.	Széplak 4 ív számadási nyomtatv.	—	20	—	—
10	jun. 28.	Tenke egyházm. küldöttek fuvarköltségének visszatéritése . .	20	—	—	—
11	jul. 17.	Belényesujlak 100 drb kereszt. igaz.	—	80	—	—
12	szept. 4.	Nagyzerind 100 „ „ „	—	80	—	—
13	„ 26.	Nagyzerind egyházm. küldöttség fuvardija visszatéritése . . .	20	-	—	—
14	„ 26.	Nagyzerind egyházm. küldöttség fuvardija visszatéritése . . .	14	24	—	—
15	„ 26.	Nagyzerind szavazatbirság . . .	4	—	—	—
16	„ 26.	Nagyzerind tanitói bekebel. illeték	4	20	—	—
17	„ 30.	Tárkány főiskolai átalakitási kamat hátralék.	25	20	—	—
18	„ 30.	Tárkány 100 drb kereszt. igazolv.	—	80	—	—
19	okt. 15.	Berekböszörm. próbaénekeskönyv .	1	20	—	—
20	„ 15.	Berekböszörmény tanitói bekeblezési illeték	8	40	—	—
21	„ 19.	Nagyszalonta 100 drb esketési igazolvány	—	80	—	—
22	„ 23.	Hevesi I. tanitói bekeblezési illeték	4	20	—	—
23	„ 25.	Ágya szavazatbirság	4	—	—	—
24	nov. 24.	Magyarhomorog egyházm. nyomtatványok	1	15	—	—
25	„ 26.	Sarkad supplicatio váltság . . .	2	—	—	—
26	„ 27.	Geszt „ „ . . .	1	—	—	—
27	„ 28.	Tamásda tanitói bekeblezési illeték	4	20	—	—
28	„ 28.	Komádi supplicatio váltság . . .	2	—	—	—
29	„ 28.	Zsadány főisk. átalak. kamat f. é.	55	44	—	—
30	decz. 3.	Erdőhegy „ „ „ „ „	13	20	—	—
31	„ 5.	Feketetót 4 ív számad. nyomt. (régi)	—	16	—	—
32	„ 5.	„ lelkészi bekeblezési illeték	10	50	—	—
		Átvitel:	311	25	—	—

Tételszám	A tétel kelte	A tétel czime	Bevétel kor.	Bevétel fil.	Kiadás kor.	Kiadás fil.
		Áthozat:	311	25	—	—
33	decz. 5.	Bagdány I. lelkészi bekeblez. illeték	10	50	—	—
34	„ 8.	Nyégerfalva főisk. átalak. kam. f. é.	4	20	—	—
35	„ 8.	Sonkolyos 8 ív számad. nyomtatv. (régi)	—	32	—	—
36	„ 8.	Sonkolyos főiskol. átalak. kam. f. é.	8	40	—	—
37	„ 10.	Ant supplicatio váltság	2	—	—	—
38	„ 14.	Erdőgyarak 100 drb kereszt. igazolv.	—	80	—	—
39	„ 14.	Feketegyarmat főisk. átalakitási kamat f. é.	41	58	—	—
40	„ 14.	Feketegyarmat 20 ív számadási nyomtatvány (régi)	—	80	—	—
41	„ 17.	Nagyszalonta supplicatio váltság .	4	—	—	—
42	„ 20.	Körösszegapáti próbaénekeskönyv .	1	20	—	—
43	„ 20.	„ szavazatbirság . .	4	—	—	—
44	„ 20.	„ 10 ív számad. nyomt. (régi)	—	40	—	—
45	„ 24.	Bélzerind 9 ív számad. nyomt. (uj)	—	45	—	—
46	„ 31.	Borossebes 20 „ „ „ „	1	—	—	—
47	„ 31.	Tenke 10 „ „ „ „	—	50	—	—
48	„ 31.	„ lelkészi bekeblezési illeték .	25	20	—	—
49	„ 31.	Árpád főisk. átalakitási kamat f. é.	21	—	—	—
50	„ 31.	Árpád 150 drb keresztelési igazolv.	1	20	—	
51	„ 31.	Mezőgyán supplicatio váltság . .	4	—	—	—
52	„ 31.	Főiskolai átalakitási kamatokat beküldtem	—	—	169	02
53	„ 31.	Supplicatio váltságokat beküldtem	—	—	15	—
54	„ 31.	E két tétel portója	—	—	—	40
55	„ 31.	Ugra 16 ív számadási nyomtatvány	—	80	—	—
56	„ 31.	Vegyesek könyvére betét . . .	—	—	200	—
		Összesen	443	60	384	42
		Mérleg:				
		Összes bevétel	443	60	—	—
		Összes kiadás	384	42	—	—
		Számadási maradvány	59	18	—	—

Szóval: ötvenkilencz korona és 18 fillér.

Geszt, 1907 február hó 25.

Szabó István,
egyházm pénztárnok.

Esperesi megbizás folytán megyizsgáltuk, helyesen vezetettnek s okmányokkal igazoltnak találtuk.

Nagyszalonta, 1907 márczius 18.

Böszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
egyházmegyei tanácsbirák.

Mérleg a két számadásról:

Bevétel az egyházm. közigazg. költségeknél	5061 kor. 60 fill.
Bevétel a vegyesek pénztáránál	443 kor. 60 fill.
Összes bevétel	5505 kor. 20 fill.
Kiadás az egyházm. közigazg. költségeknél	3438 kor. 42 fill.
Kiadás a vegyesek pénztáránál . . .	384 kor. 42 fill.
Összes kiadás	3822 kor. 84 fill.
Összes bevétel	5505 kor. 20 fill.
Összes kiadás	3822 kor. 84 fill.
Összes számadási maradvány	1682 kor. 36 fill.

Szóval: egyezerhatszáznyolczvankettő korona és 36 fillér.

Geszt, 1907 február hó 25.

Szabó István,
egyházm. pénztárnok.

A nagyszalontai reform. egyházmegye költségelőirányzata az 1907-ik évre.

Sorszám	Megnevezés	Kor.	fill.
	Szükséglet:		
1	Esperes tiszteletdija	1000	—
2	Lelkészi főjegyző tiszteletdija	100	—
3	„ aljegyző „	40	—
4	Közigazgatási pénztárnok tiszteletdija. . . .	100	
5	Két egyházmegyei gyülés költsége	110	—
6	Egyházkerületi lelkészi képviselők utiátalánya . .	240	—
7	Egyházlátogató küldöttségek előfogati dija . . .	272	—
8	Iskolalátogatók előfogati dija	160	—
9	Számvevők „ „	30	—
10	Pénztárnok „ „	20	—
11	Egyházmegyei gyülések jegyzőkönyveinek ára . .	310	—
12	Egyházkerületi s konventi jegyzőkönyvek ára . .	250	—
13	Postaköltségekre	20	—
14	Előre nem láthatókra	200	—
	Összesen	2852	—
	Fedezet:		
1	A közigazg. pénztár számadási maradványa 1906-ról	1623	18
2	Az 1907. évre kivetett közigazgatási költségekből .	2500	—
3	600 kor. tőke 6%-os kamatjából	36	—
4	Esperesi pecsétdijakból	90	—
5	Bekebelezési illetékekből	50	—
6	Hátralékokból remélhető bevétel	100	—
	Fedezet összesen.	4399	18
	Szükséglet összesen	2852	—
	Remélhető maradvány	1547	18

Geszt, 1907 február hó 25.

Szabó István,
egyházm. pénztárnok.

Helyeseljük.

Nagyszalonta, 1907 márcz. 18.

Bőszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
egyházmegyei tanácsbirák.

Hátralékok kimutatása az 1906. év deczember 31-ig.

Sorszám	Tartozók nevei	Egyházmegyei közigazgatási költség		Főiskolai átalakit. kamat		Kebelezési illeték		Egyéb tartozások		Összesen	
		kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.
1	Belényes	100	—	—	—	—	—	—	—	100	—
2	Belényesujlak	32	52	—	—	—	—	—	—	32	52
3	Berekböszörmény	92	70	—	—	3	36	—	—	96	06
4	Komjáti Antal	—	—	—	—	6	55	—	—	6	55
5	Asztalos Ferencz	—	—	—	—	6	55	—	—	6	55
6	Varga Sándor	—		—		5	88	—		5	88
7	Raffai Ilona	—	—	—	—	5	88	—	—	5	88
8	Csermő	246	70	17	40	32	34	—	—	296	44
9	Kálmán Béla	—	—	—	—	5	50	—	—	5	50
10	Bodnár Lajos	—	—	—	—	11	34	—	—	11	34
11	Fenes	45	72	—	—	—		—	—	45	72
12	Vajda Mihály	—	—	—	—	31	24	—	—	31	24
13	Kisháza	12	48	—	—	—	—	—	—	12	48
14	Széplak	4	72	—	—	—	—	—	—	4	72
15	Kispereg	67	68	—	—	—	—	8	—	75	68
16	Németpereg	10	52	—	—	—	—	—	—	10	52
17	Kötegyán	100	—	—	—	4	20	—	—	104	20
18	Somogyi Mária	—	—	—	—	4	20	—	—	4	20
19	Onody Sándor	—	—	—	—	—	—	72	—	72	—
20	Szabó Gyula	—	—	—	—	4	54	—	—	4	54
21	Szakál	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—
22	Szemlak	22	72	12	60	—	—	4	—	39	32
23	Tamásda	30	80	—	—	—	—	4	—	34	80
24	Lakatos Károly	—	—	—	—	4	20	—	—	4	20
25	Tárkány	50	04	25	20	—	—	—	—	75	24
26	Kassay Béla	—	—	—	—	25	20	—	—	25	20
	Összesen:	816	60	55	20	150	98	92	—	1114	78

Geszt, 1907 február hó 25.

Szabó István,
egyházmegyei pénztárnok.

11. A lelkészgyámintézeti választmány 1907. év április 2-án Nagyszalontán tartott gyülésében felülvizsgálta a lelkészgyámintézeti pénztár 1906. évről szóló s Nagy Imre számvevő által előzőleg megvizsgált számadását s igazoló okmányaival egybevetette; az 1906. év folyamán a pénztárnokhoz beérkezett kötelezvényeket, bekebelezést rendelő végzéseket tüzetesen megvizsgálta, — miután a régibb kötelezvények vizsgálatát jogtudó a helyszinen, Okányban, a számvevővel együtt előzőleg teljesitette. A számadást teljesen rendben vezetettnek találta s ennek alapján pénztárnokot — az 1906. évi számadás terhe alól — a fentartandók fentartásával s valóban megérdemelt elismerés kifejezése mellett, felmentendőnek véleményezi.

Ezzel kapcsolatban beterjesztetett a lelkészgyámintézeti pénztárnoknak az országos lelkészi gyámintézetbe befizetett járulékokról szóló s az 1906. évet illetőleg a lelkészgyámintézeti választmány által megvizsgált és jóváhagyott számadása.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkészgyámintézeti választmány határozata alapján dr. Márk Ferencz pénztárnokot, az 1906. évi számadás terhe alól — elismerésének kifejezésével s a szokott fentartással — fölmenti és jóváhagyott számadását, a hátralékosok kimutatásával, valamint az országos lelkészi gyámintézetbe befizetett járulékokról szóló 1906. évi számadását is jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

Számadás

a nagyszalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztáráról 1906 január 1-től 1906 deczember 31-ig.

Tételszám	Tétel megnevezése	Egyes összeg K	Egyes összeg f	Főösszeg K	Főösszeg f
	I. Tényleges vagyon.				
	A) *Bevétel:*				
1	1906 január 1-jén tényleges vagyon kötvények, betét és készpénzben.			175364	94
	Ehhez jött az 1906. év folyamán:				
2	Folyó évi kamatokból	12228	24		
3	Régibb „	1654	39		
4	Folyó évi tagdijból	1900	48		
5	Régibb „	597	75		
6	Önkéntes adomány, Baldácsi-alap és államsegélyből	1213	68		
7	Késedelmi kamatokból	257	02	17851	56
	Összes tényleges bevétel			193216	50
	B) *Kiadás:*				
	Gyámdijak 1906-ról:				
1	Özv. Diószegi Endrénének	180	—		
2	„ Bihari Istvánnénak	240	—		
3	„ Kincses Pálnénak	360	—		
4	„ Szaniszló Gábornénak . . .	360	—		
5	„ Pápay Lajosnénak	360	—		
6	„ Kis Károlynénak	420	—		
7	„ Böszörményi Pálnénak . . .	480	—		
8	„ Nagy Péternének	480	—		
9	„ Kis Györgyné és gyermekeinek	420	—		
10	„ Szilágyi Sándorné és gyermekének	300	—		
11	Özv. Nagy Sándorné és gyermekének	600	—		
12	„ Tabajdy Lajosnénak	480	—		
13	„ Dobray Ferenczének . . .	480	—		
14	„ Sipos Imrénének	480	—		
15	Sipos Irénnek.	120	—		
16	Sipos Rózának	120	—		
17	Özv. Szondy Imrénének	480	—		
18	„ Bernáth Lajosné és gyermekeinek 1905-ről is	986	10		
19	Özv. Hajdu Elekné és gyermekeinek	210	—		
	Átvitel	7556	10	—	—

Tételszám	Tétel megnevezése	Egyes összeg K	f	Főösszeg K	f
	Tényleges bevételi áthozat			193216	50
	Áthozat	7556	10		
20	Országos ref. lelkészi gyámintézeti belépési és tagdij járulék . . .	2663	36		
21	Irodai átalány, postaportó, nyomtatványok, bélyeg stb.	257	66		
22	Nagyváradi nőtanitóképzőnek utolsó részlet	150	—		
23	Hadházy ügyész urnak két évi tiszteletdija	200	—		
24	Szikszay Lajos elnök urnak utóajánlati összeg Oláh Imre peresitése ügyében	60	20		
25	Egy tüzmentes szekrényért . .	497	93		
26	Naplók és főkönyvekért . . .	120	50		
27	Pénztárnoknak 1906. évi tiszteletdija.	800	—	12305	75
	Levonva a kiadást a tényleges bevételből, lesz a pénztár állapota 1906 deczember 31-kén			180910	75
	mely is következőleg van elhelyezve:				
1	Kötvényeket 8, 7½ és 7%-ra . . .	176440	48		
2	Takarékpénztári betétben 4 és ½%-ra	3427	69		
3	Készpénzben	1042	58	180910	75
	II. Hátralék követelések.				
1	1906. évi kamatban	1654	90		
2	Régibb „	186	08		
3	1906. évi tagdijban	511	22		
4	Régibb „	42	—		
5	Késedelmi kamatban	118	39	2512	59
	Összes vagyonállag 1906 decz. 31-ikén			183423	34
	Volt pedig az összes vagyonállag 1906 deczember 31-én			177469	46
	Lesz az évi szaporulat			5953	88

Okány, 1907 január 10.

Dr. Márk Ferencz,
gyámint. pénztárnok.

Dr. Márk Ferencznek 1906. évi számadását, mely a számadási könyv 93. és 94. lapjain vezettetik; s amelyet Nagy Imre számvevő folyó 1907. évi február 11—14-ik napjain megvizsgált, mai napon tartott választmányi ülésen megvizsgáltuk. Okmányaival egyeztettük s teljesen rendben vezetettnek találtuk. Ennek alapján dr. Márk Ferencz pénztárnokot, a fentartandók fentartásával, valóban megérdemelt elismerés kifejezése mellett, felmentendőnek véleményezzük.

Nagyszalonta, 1907 április 2.

Hadházy Kálmán,
választ. jegyző.

Szikszay Lajos,
választ. elnök.

Tisza István.

Balog Ambrus.

Széll Kálmán.

Böszörményi Lajos.

Számadási iv

az országos ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézet 1906-ik évi járulékairól a tiszántuli egyházkerület nagyszalontai egyházmegyéjében.

Sorszám	I. Egyházközség és gyámintézeti tag neve	II. Hátralékok			
		Összes hátraléka a folyó 1906. év január hó 1-én		Ebből 10%-os belépési járulék fejében	
		korona	fil.	korona	fil.
1	Ágyai lelkész Fogarassy Bálint . . .	—	—	—	—
2	Anti „ Bagdi János	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
3	Árpádi lelkész Boross Gábor	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
4	Aradi lelkész Csécsi Imre	—	—	—	—
5	Bajji „ Bódogh János	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
6	Belényesi lelkész Bottyán Pál	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
7	Belényes-újlaki lelkész Sipos János . .	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
8	Bélzerindi lelkész Nagy Dániel . . .	52	96	10	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
9	Berek-böszörményi lelkész Budai János .	—	—	—	—
10	Boros-sebesi „ Szabó József .	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
11	Csermői lelkész Bodnár Lajos	89	27	45	99
	kongruája 1600 koronáig . . .	—	—	—	—
12	Erdőgyaraki lelkész Bugyi János . . .	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
13	Erdőhegyi lelkész Csiha Márton . . .	—	—	—	—
14	Feketegyarmati lelkész Szücs József . .	—	—	—	—
15	Feketetóti lelkész Bagdány János. . .	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
16	Fenesi lelkész Makay Elek.	58	15	10	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
17	Geszti lelkész Szabó István	—	—	—	—
18	Gyantai „ Vajda Mihály	—	—	—	—
	Átvitel	200	38	65	99

rovata				III. Folyó évi járulékok rovata								
fizetett				Ebből fizetett				Összes tartozásaiból hátralékban maradt a folyó 1906. év deczember 31-én		5%-os késedelmi kam. fejében a folyó 1906. évben fizetett		Jegyzet
2½%-os tagsági díj fejében		összesen		10%-os belépési járulék fejében		2½% os tagsági díj fejében						
korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	
						XI. évről						
—	—	—	—	—	—	46	20	—	—	—	30	
—	—	—	—	—	—	42	80	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	7	31	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	42	60	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	6	35	—	—	—	50	
—	—	—	—	—	—	82	65	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	43	50	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	9	25	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	45	62	—	—	
—	—	—	—	—	—	31	70	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	15	18	—	—	—	—	
						X. évről						
42	96	52	96	—	—	23	04	—	—	—	33	
—	—	—	—	—	—	19	92	—	—	—	—	
						XI. évről						
—	—	—	—	—	—	—	—	126	92	—	—	
—	—	—	—	—	—	24	60	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	16	88	—	—	—	—	
						III. évről						
43	28	89	27	—	—	—	—	89	49	—	91	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
						IX. évről						
—	—	—	—	—	—	34	80	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	6	13	—	—	—	—	
						XI. évről						
—	—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	
						XI. évről						
—	—	—	—	—	—	50	30	—	—	—	—	
				II. évről		II. évről						
—	—	—	—	28	47	21	36	—	—	—		
—	—	—	—	—	—	18	35	—	—	—	—	
						VII. évről						
48	15	58	15	—	—	—	—	—	—	—	52	
—	—	—	—	—	—	—	—	48	15	—	—	
						XI. évről						
—	—	—	—	—	—	51	84	—	—	—	—	
						X. évről						
—	—	—	—	—	—	—	—	98	88	—	—	
134	39	200	38	28	47	624	76	409	06	2	56	

Sorszám	I. Egyházközség és gyámintézeti tag neve	II. Hátralékok			
		Összes hátraléka a folyó 1906. év január hó 1-én		Ebből 10%-os belépési járulék fejében	
		korona	fil.	korona	fil.
	Áthozat	208	38	65	99
19	Gyoroki lelkész Hunyadi László	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
20	Harsányi lelkész Perecz István	—	—	—	—
21	Kisperegi „ Szondy Géza	—	—	—	—
22	Komádii „ Csák József		—	—	—
23	Kötegyáni „ Kolumbán Áron	—	—	—	—
24	K.-apátii „ Pató Károly	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
25	Magyarhomorogi lelk. Nyeste István	58	14	10	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
26	Mező-gyáni lelkész Orody Sándor	—	—	—	—
27	Mező-sassi „ Bessenyei Imre	—	—	—	—
28	Nagyszalontai lelkész Széll Kálmán	—	—	—	—
29	Nagyszalontai „ Böszörményi Lajos	—	—	—	—
30	Nagyzerindi „ Bán József	—	—	—	—
31	Okányi „ Márk Ferencz	—	—	—	—
32	Pankotai „ Kócsa Károly	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
33	Radnalippai lelkész Virágos Sándor	51	54	10	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
34	Remetei lelkész Szathmáry István	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
35	Sarkadi lelkész Balogh Ambrus	—	—	—	—
36	S.-kereszturi lelkész Nagy Endre	—	—	—	—
	kongruája 160 koronáig	—	—	—	—
37	Sonkolyosi lelkész Nagy Lajos	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
38	Szakáli lelkész Némethy János	83	05	40	33
	kongruája 1600 koronáig	—		—	—
39	Szemlaki lelkész Bedrich József	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
	Átvitel	393	11	126	32

rovata				III. Folyó évi járulékok rovata								Jegyzet
fizetett				Ebből fizetett				Összes tartozásaiból hátralékban maradt a folyó 1906. év deczember 31-én		5%-os késedelmi kam. fejében a folyó 1906. évben fizetett		
2½%-os tagsági díj fejében		összesen		10%-os belépési járulék fejében		2½%-os tagsági díj fejében						
korona	fil.	korona	fil	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	
134	39	200	38	28	47	624	76	409	06	2	56	
						XI. évről						
—	—	—	—	—	—	28	44	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	13	35	—	—	—	60	
						I-sső félév						
—	—	—	—	—	—	48	20	—	—	—	—	
						XI. évről						
—	—	—	—	—	—	66	60	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	82	94	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	62	46	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	29	50	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	14	88	—	—	—	30	
48	14	58	14	—	—	—	—	—	—	—	52	
—	—	—	—	—	—	—	—	48	14	—	—	
—	—	—	—	—	—	59	60	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	50	50	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	89	74	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	89	74	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	57	16	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	65	70	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	32	40	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	13	33	—	—	—	30	
						VI. évről						
41	54	51	54	—	—	22	50	—	—	—	44	
—	—	—	—	—	—	19	04	—	—	—	—	
						XI. évről						
—	—	—	—	—	—	23	92	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	21	10	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	110	76	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	30	80	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	14	68	—	—	—	—	
						IV. évről						
—	—	—		—	—	24	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	23	56	—	—	—	60	
						II. évről						
42	72	83	05	30	33	22	75	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	19	97	—	—	1	83	
						XI. évről						
—	—	—	—	—	—	32	44	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	12	40	—	—	—	50	
266	79	393	11	58	80	1797	22	457	20	7	65	

Sorszám	I. Egyházközség és gyámintézeti tag neve	II. Hátralékok			
		Összes hátraléka a folyó 1906. év január 1-én		Ebből 10%-os belépési járulék fejében.	
		korona	fil.	korona	fil.
	Áthozat	393	11	126	32
40	Szentleányfalvai lelkész Hajdu Elek .	63	35	10	
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
41	Tamásdai lelkész Unghváry Gyula . .	56	61	10	—
	kongruája 1600 koronáig	—		—	—
42	Tárkányi lelkész Győri József	—	—	—	—
43	Tenkei lelkész Kassai Béla	—	—	—	—
44	Ugrai „ Nagy Imre	—	—	—	—
45	Zsadányi „ Nagy Béniámin . . .	—	—	—	—
	kongruája 1600 koronáig	—	—	—	—
46	Vadászi lelkész Vas Jenő	—	—	—	—
	Összesen	513	07	146	32

rovata				II. Folyó évi járulékok rovata								Jegyzet
fizetett				Ebből fizetett				Összes tartozásaiból hátralékban maradt a folyó 1906. év deczember 31-én		5%-os késedelmi kam. fejében a folyó 1906. évben fizetett		
2½%-os tagsági díj fejében		összesen		10%-os belépési járulék fejében		2½%-os tagsági díj fejében						
korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.	
266	79	393	19	58	80	1797	22	457	20	7	65	
53	35	63	35	—	—	36	95	—	—	—	60	
—	—	—	—	—	—	16	40	—	—	—	—	
46	61	56	61	—	—	—	—	—	—	—	60	
—	—	—	—	—	—	—	—	46	61	—	—	
—	—	—	—	—	—	49	04	—	—	—	50	
—	—	—	—	—	—	—	—					Ebből 49 K 40 fill. 10%-os belépési járulék
								106	20	—	—	
—	—	—	—	—	—	55	46					
								—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	41	80	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	7	91	—	—	—	—	
						V. évről						
—	—	—	—	—	—	46	36	—	—	1	—	
366	75	513	07	58	80	2081	14	610	01	10	35	

Az 1906. évben befolyt:

1. Hátralékból	513 kor.	07 fill.
2. 10%-os belépési járulékból	58 „	80 „
3. 2 és ½%-os tagdij	2081 „	14 „
4. Késedelmi kamatból . . „ . .	10 „	35 „
Összesen	2663 kor.	36 fill.

Befizetetlenül maradt:

1. 10%-os belépési járulék	88 kor.	74 fill.
2. 2 és ½%-os tagdij járulék . . .	521 „	27 „
Összesen	610 kor.	01 fill.

Ezen 2663 kor. 36 fillér következő összegekben küldetett fel a Magyar Földhitelintézetnek:

1. 1905 szept. 7-én elszám.	1906-ra	18,775. sz	nyugta szer.	65 K 96 f.; p. v. d. —·20 f.
2. 1906 febr. 8-án		3656. „	„ „	392 K 08 f.; „ „ „ —·60 f.
3. 1906 nov. 3-án		26,004. „	„ „	1473 K 15 f.; „ „ „ —·78 f.
4. 1906 decz. 3-án		28,324. „	„ „	615 K 73 f.; „ „ „ 1·— f.
5. 1906 decz. 29-én		30,379. „	„ „	116 K 44 f.; „ „ „ —·40 f.
			Összesen	2663 K 36 f.; p. v. d. 2·98 f.

Az 1906. évi számadásban kitüntetett 2663 kor. 36 fillérből fizetett:

1. Az egyházmegyei gyámintézet tagjai után:

a) 10%-os járulékban . . .	50 K	— f.	
b) 2 és ½%-os tagdijban .	2196 K	38 f.	
Összesen	2246 K	38 f.;	azaz 2246 K 38 f.
2. A 11., 15., 33. és 38 sz. nem tagok	406 K	63 f.	
3. Késedelmi kamatban . „ . .	10 K	35 f.	
Összesen	416 K	98 f.;	azaz 416 K 98 f.
		Főösszeg	2663 K 36 f.

Okány, 1907 jan. 10.

Márk Ferencz,
gyámintézeti pénztárnok.

Ezen számadást a mai napon megvizsgáltuk és ugy a kirovás alapjául szolgáló, hatóságilag jóváhagyott „kimutatás“-sal, mint a befizetést igazoló okmányokkal össze hasonlitottuk és annak kiemelése mellett, hogy az egyházmegyei gyámint. pénztárnok által 1905 szept. 5-én a Magyar Földhitelintézethez felküldött s a Magyar Földhitelintézet által 1905 szept. 7-én 18,775. sz. nyugta szerint bevételezett 65·96 kor. ezen számadás keretében az 1906. év terhére számoltatott el, — ezen számadást teljesen rendbenlevőnek és fölszereltnek találtuk, miért is Márk Ferencz pénztárnokot ezen számadás terhe alól elismerés kifeje-

zése mellett fölmentendőnek véleményezzük azzal, hogy az ezen számadásban kitüntetett összegből:

	50·—	kor.	mint belépési járulék,
	2196·38	„	mint tagdij összege,
	2·98	„	mint postai viteldij,
főösszegében	2249·36	kor.	a nagyszalontai ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztárából fedeztetett,
	406·63	„	mint nem egyházm. gyámint. tagok dija,
	10·35	„	mint késedelmi kamat,
főösszegében	416·98	kor.	az egyes tagok által fizettetett.

Nagyszalonta, 1907 január 14.

Szikszay Lajos,
elnök.

Széll Kálmán, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán,
választmányi tagok.“

Kimutatása

azon egyének neveinek, akik a szalontai ref. lelkészi gyámintézet pénztárába 1906 és előző évekről kamat és tagdijjal tartoznak 1907 április 25-ig.

Sorszám	Adós neve, lakása	Tagdij		Kamat	
		kor.	fill.	kor.	fill.
1	Illyés Sándorné Zich Erzsébet n.-szalontai lakos	—	—	103	58
2	Dani László okányi l.	—	—	72	—
3	Sárközi Ferencz árpádi l.	—	—	64	32
4	Nagy Lajos zsadányi l.	—		52	36
5	Szilágyi Bálint okányi l.	—	—	49	—
6	Csige Juliánna n.-szalontai l.	—	—	47	30
7	Sólyom Zsuzsánna árpádi l.	—	—	36	08
8	Király Károly okányi l.	—	—	33	92
9	Kincses Károly okányi l.	—	—	32	—
10	Szász J. okányi l.	—	—	24	50
11	Bertalan István ugrai l.	—	—	22	39
12	Kincses Károly okányi l.	—	—	20	—
13	Tulló Tógyer tamásdai l.	—	—	17	20
14	Czirják István okányi l.	—	—	14	26
15	Biró Lajos f.-gyarmati l.	—	—	14	08
16	Kovács Józsefné Szokói Juliánna ugrai l.	—	—	13	20
17	Gyulai Dániel ugrai l.	—	—	12	48
18	Szűcs Sándor n.-szalontai l.	—	—	12	48
19	Farkas István tamásdai l.	—	—	12	48
20	Kádár György t.-kereszturi l.	—	—	12	48
21	p. Székely Gábor okányi l.	—	—	8	96
22	Molnár József k.-gyáni l.	—	—	8	74
23	Hevesi Sándor ágyai l.	—	—	9	—
24	Ladányi Károly okányi l.	—	—	8	48
25	Juhász Károlyné, Eszenyi Sára okányi l.	—	—	6	96
26	Erdődi Gábor k.-gyáni l.	—	—	5	99
27	Debreczeni András f.-gyarmati l.	—	—	4	37
28	Kanyárecz Józsefné okányi l.	—	—	2	96
29	Kovács Sándor árpádi l.	—	—	1	68
30	Vajda Mihály gyantai lelkész	49	44	—	—
31	Kassai Béla tenkei lelkész	185	72	—	—
	Összesen	235	16	723	15

Okány, 1907 április 25.

Márk Ferencz,
gyámintézeti pénztárnok.

12. Miután az uj egyházi törvények életbe léptetésével 1908. évi január hó 1-től fogva szerveztetik az országos lelkészi nyugdijintézet, ennek egyházmegyénkben előkészitésére nézve a lelkészgyámintézeti választmány egy egyházmegyei nyugdijbizottság választását hozza javaslatba, 1907. évi április 2-án 2. sz. a hozott végzésében.

A lelkészgyámintézeti választmány javaslatához képest az egyházmegyei nyugdijbizottságba egyházmegyei közgyülésünk az elnökségen kivül rendes tagokul Balog Ambrus, Böszörményi Lajos, dr. Balogh Elek és Szikszay Lajos e. m. tanácsbirákat, póttagokul Hadházy Kálmán és Nagy Imre egyházmegyei főjegyzőket egyhangulag s közfelkiáltással megválasztja.

13. A lelkészgyámintézeti választmány folyó 1907. év április 2-án 4. szám alatt hozott végzésében javaslatba hozza, hogy a cserméi egyháznak azon 19 korona 67 fillér tartozása, mely összeget arról az időről, mikor a cserméi lelkészi állomás üresedésben volt, a cserméi egyház helyett lelkészi gyámintézetünk pénztára fizetett be az országos lelkészgyámintézet pénztárába, töröltessék s a törlés jóváhagyása végett egyházmegyénk közgyüléséhez felterjesztés intéztessék.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkészgyámintézeti választmány végzését jóváhagyó tudomásul veszi s megengedi, hogy a cserméi egyház 19 korona 67 fillér tartozása az egyházmegyei lelkészgyámintézet pénztárának terhére töröltessék.

14. Olvastatott esperesnek következő jelentése az erdőhegyi ügyben:

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Erdőhegyen a presbiterium lemondása folytán f. é. február 17-én tartatott meg a presbiterek választása. Az ujonnan megválasztott presbiterek eskületétele után, a presbiterium 1907 február 19-én tartott üléséből hozzám beterjesztett 6. sz. határozatában kijelenti: „a presbiterium legelső kötelességének tartja oda munkálni, hogy a jó rend és békesség egyházukban helyreálljon. E czélt ugy véli elérhetőnek, ha a különféle közterhekkel erejükön felül terhelt egyháztagok vállairól addig is, mig az egy-

házi terheknek államsegélylyel leendő könnyitése bekövetkezik, legalább némi egyházi teher levétetik s ez által anyagi helyzetük, ha csak részben is, enyhittetik. Miért is teljes bizodalommal fölkérik esperest, hogy az erdőhegyi ref. egyház megzavart közbékéjének helyreállitása érdekében a törvény korlátai között odahasson, hogy a nép vállairól legalább a közmunkaváltság czimén fizetett egyházi adó — páronként 80 fillér — levétessék. E czélt a presbiterium gondos és takarékos gazdálkodásból eredő megtakaritások utján véli első sorban elérhetőnek, — másodsorban pedig az által, ha a lelkészi tüzifa a dijlevélben kimutatott értékkel, 192 koronával, készpénzben megváltatik, — harmadsorban pedig az által, ha valamelyik, e czélra fölhasználható alapitvány vagy alapitványok kamatai a netalán még mutatkozó hiányok fedezésére fordittatnak. Kérik, hogy az erdőhegyi ref. egyház közbékességét helyreállitani czélzó törekvésükben őket esperes támogassa s a megválasztandó lelkésznek ezek megvalósitását kötelességévé tegye".

Kijelentettem, hogy ezen törekvésükben a törvény korlátai között számithatnak reám, annyival is inkább, mert a nálam bent járt erdőhegyieknek ilyen tanácsot én adtam és tanácsoltam, hogy az e czélra vonatkozó előmunkálatokat már most kezdjék meg, az érdekükben annyi buzgalmat kifejtett Fogarassy Bálint felügyelő-lelkész elnöklete alatt, hogy igy ezen irányu kérvényük a tavaszi egyházmegyei gyülésen tárgyalható legyen.

Fentebbiek alapján az erdőhegyi presbiterium a szükséges számitások megtételével készitett javaslatot, mint presbiteri határozatot, f. hó 11-én tartott üléséből 2. sz. a. hozzám beterjeszti, melylyel a közmunkaváltság czimén eddig fizetett 256·80 korona egyházi adó megszüntetését czélozza s az igy mutatkozó hiányt következőleg fedezi:

1. lelkészi tüzifára 240 kor. helyett az egyházhatóságilag megerősitett dijlevélben megállapitott értékösszeg, mint 12 bécsi ölfa helyett váltság: 192 kor., megtakaritás (240—192) 48·— K.
2. 2246·55 kor. magtári pénzalapnak a rendes szükségletek czéljaira felhasználható 4·5%-os kamatjából a rendes szükségleti pénztár segélyezésére ... ... 100·— K.
3. 471·63 kor. urasztali alapnak 4·5%-os kamatjából az urasztala szükségletére fordittatik ... ... 20·— K.

4. 714·99 kor. házbér, szőllőkisajátitási alapnak e czélra felhasználható 4·5%-os kamatjából fedeztetik ... ... 32·— K.
5. 65·41 Hl. magtári buzaalapnak e czélra felhasználható kamatjából, mintegy 6. Hl. buza, melynek pénzértéke... ... ... 56·80 K.

Összesen 256·80 K.

Ezen határozat jogérvénye az 1848. évi XX. t.-cz. alapján az egyházi terhek csökkentésére kiutalandó államsegély kézhezvételének idejéig terjed.

Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Fentebbi jelentésemet azzal a kéréssel terjesztem be, hogy tekintettel a rendkivüli helyzetre, méltóztassék az erdőhegyi presbiterium fentebbi tervezetét jóváhagyni, illetőleg határozati erőre emelni s a tervezethez csatolt 1907. évi költségelőirányzatnak megerősitésére az esperesi hivatalt felhivni.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagyszalonta, 1907 április 15.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.

Egyházmegyénk közgyülése az erdőhegyi presbiterium lemondása folytán az uj presbitereknek f. évi február 17-én történt választását tudomásul veszi. A presbiteriumnak f. ápril hó 11-én 2. sz. a. az egyháztagok adózási terheinek könnyitése és másfelől az egyház évi szükségleteinek, illetőleg az egyházi adóteher lejebb szállitása folytán mutatkozó hiánynak fedezése czéljából hozott határozatát megerősiti.

Ehhez képest addig az ideig, mig az 1848. évi XX. t.-cz. alapján az egyházi adóterhek csökkentésére kiutalandó államsegély-illetmény az erdőhegyi ref. egyháznak bevételi forrásává válik,

megengedi, hogy az erdőhegyi ref. egyháztagok által közmunkaváltság czimen eddig páronként fizetett 80 fillér, végösszegben 256 korona 80 fillér e. adóteher megszüntettessék, s e hiány pótlása végett megengedi a presbiteriumnak, hogy:

1. lelkészének 12 bécsi öl tüzifa helyett, mely jelenleg 240 koronába kerül az egyháznak, — a jogerős dijlevélben megállapitott értékösszeget, 192 koronát fizesse váltságképen s e tételnél az egyház javára 48 koronát megtakarithasson;

2. megengedi, hogy a 2246 kor. 55 fillér magtári pénzalap 4·5%-os kamatjából az egyház rendes szükségének fedezésére évenként 100 koronát fordithasson;

3. hogy a 471 kor. 63 fillér urasztali alap 4 és fél %-os kamatjából 20 koronát;

4. a 714 kor. 99 fillér házbér—szőllőkisajátitási alap 4 és fél %-os kamatjából 32 koronát,

5. a 65 hl. és 41 liter magtári buza-alap kamatjából 6 hl. buzát 56 kor. 80 fillér pénzértékben az egyház közszükségeinek fedezésére évenként felhasználhasson s igy az egyházi adóteher csökkentése folytán beállott hiányt 256 kor. 80 fillérrel fedezhesse.

Végül felhivja az esperesi hivatalt, hogy az erdőhegyi ref. egyház csatolt 1907. évi költségelőirányzatát ehhez képest erősitse meg.

15. Olvastatott a tanügyi bizottságnak következő jegyzőkönyvi jelentése:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a nagyszalontai ref. egyházmegye tanügyi bizottságának 1907 április 24-én Nagyszalontán tartott üléséből.

Elnök: Széll Kálmán esperes; jelen voltak: Nagy Imre, Balogh Ambrus, Csécsi Imre, dr. Márk Ferencz, Bagdi János, Szabó István, Böszörményi Lajos, Forrás József, Szabó Lajos, Szatmári István, Kassay Béla tanügyi bizottsági tagok, utóbbi mint előadó és jegyző is.

1. Elnök üdvözölve a tanügyi bizottság megjelent tagjait,

az ülést megnyitja.

2. Olvastatott Kassay Béla tanügyi bizottsági előadó következő jelentése:

Nagytiszteletü Egyházmegyei Tanügyi Bizottság!

Egyházmegyénk népiskoláinak az 1906/7-ik tanév első felében tapasztalt állapotáról szóló jelentésemet, a hozzám beérkezett jelentő ivek alapján, van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

A tanügyi bizottság körlátogató tagjai egyházmegyénk minden iskoláját meglátogatták, csupán Csermő és Radnalippa iskoláit nem látogathatta meg lelkészdékán betegsége miatt, továbbá a kisházai iskolákban a vallástanitás megvizsgálását mellőzte az illető dékán, mivel a vallástanitó csak későn kezdhette meg müködését s csekély eredményt tapasztalhatott volna.

Egyházmegyénk 45 anyaegyháza közül 35-ben vannak felekezeti iskolák, 2-ben (Árad, Okány) községiek, 7-ben (Csermő, Feketetót, Gyanta, Radnalippa, Remete, Sonkolyos, Szentleányfalva) államiak; 1 helyen (Belényes) a fiiskola felekezeti, a leányok pedig állami iskolába járnak; 7 leányegyház közül 3-ban (Szintye, Németpereg, Nyégerfalva) felekezeti, 4-ben (Kisháza, Széplak, Jánosfalva, Magyarcséke, mely utóbbiról azonban semmi adat nem küldetett be) állami iskola van; van 4 pusztai iskola, ezek közül 3 (Csegőd, Gyanté és Tiszaradvány) a Tiszauradalom által fentartott felekezeti, 1 pedig — az Ősipusztai — a sarkadi egyház által községi segély hozzájárulásával fentartott felekezeti iskola.

Van egy felekezeti jellegü óvodánk is Geszten, a „Tisza Kálmán kisdedóvoda".

A felekezeti iskoláinkban müködő tanitók összes száma 93, mivel a 94-ik — a bajji leányiskola tanitója — más helyre megválasztatván, időközben eltávozott. A 93 közül nőtanitó 6 (Berekböszörmény, Geszt, Komádi, Nagyszalonta 1—1, Kötegyán 2); csak fiukat tanit 36, csak leányokat 32, fiukat és leányokat vegyesen 25.

A községi és állami iskolákba járó ev. ref. vallásu növendékeinknek vallásban és énekben való oktatását 8 helyen (Belényes, Csermő, Feketetót, Lippa, Szentleányfalva, Gyanta, Remete, Sonkolyos) az illető lelkészek, utóbbi 3-ban az énektanitást az illető tanitók, 4 helyen (Széplak, Kisháza, Okány, Jánosfalva) az ev. ref. vallásu községi és állami tanitók, Aradon a segédlelkész és kántortanitó teljesitik, mindnyájan elismerésre méltó buzgósággal és dicséretes eredménynyel.

Teljes 6 osztályu iskola van 22 helyen (Ant, Ágya fiu és leány, Bajj fiu, Belényes fiu, Berekböszörmény fiu és

leány, Borossebes, Erdőhegy fiu és leány, Feketegyarmat fiu és leány, Geszt fiu és leány, Harsány fiu és leány, Kispereg fiu és leány vegyes, Komádi fiu és leány, Körösszegapáti, Mezőgyán fiu és leány, Mezősas fiu és leány, Nagyszalonta fiu és leány, Pankota, Sarkadkeresztur, Tamásda, Tenke fiu és leány, Ugra fiu és leány, Zsadány fiu és leány). — 5 osztályu az iskola 14 helyen (Szintye, Belényesujlak, Bélzerind, Erdőgyarak, Csegőd, Gyorok, Kötegyán fiu és leány, Magyarhomorog, Nagyzerind fiu, leány és vegyes, Sarkad fiu és leány, Szakál, Szemlak, Tárkány fiu és leány, Vadász fiu és leány). — 4 osztályuak Tiszaradvány, Németpereg, Gyanté, Ősi, Nyégerfalva; Árpádon a fiiskola 6, a leányiskola 5 osztályu, Fenesen a fiuiskola 6, a leányiskola 4 osztályu.

Az iskolába járó növendékek összes száma, a községi és állami iskolába járó ev. ref. vallásu tanulókkal együtt 9869 és pedig 5209 fiu, 4660 leány. Az egy tanitó keze alatt lévő növendékek létszáma 20 és 142 között hullámzik: legkisebb a szakáli osztatlan vegyes, legtöbb az erdőgyaraki osztatlan vegyes iskolában. — Iskoláink általában népesek, sőt tulnépesek, nagyobb egyházainkban a lélekszám nagy volta, kisebb egyházainkban pedig az osztatlanság miatt. Ezuttal csak az egy tanitó keze alatt 100-at meghaladó létszámmal biró iskolákat emlitem fel, ilyenek a következő egyházak iskolái: Ant (vegyes 117), Ágya (fiu 115), Árpád (leány 116), Belényesujlak (vegyes 107), Erdőgyarak (vegyes 142), Erdőhegy (fiu 123), Komádi (2 fiu és mind a három leányiskola 106—114 közt), Körösszegapáti (vegyes 115), Magyarhomorog (vegyes 118), Nagy-Szalonta (2 fiu és 3 léányiskola, de 1—1 osztály 103 és 130 közt), Nagyzerind (fiu 119), Sarkadkeresztur (vegyes 105), Tamásda (vegyes 104), Ugra (fiu 125, leány 134), Zsadány (fiu 103, leány 100), Vadász (fiu 113, leány 122).

Az iskolák közegészségi viszonyait tekintve, a tanterem nem elég tágas és világos 7 iskolánál (Belényesujlak, Bélzerind, Erdőgyarak, Ősi, Tárkány leány, Nyégerfalva, Zsadány leány), tágas, de nem világos Sarkadkereszturon; kisebb-nagyobb mérvben zsufolt 17 iskola (Árpád fiu, eány, B.-Ujlak, Bélzerind, Erdőgyarak, Erdőhegy fiu, Komádi leány, Körösszegapáti, Nagyszalonta 1 fiu, 1 leány, Ősi, Tárkány leány, Ugra fiu, leány, Zsadány leány, Vadász fiu, leány). — *A padlózat* deszkázott 77, czément 1, téglázott 9, földes 7 tanteremben. — *Az iskolai* takaritást, vizhordást, fütést egyedül a növendékek végzik 14 egyház iskoláiban (Ágya, Szintye, B.-Ujlak, Bélzerind, Borossebes,

Csegőd, Tiszaradvány, Gyorok, Kispereg vegyes, Németpereg, Körösszegapáti, Mezőgyán, Gyanté, Mezősas, Tárkány, Nyégerfalva, Tenke); a többiekben e munkákat az iskolaszolga, harangozó, vagy e czélra fogadott egyén végzi, a növendékek legfeljebb csak takaritnak, sepregetnek.

Az iskolák felszerelését illetőleg: anyakönyv, felvételi és mulasztási napló mindenütt van s ezek rendben vezettetnek; egy vagy több vezérkönyv hiányzik 3 iskolában, (Belényes, Bélzerind és Németpereg) egy sincs a tárkányi leányiskolában; tankönyvekkel hiányosan vannak ellátva 3 egyház iskolái, (B.-ujlak, Bélzerind, Sarkadkeresztur). Taneszközökkel hiányosan vannak ellátva 8 egyház iskolái: (B.-ujlak, Bélzerind, Gyorok, Harsány, Kispereg fiu és vegyes, Mezőgyán, Pankota, Sarkadkeresztur).

Az iskolák szellemi életét tekintve a tanitók a kiszabott tantervet megtartják, iskoláikat módszeresen vezetik s az egyházkerület által kiadott és ajánlott tan- és vezérkönyveket használják; fogyatkozás van e tekintetben Belényes fiu és Fenes leányiskolájában, hol mindkét helyen az I—II. osztály a számtanban gyönge s Berekböszörmény III—VI. oszt. leányiskolájában, hol a III. oszt. földrajzot egyáltalán nem tanult.

Mulasztás nagyobb mérvü volt Bajj fiu, B.-Ujlak, Bélzerind, Berekböszörmény III - VI. oszt. leány, Fenes fiu és leány, Németpereg, Körösszegapáti, Nagyzerind fiu, Pankota, Sarkadkeresztur, Tárkány fiu és Vadász fiuiskoláiban a legtöbb helyen a községi előljáróság gyenge eljárása, vagy hanyagsága következtében; az egyházi előljáróság egyedül Németperegen hibáztatható, hol a mulasztás nem volt kimutatva soha.

A növendékek egészségi állapota általában kielégitő volt; sulyosabb természetü járvány miatt zárva voltak az iskolák a dékáni látogatás ideje alatt is Feketetóton nov. 20-tól, Okányban nov. 28-tól, Zsadányban nov. 25-től kezdve; 1—2 hóig tartó kisebb járvány volt Árpádon, Bajjon, Csegődön, Fenesen, Sarkadon, Sarkadkereszturon, Szemlakon, Tárkányban és Nyégerfalván.

Általános ismétlő iskola van 20 egyházban (és Szintye leány egyházban; Ant, Árpád, Bajj, B.-Ujlak, Bélzerind, B.-Böszörmény, Borossebes, Erdőgyarak, Feketegyarmat, Geszt, Harsány, Körösszegapáti, Magyarhomorog, Mezőgyán, Mezősas, Sarkadkeresztur, Szakál, Tamásda, Úgra, Zsadány). *Gazdasági ismétlő* van 10 egyházban (Belényes, Kispereg, Komádi, Kötegyán, Nagyszalonta, Nagyzerind, Sarkad,

Sonkolyos, Tenke, Vadász) és Jánosfalva leányegyházban. Ismétlő iskola nincs 6 egyházban (Ágya — hol ez évben szünt be, mert nem dijaztattak a tanitók s e miatt csak vasárnaponként 1 órán tanitják az ismétlő iskolás gyermekeket, — Erdőhegy, Fenes, Gyorok, Szemlak, Tárkány. A heti óraszám 2—6 között váltakozik; a tanitás az egész iskolai éven át tart Szintye, Belényes Kispereg, Nagyszalonta, Nagyzerind, Sarkadkeresztur, Tenke és Vadász ismétlőiben, a többiekben csak a téli időszakban. Az ismétlő iskolák tanitóinak dijazásáról legtöbb helyen az állam vagy község gondoskodik, csak egy pár helyen fizetnek az ismétlő iskolások szülei tandijat.

Ezeknek — mint általános összesitéseknek — előre bocsátása után áttérek jelentésemnek egyházanként és iskolánként részletezésére, felemlitvén a tapasztalt hiányokat és fogyatkozásokat, ugyszintén a tapasztalt fejlődést és haladást is, érintve még a községi és állami iskolákban teljesitett vallástanitást is.

Ant iskolája — a tul népességtől eltekintve — rendben van.

Aradon a községi iskolákban a segédlelkész és kántor vallástanitása jeles.

Ágya iskolái tulnépesek, ismétlő iskolái, — mivel sem az egyház, sem a község nem dijazta a tanitókat, — beszüntek, illetve egy vasárnapi órára szoritkoznak.

Szintye leányegyház iskolája rendben van.

Árpád iskolái — kivált a leányiskola — tulnépes.

Belényesen az állami elemi és polgári leányiskolában Bottyán Pál lelkész tanitja a vallást és éneket jeles eredménnyel; az egyház fiuiskolájánál a számtan s a beszéd és értelemgyakorlat vezérkönyve hiányzik s az I. és II. osztály számtantudása gyenge.

Belényesujlak tanterme 107 növendék számára nem elég tágas és nem világos, a növendékek hiányosan vannak tankönyvvel ellátva, a taneszközök közül földgömb és Biharmegye térképe hiányzik.

Bélzerind tanterme szük, felszerelése hiányos, mulasztás sok s e tekintetben a községi előljáróság semmit sem tesz. Térképek és számológép beszerzendő.

Berekböszörmény iskolái rendben vannak s igen szép eredménynyel müködnek, de a III—VI. osztályu leányiskolában a III. osztály nem tanult földrajzot.

Borossebesen a tanterem kijavitása elódázhatlan szükséges, a tanitási eredmény kielégitő.

Csermőn a vallástanitást lelkész végzi hetenként 3 órán.

Erdőgyarakon a 2-ik iskola épitése, melynek tervezete már beterjesztetett, megnyugtató tudomásul szolgál.

Csegőd pusztai uradalmi iskolája — bár az iskola november és deczember hóban difteritisz miatt zárva volt, — kifogástalan.

Erdőhegyen a fiuiskola terme tulzsufolt, növendékei száma már a 4-ik évben van 120-on felül. Harmadik iskola állitása kivánatos.

Feketegyarmaton a leányiskolában Magyarország és Aradmegye térképe rossz állapotban van.

Feketetóton az iskola nov. 20. óta difteritisz miatt dékán január végén tett látogatása alkalmával is zárva volt s igy megvizsgálni a lelkész által végzett vallás és énektanitást nem lehetett.

Fenesen a fiuiskola az uj tanitó Kajdy Lajos vezetése alatt ugy fegyelem, mint tanitási eredmény tekintetében örvendetes haladást tett, bár a mulasztás itt is sok volt, mi ellen a községi előljáróság semmit sem tett. A leányiskola tanitási eredménye jó, de kifogás alá esik, hogy tanitó csak 4 osztályban vezeti növendékeit s a 4-ik osztályban is csak 7-en vannak, továbbá hogy az I. és II. osztályban a számtanból nem tartja be a tantervet. Ismétlőiskola még most sincs.

Geszt iskolái rendben vannak. — A Tisza Kálmán óvoda is ugy a törvényszabta követelményeknek, mint a hozzáfüzött várakozásnak teljesen megfelel, a január havi rendes évi szünidő leszámitásával az óvodaköteles gyermekek feljárása s a velök való foglalkozás egész éven át tartott, sem járvány, sem más gátló körülmény nem akadályozta azt. — Az óvodagondnok számadását a presbyterium megvizsgálta s jóváhagyás végett az egyházmegyei számvevőszékhez felterjesztette. A számadási mérleg az 1906. év végén

Bevétel	2078·97	kor.
Kiadás	1343·32	„
Maradvány	735·65	kor.

Tiszaradványon az ujonnan felállitott uradalmi pusztai iskolában a tanitás nov. 15-én kezdődött s tekintve a rövid időt, annak eredménye elég jó.

Gyanta állami iskoláiban a vallást lelkész, az éneket a kántorul alkalmazott állami tanitó tanitja jó eredménnyel.

Széplakon a vallást és éneket az állami tanitó tanitja jó eredménnyel.

Kisházán — mivel a vallástanitóul alkalmazott gyantai

állami tanitó Vidits János csak későn kezdhette meg a tanitást — az iskolákat dékán nem látogatta meg.

Magyarcsékéről jelentés nem érkezett.

Gyorokon számológép hiányzik.

Harsány mindkét iskolájában a természetrajzi és természettani ábrák s a métermértékek táblázata hiányzik.

Kisperegen a vegyes iskola — mivel a tanterem javitás alatt állott — nem vizsgáltatott meg. A fiiskolában az eredmény kielégitő, a leányiskolában kitünő. A fiiskolában földgömb és a métermértékek, a vegyes iskolában a földgömb és fali táblák hiányzanak.

Németperegen az iskolának nincsenek vezérkönyvei, a tanulók csak részben használják az egyházkerület által kiadott tankönyveket; a mulasztás tetemes, de azért a kimutatások nem adattak át az előljáróságnak. Tanitási eredmény elégtelen, minek főoka az, hogy Czavar Gyula tanitó — betegsége miatt — kedvetlenül végzi dolgát.

Komádinak 6 iskolája tulnépes, 5-ben 100-on felül vannak a gyermekek. Ettől eltekintve, az iskolák rendben vannak. Uj iskola állitása kivánatos, mely ez évben foganatositttatik.

Körösszegapáti iskolája 115 növendékkel tulzsufolt. Eredmény gyönge, mi a gyermekek nagy számán kivül a rendetlen iskoláztatásnak tulajdonitható, mert a tanitó értelemmel és szorgalommal forgolódik iskolájában. Második iskola felállitása kivánatos, az uj iskolára vonatkozó tervet beterjesztették.

Kötegyán mind a 4 iskolája — leszámitva azt, hogy a 6-ik osztályok nincsenek felállitva, — kifogástalan.

Magyarhomorogon az iskola feltünő haladást mutat, mit a tanitó szorgalmának s értelmes, szakszerü vezetésének kell betudni. A 2-ik iskola felállitása itt is kivánatos.

Mezőgyán iskolái rendben, csak a „nyüttes“ taneszközök ujitandók.

Gyantén az uradalmi pusztai iskola kifogástalan.

Mezősas mindkét iskolája kitünő.

Nagyszalonta iskolái, bár azok nagyrésze tulnépes, jó tanerők vezetése alatt kifogástalan rendben vannak.

Nagyzerinden a fiiskolában sok a mulasztás, mi ellen az előljáróság semmit sem tesz.

Okány községi iskoláit — hol az ev. ref. vallásu községi tanitók végzik a vallás- és énektanitást — körlátogatók nem látogathatták meg, mivel az iskolák járvány miatt zárva voltak.

Pankolán a földgömb és Európa térképe hiányzik. Az énektanitás gyenge.

Radnalippát dékán betegsége miatt nem látogathatta meg. A vallás- és énektanitást Virágos Sándor ev. ref. lelkész végzi.

Remetén a 2 állami iskolában a vallást lelkész, az éneket az állami tanitó tanitja, mindkettő jeles eredménynyel.

Sarkad iskolái kifogástalan rendben vannak.

Ősi pusztai iskolájánál már ez évben uj tantermet épiteni szándékoznak.

Sarkadkereszturon a növendékek hiányosan vannak tankönyvekkel ellátva; a taneszközök közül földgömb, természetrajzi és természettani ábrák s az öt földrész térképei hiányzik. A mulasztás a szülők hanyagsága és az előljáróság erélytelensége miatt nagymérvü.

Sonkolyos állami iskolájában a vallást lelkész, az éneket az állami tanitó tanitotta jeles eredménynyel.

Jánosfalván az állami tanitó jeles eredménynyel tanitotta a vallást és éneket.

Szakálban lelkész szorgalmas vezetése alatt jó eredmény mutatkozott. Sajnos, hogy a ref. hivek fogyásával az iskola növendékei is fogynak.

Szemlakon a tanitás eredménye kielégitő. Hiba, hogy ismétlő iskola még sincs beállitva.

Szentleányfalva állami iskolájában az állami tanitó a vallást jó, az éneket jeles eredménynyel tanitotta.

Tamásda vegyes iskolája rendben van.

Tárkányban a tantermek — kivált a leányiskolában, melynek növendékei nagyobb számmal vannak, — nem elég tágasak; a növendékek még most is hiányosan vannak tankönyvekkel ellátva, a fiiskola IV. és V. osztályában csak 7 növendék van. A tanitás eredménye mindkét iskolában kielégitő, tisztaság és felszerelés tekintetében is haladás észlelhető. Ismétlő iskola még most sincs.

Nyégerfalván az uj tanitó, Papp Károly vezetése alatt nagy előhaladást mutat az iskola; a tanitás eredménye jeles. Az uj iskola épitése munkálatban van.

Tenke iskolái rendben vannak. A leányiskola ujjáépitése már ez évre biztositva van.

Ugrán mindkét iskola tanterme elég nagy és tágas ugyan, de a 125 fiu és 134 leány befogadására mégis szük. Harmadik iskola állitása elkerülhetetlen.

Zsadány iskolái a járvány miatt nov. 25-től fogva be voltak zárva s igy nem voltak meglátogathatók.

Vadász fiiskolája tulzsufolt; harmadik iskola állitása óhajtandó. A fiiskolában sok a mulasztás, minek meggátlásában a községi előljáróság hanyag.

Tanügyi bizottságunk midőn örvendetesen tudomásul veszi, hogy egyházmegyénk iskoláinak nagyobb része kifogástalan rendben van, a mutatkozó hiányok orvoslása végett a következő intézkedések megtételét tartja szükségesnek s ajánlja a nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés figyelmébe:

Egyházmegyék közgyülése felhivja és utasitja az illető presbiteriumot, hogy:

Anton egy leánytanitói állást létesitsen.

Agyán a 3-ik iskola felállitását tanügyi bizottság midőn örvendetes tudomásul veszi, az egyháztanácsot az ismétlő iskola felállitására utasitja.

Arpádon a harmadik iskola felállitásáról gondoskodjék.

Belényes a számtan s beszéd- és értelemgyakorlat vezérkönyvét szerezze be s az I. és II. osztályban a számtan tanittatására nagyobb gondot forditson.

B.-Ujlakon a tervbe vett uj iskolaépitést elvégre valósitsa, a növendékek tankönyvekkel ellátásáról gondoskodjék s a földgömböt és Bihar megye térképét szerezze be.

Bélzerinden a tanterem tágasabbá tételéről, felszerelésről, a hiányzó térképek és számoló gép beszerzéséről s a mulasztások apasztásáról gondoskodjék.

Berekböszörmény III—VI. osztályu leányiskolájában a földrajz a III. osztályban is tanittassék.

Borossebesen a tantermet még ez év folyamán javittassa ki.

Erdőgyarakon az uj iskola épitése a bejelentés szerint ez évben foganatositatván: örvendetes tudomásul szolgál.

Feketegyarmaton Magyarország és Arad megye rossz térképei helyett szerezzen be ujakat.

Erdőhegyen a harmadik iskola felállitásáról gondoskodjék.

Fenesen a leánytanitó a jelzett hiányok pótlására s fokozatosan az V. és VI-ik osztály felállitására utasittatik; egyháztanács pedig a mulasztások megszüntetéséről jövőben is intézkedjék.

Gyorokon a számológépet szerezze be.

Harsányban a természetrajzi és természettani ábrákat és a métermértékek táblázatát szerezze be.

Kisperegen a fiiskola számára földgömböt és a métermértékek táblázatát, a vegyes iskola számára földgömböt és fali táblákat szerezzen.

Németperegen a vezérkönyvek beszerzése, a tanulóknak kizárólag az egyházkerület által engedélyezett tankönyvekkel ellátása, a mulasztások körül a megszabott eljárás teljesitésére nagy gondja legyen.

Komádiban a kifogásolt külső leányiskola ujjáépitési tervezetének beterjesztése megnyugtató tudomásul szolgál.

Körösszegapátiban a második iskola felállitásáról gondoskodjék.

Mezőgyánban az elhasznált taneszközöket ujitsa.

Nagyzerinden a mulasztások apasztására nézve előirt kötelességét szigoruan teljesitse.

Pankotán földgömböt és Európa térképét szerezze be s az énektanitást szorgalmazza.

Sarkadkereszturon a tanterem világossá tételéről, a növendékek tankönyvvel ellátásáról, földgömb, természetrajzi s természettani ábrák s térképek beszerzéséről s a mulasztások megszüntetéséről gondoskodjék.

Szemlakon az ismétlőiskolát állitsa fel.

Tárkányban az uj iskola épitéséről valahára komolyan gondolkozzék; a növendékek tankönyvekkel ellátásáról idejében gondoskodjék. A fiu iskola tanitója növendékeinek arányos beosztására s a hatodik osztály felállitására felhivatik.

Ugrán a harmadik iskola felállitásáról gondoskodjék.

Vadászon a harmadik iskola felállitásáról gondoskodjék s a fiuiskola tetemes mulasztá-

sainak megszüntetésére kötelességét pontosan teljesitse.

Továbbá azon egyházak presbyteriumai és tanitói, melyekben az elemiiskola a mult évi felhivás daczára még most is csonka, elköteleztetnek az V. és VI. osztály felállitására.

Azon egyházak presbyteriumai, melyekben a tanterem még most is földes, u. m: Bajj leány, Fenes fiu, Körösszegapáti vegyes, Ősi vegyes, Tárkány leány, Nyégerfalva vegyes, Zsadány leány — ismételten felhivatnak, hogy a tantermek kipadoztatásáról feltétlenül gondoskodjanak.

Végül azon egyházak pesbyteriumainak, melyekben a sepregetést, vizhordást és fütést egyedül a gyermekek végzik, ujólag figyelmébe ajánltatik, hogy vagy a tanitónak adjanak bizonyos átalány összeget, vagy a harangozónak valami dijazást, melyért a takaritást végeztesse illetve végezze.

3. A berekböszörményi és tenkei tanitódékánok megüresedett tanügyi bizottsági helyére

a berekböszörményi körbe Papp Imre komádii fitanitó, a tenkei körbe Szücs Balázs árpádi fitanitó megválasztása javasoltatik a nagytiszt. egyházmegyei közgyülésnek.

4. Tanügyi bizottságunk javasolja a nagytiszt. egyházmegyei közgyülésnek, hogy az aradi kör kétfelé osztassék s az aradi, szentleányfalvai, gyoroki, lippai iskolák látogatásával Csécsi Imre aradi lelkész, a szemlaki, kisperegi, németperegi, csermői, pankotai és borossebesi iskolák látogatásával Szondy Géza kisperegi lelkész bizassék meg.

5. Olvastatott, a nagyszalontai egyházmegyei tanitó egyletnek az 52—1906. sz. egyházmegyei végzés folytán az igazgatótanitói állás szervezése tárgyában készitett véleményes javaslata, mely az igazgató tanitói állások szervezését szükségesnek tartja s azok külön javadalmazását fedezet hiányában az államtól reméli.

Tanügyi bizottságunk javasolja a nagytiszt. egyházmegyei közgyülésnek, hogy az egyházmegyei tanitó egylet e javaslatától eltérőleg,

tartsa fenn 1906. évi őszi közgyülésén 52. sz. alatt hozott határozatát.

6. Olvastatott a nagyszalontai tanitó-egyletnek az 52—1906. sz. egyházmegyei végzés folytán készitett következő véleményes javaslata:

II. Iskolahagyott ifjak vallás-erkölcsi gondozása.

Nemcsak reform. egyházunknak, de az egész magyar társadalomnak igen fontos s eredményeiben messzire kiható feladata az iskolából kikerült fiu és leány gyermekek vallás-erkölcsi gondozása.

Fáj szivünk, de az igazsághoz hivek maradunk, amidőn kénytelenek vagyunk bevallani, hogy a magyar társadalom igen nagy részében még ma sincs meg a készség felfogni és elismerni a kultura, az általános müveltség rendkivül szükséges voltát s igy a nagy többség még ma is azt a felfogást vallja, hogy az ismeretszerzésnek az iskola falain kivül vége van s cselekedeteit csak addig szükséges korlátoznia, mig e felett a tanitó éber szemmel őrködik, mihelyt lerázza magáról az iskola porát, a szabadság érzete a fejletlen lélekben szabadossággá fajul, a nemesebb érzéseken erőt vesz a szilaj nyerseség, a neveletlenség, mely tekintély nem ismerésben s erkölcsileg nagyon is kifogásolható tettekben nyilvánul.

A társadalom minden rétegének s igy reform. egyházunknak is elsőrangu érdeke, hogy a kebelébe tartozó ifjak az igaz vallásosságnak, a jó erkölcsnek, s a szellemi művelődésnek önzetlen hivei, terjesztői és példaadói legyenek.

Ne sajnáljunk tehát se időt, se fáradtságot, hogy czélunkat e téren is elérjük, mert vallásos, jó erkölcsü s értelmes egyháztagokat nevelni szeretett egyházunk legfőbb s legnemesebb czélját képezi.

Nem akarjuk e helyen részletezni azokat a mulasztásokat, melyek e téren az egyházakat terhelik, mivel ezekkel csak keserüségeket okoznánk indokolatlanul, de a czélt vele szolgálni nem tudnánk; csupán arra a kijelentésre szoritkozunk, hogy mig nem késő, mentsük meg fiainkat és leányainkat a jó erkölcsnek és a józan észnek s ne engedjük, hogy sötétben bujkáló lelketlen izgatók karmai közé kerüljenek, kik kitépjenek a fogékony lelkekből minden nemesebb érzést és indulatot.

Legfontosabb tennivalónk e téren a mindkét nembeli ifjuság foglalkoztatása. Foglalkoztassuk pedig az ifjuságot akkor, mikor az általános munka szünetel t. i. a téli idő-

szakban vasár- és ünnepnapokon. A foglalkoztatásnak az a czélja, hogy elvonja az ifjuságot a kisértésektől, melyek a roszra, a bünre csábitanak. Igaz, hogy a vasárnapi ismétlő iskolák ezt a czélt is szolgálnák, de azt is tudjuk, hogy a semminél alig valamivel nagyobb eredménnyel.

Olyan keretjét és módját kell tehát a foglalkoztatásnak kikeresnünk, mely nem kényszerrel, hanem érdekességével gyüjtse össze az ifjuságot a kitüzött időben, hol necsak száraz ismeretet, hanem helyes szórakozást is találjon, hol necsak értelmét fejlessze, hanem képezze kedélyét, finomitsa izlését, szóval a czél legnemesebb értelme szerint okos irányitásban lehet része.

Az ifjuság vallás-erkölcsi gondozására legalkalmasabb keretnek tartjuk a „*Református Ifjuságí Egyesületek*“ szervezését.

Az emlitett egyesületeknek helye valamelyik alkalmas tanterem lenne, melynek fütéséről és világitásáról az egyház gondoskodnék. Az ismeretterjesztésre s a müveltség emelésére ifjuságí könyvtárakat kell létesiteni. Téli estéken meg kell tanitani azon vidék leghasznosabb házi-iparát. A kedélyképzés leghathatósabb eszközét a dalt is segitségül kell hivni, alakitani kell ifjuságí dalköröket, szervezni kell az ifjuságí olvasóköröket, hova jóirányu, ismeretterjesztő ifjuságí lapokat járatnánk. Az illemnek, a test rendes tartásának kitünő nevelő eszköze a táncz. Sajnálattal kell azonban látnunk, hogy a hazai ugynevezett „tánczískolák“ legtöbbje nem felel meg sem a közegészségügy, igen gyakori esetben az erkölcsösség követelményeinek sem. A „Reform. Ifjuságí Egyesületekkel“ kapcsolatban kell tehát létesiteni még a tánczískolákat is, ahova a tánczmester bejárjon tanitani.

Az ifjuságí egyesületek költségeinek fedezésére szolgálnának részint az adományok, részint pedig az egyesület által időről-időre rendezendő szavaló-, dalesték jövedelmei.

Nagyjából ezekben gondoljuk az ifjuságí egyesületek létesitését és eszközeit, hogy pedig a siker biztos legyen, meg kell nyernünk a társadalom minden egyes vezető tagját ez eszmének s hisszük, hogy ez esetben a siker el nem maradhat. Azok a tanitók és lelkészek pedig, kik ilyen ifjuságí egyesület szervezésére és vezetésére vállalkoznak, részesittessenek illő anyagi jutalomban! Ez annyival inkább is könyü, mivel a közoktatásügyi kormány maga is tekintélyes összeggel jutalmazza az ügybuzgó vezetőket.

Tanitóegyesületünk véleményes javaslata tehát az iskolahagyott ifjak vallás-erkölcsi gondozása tárgyában a következő:

Egyházmegyénk azon egyházaiban, — ahol csak lehet, — a belhivatalnokok együttes igyekezettel, a fentebb vázolt czélból és eszközökkel szervezzenek »Reform. Ifjusági Egyesületeket«, hol az iskolahagyott ifjak mindennapi foglalkozásuk után szellemi élvezetet, hasznos szórakozást s helyes irányitást nyerhessenek.

Tanügyi bizottságunk a tanitó-egylet ezen javaslatát teljes egészében magáévá tevén, javasolja a nagytiszt. egyházmegyei közgyülésnek, hogy azt elfogadván, határozati erőre emelni s életbeléptetését egyházmegyénk területén müködő lelkészeink, tanitóink és az összes presbyteriumok figyelmébe ajánlani méltóztassék.

7. Több tárgy nem levén: elnök az ülést berekeszti.
K. m. f.

Széll Kálmán,
tanügyi biz. elnök.

Kassay Béla,
tanügyi biz. előadó.

Egyházmegyénk közgyülése a tanügyi-bizottság e jelentését, illetőleg jegyzőkönyvét jóváhagyólag tudomásul veszi, a benne foglalt javaslatokat határozati erőre emeli, a jegyzőkönyvet hitelesitettnek nyilvánitja s azt egész terjedelmében az egyházmegyei közgyülés jegyzőkönyvébe felvétetni és kinyomatni határozza.

16. Olvastatott a misszió-bizottság következő jelentése:

„Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyénk területén a missziói müködéssel megbizott lelkészek jelentése, számadása, uti naplója és táblás kimutatása alapján a misszió-ügyre vonatkozó jelentésünket a mult 1906-ik évről a következőkben terjesztjük be:

I.

Az erdőhegyi missziói körben a hivek lelki gondozását holta napjáig, 1906 aug. 17-ig, Csiha Márton erdőhegyi lelkész végezte, azon tul pedig Lovász Béla s. lelkész teljesitette.

Ezen missziói körben lakó hiveket, egy-egy helyen 2—6 izben megfordulva, 41-szer látogatták meg.

Foglalkoztak vallásos beszélgetéssel 24, esketéssel 1, kereszteléssel 14, temetéssel 4 izben.

Lelkek száma a szórványokban: ref. 659
ág. h. ev. 846
Összesen: 1505

Az uti napló és táblás kimutatás mellékelve van. Számadása a következő:

Sorszám	Megnevezés	Bevétel kor.	Bevétel fill.	Kiadás kor.	Kiadás fill.
1	1906 évi missziói segélyből .	300	—	—	—
2	Fuvar költségre	—	—	84	—
3	Napi dijra	—	—	144	—
4	Ellátásra	—	—	72	—
	Összesen	300	—	300	—

II.

A borossebesi missziói körben Szabó József borossebesi lelk. a gondviselése alá tartozó hiveket 17 szórványban, egy-egy helyen 1—8 izben megfordulva, 37-szer látogatta meg.

Foglalkozott: vallástanitással 4, imával 25, esketéssel 2, kereszteléssel 8, temetéssel 10, urvacsora-osztással 5 izben.

A vallásunkhoz való ragaszkodás gondos ápolása mellett, a magyar nemzeti érzés ébren tartásáról, magyar nyelvünk használatára való buzditásról sem feledkezett meg, ugy, hogy vallásunk mellett a magyarság ügyének is buzgó és sikeres apostola volt.

Lelkek száma 30 szórványban: ref. 570
ág. h. ev. 227
Összesen: 797

Uti naplója és táblás kimutatása mellékelve van. Számadása a következő:

Sorszám	Megnevezés	Bevétel kor.	Bevétel fill.	Kiadás kor.	Kiadás fill.
1	1906. évi missziói segélyből .	600	—	—	—
2	Fuvarköltségre	—	—	276	—
3	Napi dijra	—	—	148	—
4	Ellátásra	—	—	176	—
	Összesen	600	—	600	—

III.

A radnalippai missziói körből, Virágos Sándor lippai lelkész betegsége miatt, a jelentés és mellékletei még nem érkeztek be.

Balogh Ambrus. *Márk Ferencz.* *Nagy Imre.*

Egyházmegyénk közgyüiése e jelentést általában tudomásul veszi.

a) Az erdőhegyi és borossebesi körök gondozásával megbizott lelkészek számadását helyben hagyja.

Csiha Márton lelkésznek, Lovász Béla s. lelkésznek és Szabó József lelkésznek 1906 évi számadásaikra vonatkozólag a felmentést, a szokott fentartással megadja.

b) Csiha Márton emlékezetét, ki a rábizottakban mindig hü és lelkiismeretes volt, e helyen is megörökiti.

c) A radnalippai körből elmaradt jelentés beküldését közgyülésünk elrendeli.

17. Egyházmegyénk részéről képviselőkül a folyó 1907. évi egyházkerületi közgyülésekre:

lelkészi részről: Nagy Imre főjegyző és Balog Ambrus egyházmegyei tanácsbiró;

világi részről: gróf Tisza Kálmán és Benedek László egyházmegyei tanácsbirák rendes tagokul;

póttagokul lelkészi részről: dr. Márk Ferencz, Böszörményi Lajos;

világi részről: dr. Balog Elek és Szikszay Lajos egyházmegyei tanácsbirák választatnak meg s részükre igazolásul megbizólevél gyanánt e végzés jegyzőkönyvi kivonat alakjában kiadatik.

18. A Bélzerinden 1906 október hó 7-én megtartott lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyvet 3 példányban, összes irataival együtt, Vass Jenő vadászi lelkész és Nagy Imre vadászi postamester, mint a választás vezetésével megbizottak, beterjesztik.

A beterjesztett okmányok alapján, a bélzerindi egyház lelkésztanitójává meghivás utján Gyenge János toroczkószent-györgyi lelkész választatott meg.

Minthogy a választás az egyházi törvényeknek megfelelőleg folyt le: egyházmegyénk közgyülése a bélzerindi lelkészválasztást jóváhagyja; a meghivás utján megválasztott Gyenge János toroczkó-szent-györgyi lelkészt a bélzerindi lelkész-tanitói állásban végleg megerősiti.

19. Szikszay Lajos e. megyei tanácsbiró és Fogarassy Bálint ágyai lelkész, mint az erdőhegyi lelkészválasztás vezetésével megbizottak, beterjesztik a f. év április hó 3-án megtartott erdőhegyi lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyvet 3 példányban, az összes ügyiratok kapcsában, mely szerint Bokor Sándor kolozsborsai lelkész száz szótöbbséggel választatott meg az erdőhegyi egyház lelkészévé.

Minthogy a választás az egyházi törvény pontos megtartásával eszközöltetett:

egyházmegyénk közgyülése az erdőhegyi lelkészválasztást jóváhagyja, a megválasztott Bokor Sándor kolozsborsai lelkészt az erdőhegyi lelkészi állásban végleg megerősiti.

20. Csécsi Imre e. megyei tanácsbiró 145. sz. a. beterjeszti a f. év április hó 3-án megtartott szemlaki lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyvet 3 példányban, az összes ügyiratokkal együtt, mely szerint Balogh Gyula miskolczi segédlelkész 25 szavazattal, Kutasi Dezső egy szavazatával szemben választatott meg a szemlaki egyház lelkészévé.

Miután a választás a mellékelt okmányok szerint az egyházi törvényeknek megfelelőleg folyt le:

egyházmegyénk közgyülése a szemlaki választást jóváhagyja, Balogh Gyula miskolczi segédlelkészt a szemlaki lelkészi állásban végleg megerősiti.

21 Tenkei lelkész az egyháztanács nevében egyházmegyénk közgyüléséhez beadványt intéz, amelyben jelenti, hogy az egyház a leányiskolát teljesen ujra épittetni szándékozik 4222 kor. 80 fillér költséggel, amelyhez Tenke község 2500 kor. — már a megyei törvényhatóság által is jóváhagyott — segélylyel járul: a fenmaradó 1722 kor. 80 fillért és a torony festésére elkerülhetlenül szükséges 700 kor.-t, összesen 2422 kor. 80 fillért az egyház tagjaira

állami adó arányában kivetendő s még ezen év folyamán beszedendő épitési adóból fedezik. Csatolja az egyháztanács s az egyházközségi közgyülés vonatkozó határozatait, tervrajzot, költségvetést és a mesteremberekkel már megkötött szerződéseket. Kéri mindezeknek jóváhagyását, az épitési pótadó kivethetésének engedélyezését; valamint azt is, hogy — amennyiben a nov. 1-re igért községi segély s az épitési pótadó a szerződésekben kikötött határidőkre nem folyna be — az egyház még ezen év folyamán visszafizetendő ideiglenes kölcsönt vehessen fel az épitési költség fedezésére.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett tervrajzot az egyházmegyei szakértő módositásaival, ugyszintén a költségvetést és a vállalkozókkal kötött szerződéseket jóváhagyja és megerősiti; a torony festésére szükséges 700 kor.-val 2422 kor. 80 fillér összeget kitevő épitési pótadó kivetését, valamint az egész épitési költség fedezésére esetleg szükséges, de még a f. év végéig visszafizetendő ideiglenes kölcsön felvenetését engedélyezi. Utasitja egyszersmind az egyháztanácsot az épitkezés gondos ellenőrzésére s a majdan kész épületnek szakértő közbejöttével eszközlendő átvételére. Tenke község előljáróságának pedig az egyház érdekében hozott áldozattételéért a maga részéről is köszönetét fejezi ki.

22. Zsadányi lelkész beterjeszti az egyháztanács azon kérvényét, melyben — mivel a leányiskolánál még e nyár folyamán uj tantermet épittetni, templomot és tornyot javittatni, meszeltetni szándékoznak, de még a fiiskola épitési költségéből is 900 kor.-val tartozásban vannak — 145 kor. 80 fillér közalapi járulékuknak 5 évre leendő átengedését kérik az egyház szükségeinek fedezésére.

Egyházmegyénk közgyülése hivatkozva az Egyházi Törvények 267. §-ára, mely szerint: „valamely egész egyházközség teljességgel nem menthető fel a közalaphoz való járulás kötelezettsége alól, még az sem, mely a közalap pénztárából állandó segélyt huz“, ezen kérést, mint törvénybe ütközőt, nem teljesitheti.

23. Kisperegi lelkész és gondnok az egyháztanács megbizásából egyházmegyénk közgyüléséhez beadványt

intéznek, melyben elmondják, hogy egyházukban a kántori teendőket a fi- és leánytanitó felváltva végzi. Az egyháztanács 1890-ben — az orgonaállitás tervének felmerültekor — elhatározta, hogy a fi- és leánytanitó mindenkor orgonázni tudó egyén legyen. 1905-ben az egyház orgonát állittat s kötelezi a kántortanitókat minden dijazás nélkül az orgonázás teljesitésére. Lengyel József leánytanitó teljesitette is e kötelezettséget nemcsak maga, hanem orgonázni nem tudó Szücs József kartársa helyett is. Most azonban Lengyel József megterhelve és megkárositva érezvén magát, csak 200 kor. tiszteletdijért hajlandó az eddigi módon tovább is eljárni. — Szücs József pedig azt állitja, hogy az egyház őt csak kántortanitónak választotta meg; tehát sem az orgonázásra nem kötelezhető — amihez nem is tud, — sem a fizetéséből valamely összeget kartársának átengedni nem hajlandó. Kéri az egyháztanács az ezen ügygyel kapcsolatos s a kérvényben felsorolt vitás kérdések igazságos elintézését.

Egyházmegyénk közgyülése azon okból, mert az orgonázás kötelezettsége sem a Szücs József 1896-ban történt megválasztását megelőző pályázatban közzé téve nem volt, sem a választási jegyzőkönyvben felemlitve nincs, sem magában a fitanitói dijlevélben benn nem foglaltatik: kimondja, hogy Szücs József sem az orgonázásra, sem kartársának valamely dijazás adására nem kötelezhető; sem tőle az állitólag kántori dijazást képező, de ily czimen a dijlevélben nem található 54 frt és a természetbeni lakás értéke, 200 korona meg nem vonható.

Ami pedig azt illeti, hogy joga van-e az egyháznak oly intézkedés tételére, hogy az orgonázás hetenként és vasárnaponként felváltva szüneteljen (ami nagyon visszás állapot lenne); továbbá köteles-e az egyház Lengyel Józsefnek a nem maga helyett teljesitett orgonázásért külön dijazást adni s méltányos-e az általa kivánt dijazás? — e kérdések az egyház önkormányzati jogkörébe tartoznak s méltányos egyezség alapján oldhatók meg; fenmaradván természetesen az elintézésbe bele nem nyugvó félnek további kereseti joga az Egyházi Törvények 300. §. 5. pontja értelmében.

24. A pankotai ügyben 72—1906. sz. egyházmegyei végzéssel megbizott küldöttség — Csécsi Imre egyházmegyei tanácsbiró és Varga Imre aradi egyházgondnok — jelenti, hogy a pankotai presbyterium az egyháztagok szegénysége s az állami iskola versenye miatt a tandijat eltörölte s az ebből eddig befolyt tanitói jövedelem elvonásával iskolájában alkalmazott is már egy tanitót s hogy a lelkész és tanitó által használt földek élvezetének megváltása czimén az egyház a lelkészt 32 hold után 30 koronájával holdanként 960 koronával, a tanitót 16 hold föld után 480 koronával kész kárpótolni, fizetvén a földek után eső adóterheket is, és hogy e dijlevél módositásba az illető lelkész és tanitó is beleegyeztek. Ezen kivül az egyház gondoskodni fog a tanitó failletményének méltányos megváltásáról is. Eképpen megtarthatná az egyház iskoláját s az egyház a kilátásba helyezhető államsegélylyel megszilárdulna. A küldöttség jelentését pankotai lelkész és gondnok is aláirta. A helyszinén eljáró küldöttség költséget nem számitott föl.

Elismeréssel és köszönettel veszi tudomásul egyházmegyénk közgyülése a Pankotára kiszállt küldöttség sikeres eljárását, utasitja a presbiteriumot, hogy iskoláját fentartsa s tegye meg a szükséges előintézkedéseket arra nézve, hogy az uj egyházi törvények életbeléptetése alkalmával ugy a lelkészi és tanitói dijlevelek módositását illetőleg, mint a kilátásba helyezhető államsegély megnyerésére nézve a kellő előmunkálatok megtételével a pankotai egyház képesitve legyen egyfelől a lelkészi és tanitói javadalom csonkitatlan fentartására, másfelől a nyerendő államsegéllyel az egyháztagok adóterhének csökkentésére.

25 A nagyzerindi presbiterium 1907 február 24-én tartott gyülésében egyházgondnok inditványára kimondja, hogy a szabad iskoláztatást megszünteti, továbbá uj egyházi adókulcs készittetésére bizottságot küld ki, végre elhatározza, hogy a belhivatalnokok haszonélvezett földjeik után mindennemü adóterhet magok viseljenek. E 11. szám alatt hozott presbiteriumi határozat utolsó pontjának megsemmisitését a lelkész és a tanitók egyházmegyénk közgyüléséhez beadott felebbezésükben indokoltan kérelmezik s egyidejüleg ezzel lelkész jelenti, hogy az uj egyházi adókulcs készitése tárgyában kiküldött

bizottság a lelkész által készitett 4 egyházi adókulcs tervezet közül egyiket sem fogadta el; majd a f. 1907. évre általa az eddigi alapon készitett költségelőirányzatot is elvetette s ez alapon az egyházi adó kivetését is megtagadta a f. 1907. év márczius 24-én tartott presbyteri gyülés, azzal, hogy előbb az egyházi hivatalnokokkal kivánnak kiegyezni fizetésükre nézve s majd azután készitenek költségvetést s uj adókulcsot. Czéljok az, hogy az egyházi terheket az állam viselje.

Egyházmegyénk közgyülése — hivatkozva a nagyzerindi ügyben 56—1903., 53—1904., 22—1905., 47—1905. s 9 -1906. sz. a. hozott végzéseire és sajnálattal értesülve arról, hogy a nagyzerindi egyház békességét és fejlődését s igy az egyházépités munkáját még mindig pusztitja, gázolja s lehetetlenné teszi az egyház tagjai közt duló s ép a presbiterek egy része által vezetett és szitott áldatlan torsalkodás, mely immár oda vitte a nagyzerindi egyházat hogy önkormányzati jogával a törvény korlátai közt élni képtelen;

mint a törvénybe ütközőt megsemmisiti a nagyzerindi presbiteriumnak f. é. február 24-én 11. szám alatt hozott s beterjesztett azon határozatát, mely a szabad iskoláztatást megszünteti, valamint megsemmisiti azon határozatot is, melyben az egyház tisztviselőit kötelezi, hogy az általuk haszonélvezett földek után az adóterheket viseljék;

s megbizza esperest, hogy egy általa kinevezett egyházmegyei küldöttség utján gondoskodjék arról, hogy a nagyzerindi egyháznak a régi alapon, de a folyószükségletek figyelembevételével készitett s esperes által megerősitett költségelőirányzata szerint kimutatott s fedezet nélkül maradt egyházi szükséglet mint a f. 1907. évre szóló egyházi adó, a nagyzerindi református egyház tagjaira — az eddigi alapon kivettessék, és — ha máskép eszközölhető nem lesz, a közigazgatási hatóság segélyével is beszedessék. Ugyanekkor utasitja a nagyzerindi presbiteriumot, hogy már e folyó 1907. évben életbeléptetendő uj egyházi adótörvények alapján a jövőre nézve uj egyházi adókulcs készitéséről gondoskodjék,

mely amellett hogy az egyházi adóterheknek csökkentését lehetővé teszi, másfelől az egyházi tisztviselők eddig élvezett fizetésének csonkitatlan fentartását is biztositja.

26. Kovács Károly nagyszalontai kir. járásbiró a szegedi kir. itélő tábla birájává kineveztetvén, egyházmegyénknél viselt ügyészi és számvevőszéki elnöki tisztségéről lemondását bejelenti s midőn ennek tudomásul vételét kéri, egyszersmind az egyházmegye bizalmáért, jóindulatu támogatásáért köszönetét fejezi ki.

Egyházmegyénk közgyülése örömmel értesül ügyészének és számvevőszéke elnökének magasabb birói állásra kineveztetéséről, őt uj állásában szivélyesen üdvözli, további mükődésére Isten áldását kéri; s biztositja, hogy jó emlékében fogja megőrizni az eltávozott ügyészt és számvevőszéki elnököt, kinek jogi szakismeretét s buzgó munkásságát ezentul nélkülözni lesz kénytelen.

Jelen határozat jegyzőkönyvi czikkely alakjában Kovács Károly kir. itélőtáblai birónak kézbesitendő.

27. Kovács Károly e. m. ügyész lemondása folytán esperes inditványára

egyházmegyénk közgyülése dr. Szarka Sándor nagyszalontai kir. járásbirót egyházmegyei ügyésznek egyhangulag megválasztja s jelen határozatát jegyzőkönyvi czikkely alakjában a megválasztott ügyésszel közöltetni rendeli.

28. A kötegyáni presbiterium felterjesztést intéz egyházmegyénk közgyülésére.

Lelkész és a presbiterium között az eddig természetben kiszolgáltatott 12 öl tüzifára megváltási szerződés jött létre, mely szerint az 1906. évtől fogva (5) öt évre, tehát 1910. évig 12 öl fa helyett 240 koronát fizetnek.

A presbiterium felterjesztése és az 1906. évi november hó 20-án tartott gyülés jegyzőkönyve szerint hosszasan alkudoztak, mig végre megegyezésre jutottak.

Lelkész időközben az egyház ellen pert is tett folyamatba, alperesként az egyházgondnokot állitván perbe.

A presbiterium ugyanazon gyülésében a tanitók tüzi-

fájának a megváltása tárgyában is határozott s a jelen levő Csató Gyula tanitó a fizetésében járó tüzifa ölenként 20 koronában megváltását akkor elfogadta.

A presbiterium 1907. évi január hó 1-én tartott gyülése jegyzőkönyvéből az állapitható meg, hogy korábban Rovács János tanitó is megelégedett volna a tüzifa ölenkénti 20 korona megváltás árával, mivel azonban a fa ára drágább lett, lelkésznek jelentette, hogy most már a 20 korona megváltási összeget nem fogadja el, s erre Csató Gyula rektor is kijelentette, hogy mivel neki 8 öl tüzifája jár, csak 4 ölnek 80 koronában megváltásába egyezik bele, mig a másik 4 öl fának természetben kiadását kéri.

A presbiterium lelkész azon figyelmeztetése daczára, hogy a tüzifa megváltását csak az érdeklettek hozzájárulásával lehet eszközölni, kimondotta, hogy minden tanitó minden öl fájáért 20 koronát fizet.

Rovács János, Csató Gyula tanitók és Somogyi Mária tanitónő a presbiterium határozatát megváltoztatni kérik.

Egyházmegyénk közgyülése tudomásul veszi s jóváhagyja a kötegyáni lelkész és presbiterium között az 1906—1910. évekre a a lelkész 12 öl tüzifájának 240 koronában megváltását tárgyazó megegyezést, mivel azonban a tanitók és tanitónő a presbyterium ebbeli határozatát el nem fogadták s a presbiterium ezen határozata dijlevél változtatásnak minősitendő a presbiterium reájok vonatkozó határozatát hatályon kivül helyezi.

Figyelmezteti egyszersmind a presbiteriumot, hogy amennyiben a tüzifa megváltását eszközölni kivánja, ezt a tanitók és tanitónő hozzájárulásával eszközölheti, minélfogva azok beleegyezését kinyerni igyekezzék.

Egyuttal, mivel a felterjesztésből arról értesült, hogy a kötegyáni lelkész a kötegyáni egyház ellen tüzifa illetményének kiadásáért a megegyezést megelőző időben a kir. biróság előtt pert inditott s alperesként a gondnokot idéztette perbe, egyházmegyénk közgyülése az egyházi törvény 27. §-a 9. pontjának felhivása mellett tudomására hozza lelkésznek, hogy a kötegyáni egyházat csak az elnökség, tehát lelkész képviselheti s az egyházi törvény 300. §. 5. pontja értelmében az egyház és bel-

hivatalnokok között a dijlevelek magyarázatából s alkalmazásából általában a hivatali fizetések kiszolgáltatása körében felmerülő vitás ügyek sohasem tartozhatnak a kir. bíróság, hanem csak az egyházi törvényekben megnevezett egyházi bíróságok elé.

29. Belényesujlaki lelkész beterjeszti a presbiterek azon kérvényét, melyben az egyházi adókivetés és beszedésnél a lelkész és tanitó buza és tengeri fizetése kiadásánál az eddigi véka helyett a liter véka használata engedélyezését kérik.

Beterjeszti a presbiterium és egyházközségi közgyülés megegyező határozatait, mely szerint lelkész a tanitó nevében is ellene mondott a liter véka használatának, mert ez reá és a tanitóra nézve évenként 3 köböl buza, 3 köböl tengeri károsodással jár.

Hogy liter vékának mit neveznek, azt az iratokból megállapitani nem lehet.

Lelkész és tanitó minden liter buzáért 10 fillér s minden liter tengeriért 8 fil. kárpótlást kér.

Indokolásul azt hozzák fel a presbiterek, hogy sok községi lakos a belényesi piaczon vásárolja be gabona szükségletét s ott liter vékával mérnek, mely pedig az egyház vékájánál kisebb.

Egyházmegyénk közgyülése a b.-ujlaki presbiteriumnak a lelkész által magára s hivatalnok társára nézve sérelmesnek panaszolt határozatához hozzá nem járul s mivel sem a presbiterium sem a lelkész felvilágositást nem adtak arról, hogy az általuk mérő edényül használni kivánt liter véka a törvényes ürmértéktől miben tér el, az egyházlátogató küldöttséget a presbiteriummal való közvetlen érintkezés utján a kérdés tisztába hozatalára felhivja s a presbiteriumot figyelmezteti, hogy a lelkészi s tanitói fizetést csonkitani nem áll jogában.

30. Magyarhomorogi lelkész beterjeszti a presbiterium 1907 márcz. 9. és az egyházközségi közgyülés márcz. 10-ről felvett jegyzőkönyveit, kérik a lelkészi és tanitói fizetésben levő párbér termény megváltására vonatkozólag, hogy az egész béres egyháztagokra az eddigi 31 és ½ liter buza és 31 és ½ liter árpa helyett, mely a szegényebb sorsu egyház-

tagokra nagy teher volt, e f. 1907. évre 3 kor. 50 fillért személyadó czimen, az állami adót fizetőkre pedig ezen kivül 12% adót vethessenek ki, hogy a f. 1907. évre a termény-adót eképen megválthassák.

A személy adóból befolyik ...	707	kor.	— fil.
az egyenes állami adó 12%-ában ...	535	„	27 „
együtt	1242	kor.	27 fil.

Ebből fedezik:

1. a lelkész termény fizetését

a) buza helyett a dijlevélben foglalt értékelés szerint	540	kor.	85 fil.
b) árpa helyett	269	„	89 „
együtt	810	kor.	74 fil.

2. a tanitó termény fizetését

a) buza helyett	270	kor.	37 fil.
b) árpa helyett	134	„	92 „
együtt	405	kor.	29 fil.

igy az egyház pénztára javára még maradna 26 kor. 24 fil.

Csatolják a lelkészi és tanitói dijlevelet is.

Lelkész a maga részéről termény illetményének eképi megváltásához hozzájárul,a tanitóra nézve pedig azt jelenti, hogy az egy évi próba idő után állandósittatik.

Bár a m.-homorogi presbiterium a lelkészi és tanitói dijleveleket csak az 1906. évben módositotta, egyházmegyénk közgyülése az 1907. évi lelkészi s tanitói párbér termény megváltására vonatkozó presbiteri és egyházközségi közgyülési határozatokhoz, mivel dijlevél csonkitást az érdekiettek nem panaszolnak, hozzájárul s ennyiben ezeknek módositását a folyó 1907. évre jóváhagyja.

31. Olvastatott a számvevőszék következő jegyzőkönyvi jelentése:

„Jegyzőkönyv

felvétetett Nagyszalontán 1907 április 24. az 1906-dik évi gondnoki számadások megvizsgálása tárgyában.

Jelen voltak: Szikszay Lajos h. elnök, Márk Ferencz, Rácz Gyula, Borbély László, Márton István, Fráter Emil, Bagdi János ugy is mint jegyző és előadó.

A számvevőszék a következő egyházak gondnokainak javasolja a szokásos fentartással a felmentvény megadását, u. m: a zsadányi, komádii, k.-peregi, bajji, anti, sonkolyosi, jánosfalvai, szentleányfalvai, tenkei, bélzerindi, belényesi, geszti, f.-tótii, csermői, erdőgyaraki, széplaki, fenesi gondnoki és templom számadás, n.-szalontai, árpádi gondnoki és szegényalapi, tamásdai, s.-kereszturi, m.-gyáni, ágyai, m.-homorogi, szintyei, pankotai, b.-ujlaki, remetei, harsányi, aradi, szemlaki, kötegyáni, okányi, f.-gyarmati, tárkányi és nyégerfalvai, gyoroki, ugrai, n.-zerindi egyháznak esperes ur által vezetett számadásai, amelyet egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni kérünk.

Esperesi számadás a nagyzerindi egyházi adó ügyben.

Sorszám	Idő	Okmány-szám	Megnevezés	Bevétel kor.	Bevétel fil.	Kiadás kor.	Kiadás fil.
	1906						
1	márcz. 6	ad 583 4	Nagyzerind község előljáróságától beszedett egyházi adó	639	59	—	—
2	„	„	Ennek postai viteldija . . .	1	—	1	—
3	„ 10	ad 583/7	Bán József lelkésznek 1905-ről lelkészi fizetés s 7 ölfa ára	—	—	171	20
4	„ 10	„	Molnár Sándor leánytanitónak 1905-ről fizetés és 5 ölfa, só, őrletésdij	—	—	184	70
5	„ 10	„	Hevesi József v. isk. tanitónak 1905-ről fizetés	—	—	200	—
6	„ 10	„	A 3., 4., 5. sz. a. pénz postai költsége	—	—	1	02
7	ápril. 3	212	Nagyzerind község előljáróságától beszedett egyházi adó	209	22	—	—
8	„	212	Ennek postai viteldija . . .	—	40	—	40
9	„ 7	212/1	Fülöp Kálmán fiu-tanitónak fizetés 1906 I. negyedéről .	—	—	105	—
10	„	212/2	Molnár Sándor leány-tanitónak fizetés 1906 I. negyedéről .	—	—	84	—
11	„	212/3	Hevesi József vegyes isk. tanitónak fizetés 1906 I. negyedéről	—	—	83	32
12	„	ad 211/2	Ennek postai viteldija . . .	—	—	—	42
13	május 5.	212/4	Nagyzerind község előljáróságától beszedett egyházi adó	103	42	—	—
14	„	„	Ennek postai viteldija . .	—	40	—	40
15	„ 11	212/8	Hevesi József vegyes isk. tanitónak fizetés 1906 márcz. ápr.	—	—	83	32
16	„	„	Ennek postai viteldija . .	—	—	—	22
17	aug. 28	212/10	Nagyzerind község előljáróságától beszedett egyházi adó	543	46	—	—
18	„	„	Ennek postai viteldija . . .	—	60	—	60
19	szept. 3	212/13	Fülöp Kálmán fiu-tanitónak fizetés 1906 III. negyedéről .	—		180	—
20	„	„	Molnár Sándor leány-tanitónak fizetés 1906 III. negyedéről .	—	—	84	—
21	„	„	Hevesi József vegyes isk. tanitónak fizetés 1906 III. negyedéről	—	—	124	98
22	„	„	Ennek postai viteldija és költsége	—	—	—	62
23	„ 18	550	Nagyzerind község előljáróságától beszedett egyházi adó	535	04	—	—
24	„	„	Ennek postai viteldija . . .	—	60	—	60
			Átvitel	2033	73	1305	80

Sorszám	Idő	Okmány-szám	Megnevezés	Bevétel kor.	Bevétel fil.	Kiadás kor.	Kiadás fil.
	1906		Áthozat	2033	73	1305	80
25	szept. 24	550/3	Orsz. tanitói nyugdij a kisjenői adóhivatalnak . . .	—	—	152	70
26	„	„	Ennek postai viteldija . . .	—	—	—	42
27	„	550/4	Közalapi és e. m. közigazgatási tartozás e. m. pénztárba . .	—	—	429	24
28	„	„	Ennek postai viteldija . . .	—	—	—	62
29	okt. 2	550/7	Állami adóból 1905-ről kisjenői adóhivatalnak	—	—	145	—
30	„	„	Ennek postai viteldija . . .	—	—	—	42
31	„ 3	550/8	Nagyżerind község elöljáróságától beszedett egyházi adó	316	03	—	—
32	„	„	Ennek postai viteldija . . .	—	60	—	60
33	„ 16	550/11	Fülöp Kálmán fiu-tanitónak fizetés 1906 IV. negyedéről .	—	—	105	—
34	„	„	Molnár Sándor leány-tanitónak fizetés 1906 IV. negyedéről .	—	—	84	—
35	„	„	Hevesi József vegyes isk. tanitónak fizetés 1906 IV. negyedéről	—	—	125	06
36	„	„	Ennek postai viteldija és költsége	—	—	—	62
37	„ 29	550/12	Nagyzerind község elöljáróságától beszedett egyházi adó	1000	—	—	—
38	„	„	Ennek postai költsége . . .	1	—	1	—
39	„	550/12	Nagyzerind község elöljáróságától beszedett egyházi adó	484	14	—	—
40	„	„	Ennek postai viteldija . . .	—	60	—	60
41	nov. 3	550/16	A kisjenői adóhivatalnak a nagyzerindi egyház tartozásába . (Ebből állami adó 29·65 kor., betégápolási 6·79 kor., Körösszabályozási 366·36 kor., utadó 27·14 kor., megyei pótadó 4·57 korona.)	—		434	51
42	„	„	Ennek postai költsége . . .	—	—	—	62
43	„	550/17	Fülöp Kálmán fiu-tanitónak failletmény 1906 IV. negyed.	—		25	—
44	„	„	Ennek postai költsége . . .	—	—	—	22
45	nov. 5	550/18	Időközi kamat a takarékpénztártól	—	67	—	—
46	„ 9	550/19	A nagyzerindi lelkész és gondnok nyugtájára	—	—	1024	10
47	„	„	Ennek postai költsége . . .	—	—	1	24
			Összesen	3836	77	3836	77

Nagyszalonta, 1907 november 9.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.

Ezen esperesi számadást a mai napon megvizsgáltuk, okmányaival összehasonlitottuk és azt helyesen vezetettnek s teljesen rendben levőnek találtuk és mint ilyet jóváhagytuk.

Nagyszalonta, 1906 november 21.

Kovács Károly,
egyházm. számvevőszéki elnök.

Szikszay Lajos,
egyházm. számvevőszéki tag.

A *gyantai* számadás is rendben van, csupán az alapok végösszege nem helyes, s igy az 6043 kor. 61 fillérről 6058 kor. 21 fillérre lesz kiigazitandó.

A *borossebesi* számadás is rendben van, de utasittatni kivánjuk gondnokot, hogy a jövőben számadását szigoruan az egyházmegye utasitása szerint készitse el, ugy, hogy minden bevételt és kiadást külön okmánynyal igazoljon.

A *k.-apáti* számadáshoz költségvetés mellékelve nem lett s igy vizsgálat tárgyát sem képezhette.

A *vadászi* gondnok számadásánál a 112 sz. termény, valamint a 87. sz. pénzbevételi ellennyugta senki által aláirva nem lett. A többi ellennyugták pedig mind a pénzt felvevő gondnok által vannak igazolva, a helyett hogy azokat a pénzbefizetőkkel igazoltatná. Kiadások 12 f. sz. a. van három darab nyugta, amelyek közül csak egy, a Braun fakereskedő által kiállitott nyugta van igazolva, a másik kettő senki által aláirva nem lett, hanem ezek helyett egy negyedik nyugtán gondnok igazolja azt, hogy ő mind a három nyugta értékét kifizette. A 13. sz. nyugtát is gondnok igazolja. A 107. sz. nyugta pedig senki által aláirva nem lett.

Magtárgondnok Vékás Sándor is minden bevételi ellennyugtát maga igazol, ahelyett, hogy azt a befizetőkkel igazoltatná. Vannak továbbá Vadászon lelkész által létesitett és kezelt alapok, u. m. templomi hangszer és templomjavitási, valamint toronyóra-, harangalap és takarékpénztári alap pénzben. Ezen számadások számszerüleg rendben vannak, csupán csak azt kifogásoljuk, hogy ezeket lelkész kezeli. Lelkésznek semmiféle pénzt kezelni nem szabad. Ezen alapokat vagy a rendes gondnok által kezeltessék, vagy válasszanak ezen alapok kezelésére külön gondnokot.

A hiányok pótlása végett visszaadatik.

Az *erdőhegyi* rendes gondnoki számadás decz. 31-iki zárlata alkalmával a pénztárban készletben találtatott 729

kor. 99 fillér. Ezen összegből 364 kor. és 03 fillérnek az eredetéről gondnok semmi felvilágositást adni nem tud. A gondnoki iroda vezetője, Balog József fitanitó ugy nyilatkozik, hogy ezen összeg, vagy ennél több vagy kevesebb több évek óta van az erdőhegyi egyház pénztárában a számadásba bevezetetlenül, ugy, hogy ezen összeg az évvégi pénztári készletbe sem foglaltatott be soha. Tehát ott egy bizonyos összeg elszámolatlanul kezeltetett. Igy az erdőhegyi egyház házipénztáránál a természetes maradvány 1906. évről kitesz 365 kor. 96 fillért, az elszámolatlanul heverő talált pénz pedig kitesz 364 kor. 03 fillért. Az erdőhegyi egyház pénztári maradványa tehát 1907. évre 729 kor. és 99 fillérben lett megállapitva. Ugyde az erdőhegyi egyház gondnoka 181. t. sz. a. kiadásba tesz 60 koronát, mint három egyházfi tiszteletdiját, ebből azonban az 1906. évben csak 40 koronát fizettek ki, a harmadik egyházfi tiszteletdiját az 1907. évben vette fel. Gondnok esperes urhoz egy beadványt intéz, amelyben azt mondja, hogy ő a harmadik egyházfi tiszteletdiját 1907. évben fizette ki, s igy ő 20 koronával károsodva lett, mivel ezt neki az 1906. évi pénztári maradványból kellett kifizetni. Gondnoknak igazsága van. Ezen összeget a pénztári maradványból le kellett volna számolni, mint elszámolt, de még ki nem fizetett összeget. Az igy fenmaradó 709 kor. 99 fillér lesz aztán az 1906. évi pénztári maradvány. Megjegyezni kivánjuk, hogy gondnok a harmadik egyházfi diját — habár 1907. évben fizette is ki, — mivel az, az 1906. évi számadásában elszámolva lett és az 1906. évi maradványból leüttetett, az 1907. évi számadásában ujolag el nem számolhatja. Az 1906. évi maradvány tehát 709 kor. és 99 fillérben állapittatik meg. Ami pedig az alapitványok és a magtári számadásokat illeti, ezek mellé semmiféle nyugták mellékelve nem lettek, pedig erre külön is felhivtam az erdőhegyi gondnokot s igy azokat megvizsgálni nem lehetett.

Utasittatik gondnok, hogy a hiányzó nyugtákat beküldeni ismerje állásából folyó kötelességének.

Megjegyezni kivánjuk továbbá, hogy a presbiterium jelentése szerint a takarékmagtár veszendőben van. A termények annak idejében minden biztositék nélkül lettek kiadva. Van 65 hl. és 41 l. magtári alapjok terményben. Ebből ki van adva minden biztositék nélkül 48 hl. és 39 liter; készletben van 17 hl. és 02 l.

Felelősség terhe alatt utasittatik a presbiterium és a magtári gondnok, hogy a kint levő terményeket pénzértékben elfogadható kötvényekkel haladéktalanul biztositsa. Egyben utasittatik gondnok, hogy magtári számadásait — amint erre őt a presbiterium is utasitotta — ugy a pénz, mint a terményeket, rendes naplókon kezelje s ugy a bevételeket, mint a kiadásokat ellen- s illetve nyugtákkal igazolja s azokat naplójába azonnal bevezesse. Továbbá fegyelmi vizsgálat terhe alatt vegye tudomásul gondnok, hogy a takarékpénztárba elhelyezett alapokból felhatalmazás nélkül kivett 1120 koronát még a folyó 1907. évben az egyház rendes bevételeiből és a talált pénzből visszategye. Az eddig számadás alatt nem álló összeget — tehát a talált pénzt. a 344 kor. 03 fillért — a takarékpénztárból kivett összeg fedezetéül a hitelszövetkezet pénztárába, vagyoni felelősség terhe mellett azonnal helyezze el, a takarékmagtári buzaalapnál kimutatott 8 kor. készpénz bevétellel együtt. Számadó gondnok csak is az itteni utasitások végrehajtása és a hiányok pótlása után lesz ajánlható a felmentésre. Végre megjegyezni kivánjuk, hogy az erdőhegyi gondnokok — ugy a jelenlegi, mint az ezután következők — vegyék tudomásul, hogy semmit elszámolás nélkül — fegyelmi vizsgálat terhe alatt — kezelni ne merészeljenek.

Pótlás végett visszaadatik.

A *lippai* és *b.-böszörményi* egyházgondnokok számadásai beterjesztve nem lettek.

Fegyelmi eljárás terhe alatt utasittatnak, hogy az őszi közgyülést megelőzőleg legalább 30 nappal beterjesszék, hogy az a gyülésig megvizsgálható legyen.

A számvevőszék a közgyülés elé a következő inditványt terjeszti fel:

Hogy az egyházmegye összes egyházaiban levő alapok vagyonállagáról, a tőkék elhelyezéséről tiszta képet nyerhessen az egyházmegyei közgyülés s esetleg elbirálhassa azt, hogy az alapok biztos kezekben vannak-é elhelyezve?:

utasitsa egyházmegyei közgyülés az egyházlátogatókat, hogy legközelebbi vizitáczió alkalmával minden egyházban személyesen irják össze az alapokat s tegyenek azokról jelentést az esperesi hivatalnak, aki a jelentéseket a számvevőszék elnökéhez áttéve, a szokásos évi számvevői üléseken ellenőrizhesse az alapok vagyoni állagát és azoknak biztos kezekben levő elhelyezését.

Az egyházmegyei közgyülés kimondja, hogy a számvevőszék az egyes egyházakban levő alapokról törzskönyvet készitsen. Az erre vonatkozó adatokat az egyházlátogatók a vizitáczió alkalmával irják össze s ezt jelentésekhez mellékelve, tegyék át az esperesi hivatalhoz, hogy az esperesi hivatal ezeket megküldhesse a számvevőszék elnökének azzal, hogy az a törzskönyvet állitsa össze.

A számvevőszék egyuttal inditványozza, hogy az elnökség ezután mindig csak adminisztrativ dolgokat végezzen s az egyes számadások vizsgálása alól mentessék fel, s épen azért a most eltávozott és ujból választott elnökök helyére egyszerre két tag választassék, egy egyházi és egy világi. Az előbbi helyre ajánlja Kassay Béla tenkei lelkészt, aki, mint legifjabb tag, a jegyzői teendőket is végezi. Az utóbbi állásra pedig Dr. Szarka Sándor nagyszalontai kir. járásbirót ajánlja.

Az egyházmegyei közgyülés a számvevőszék javaslatait a magáévá teszi, illetve határozati erőre emeli.

K. m. f.

Szikszay Lajos elnök, *Márk Ferencz*, *Bagdi János*, *Rácz Gyula*, *Márton István*."

32. Lippai missziói-kör lelkésze Virágos Sándor és neje — csatolt orvosi bizonyitvány alapján, hivatkozással a 19—1906. sz. egyházmegyei és 272—1906. sz. egyházkerületi végzésekre — a segédlelkész tartásra engedélyt kér, s a káplán tartási átalány államsegély folyóvátételét kérelmezi, mivel nevezett lelkész a betegségébe visszaesett.

Egyházmegyénk közgyülése részvéttel értesül Virágos Sándor betegségéről, s megengedi, hogy betegsége tartamára helyette segédlelkész alkalmaztassék, s ugy ennek végrehajtásával mint a káplántartási átalány folyóvá-

tételének a főt. e. kerület utján kieszközlésével esperest megbizza.

33. Egyházmegyénk alapitványi ösztöndijáért, — Karay Sándor debreczeni főgimnáziumi igazgató közvetitésével, — a következő debreczeni főgimnáziumi tanulók adták be kérvényeiket: Rettegi Imre, Góz Lajos geszti illetőségü V-ik osztályu és Keztyüs Lajos sarkadi illetőségü VI-ik osztályu tanulók.

Egyházmegyénk közgyülése, tekintettel arra, hogy a három folyamodó között legjobb bizonyitványa van Rettegi Imre V-ik osztályu tanulónak, alapitványára őt veszi fel.

Miről a debreczeni főgimnázium igazgatósága ezen végzés megküldésével értesittetik.

34. Komádii lelkész beterjeszti a presbiterium 1907 ápril hó 14-én 2. sz. a. hozott azon határozatát, hogy a külső kisebb leányiskoláját Veress Károly vállalkozó és egyházmegyei szakértő által készitett első terv és költségvetés mellőzésével, — az egyháztanács határozata folytán javasolt módositásokkal, fentnevezett által ujból készitett terv és költségvetés szerint épitteti fel, melynek költségelőirányzata 9252 kor. 42 fillért tesz ki.

E költségvetéssel azonban csak abban az esetben tartja kivihetőnek az iskola fölépitését, ha a terv szerint a régi épület egy része, — melynek falai a tervben halványabb szinnel vannak jelezve, — használható lesz. Azonban előre való gondoskodásból, számitva azon eshetőségre, hogy a bontás alkalmával a falak hasznavehetetlenek lesznek, azok helyett egészen ujat kell rakatni: tervezővel pótköltségvetést is készittetett, melynek összege 2622 korona.

Ezen kivül a presbiterium még a következő módositások eszközlését is kimondotta:

a) hogy a tanterem körüli folyosó fedélzetét aszfalt papir helyett 18-as horgonyozott vaslemezzel fedeti;

b) az iskola ajtaja előtt a folyosóból egy előtért alakittat;

c) a tantermet szellőztető készülékkel láttatja el, és esetleg más apróbb változtatásokat — melyek az épités folyamán szükségeseknek látszanak, — eszközöl: E módositások és apróbb változtatásokkal együtt — tehát azon esetben, ha az épület egészen ujonnan épittetik 12,172 kor. 42 fillérbe kerülne.

Veress Károly e. megyei szakértő, — ugyis mint a terv és költségvetés készitője, — jelenti, hogy az általa kitüntetett 12,172 kor. 42 fillérből a tervet az összes változtatások és módositásokkal együtt kivihetőnek tartja és elfogadhatónak véleményezi.

A presbitérium az épitési költségek fedezését első sorban a folyó évre e czélra kivetett 8000 koronából óhajtja eszközölni: a 8000 koronát meghaladó összeget pedig vagy az egyházi adóhátralékokból, vagy legnagyobb szükség esetén — kölcsönből biztositja.

Ugyanazért az épittetővel a szerződést akként fogja megkötni, hogy az az 1907. évre 8000 koronával elégedjék meg, a 8000 koronát meghaladó összegért pedig az 1908. év folyamán a kulcsátadásától egy évre vállal csak kötelezettséget.

Végül arra kéri egyházmegyénk közgyülését, hogy a bemutatott terv és költségvetést, esetleg szükségesnek mutatkozó pótköltségvetést, illetve a teljesen ujonnan épitendő 12,172 kor. 42 fillért kitüntető terv és költségvetést jóváhagyni, az épitkezésre az előleges engedélyt megadni és az esperesi hivatalt felhatalmazni kegyeskedjék arra, hogy a komádii egyháznak a vállalkozóval megkötött szerződését jóváhagyja s az épités megkezdésére az engedélyt adja meg.

Egyházmegyénk közgyülése a komádii egyház ujonnan épitendő iskolájának beterjesztett terv és költségvetését — esetleg szükségessé válandó módositásokkal, a pótköltségvetésben kimutatott összeg és egység árakkal; továbbá az a), b), c) pontok alatt kért változtatásokkal elfogadja, és jóváhagyja az egyháztanácsnak ide vonatkozó határozatait.

Azonban utasitja a presbiteriumot arra, hogy az épitkezést ajánlati verseny utján és akként adja ki, hogy annak feltételeibe a jótállási idő tartamát, valamint az egyházmegye kiküldöttje által az épitkezésnek felülvizsgáltatását kösse ki.

Végül az esperesi hivatalt felhatalmazza arra, hogy a vállalkozóval megkötött szerződés jóváhagyása után az épités megkezdésére az engedélyt adja meg.

35. Körösszegapátii presbiterium egyházmegyénk közgyüléséhez beadványt terjeszt, amelyben jelenti, hogy

mivel az egyház iskolája annyira tarthatatlan helyzetbe jutott, hogy a politikai hatóság két izben is megintette őket, uj iskola és tanitói lakás épitését határozták el 7632 kor. 02 fill. költség mellett, amelyből 2200 kor. már takarékpénztárban van; és ha az egyház mintegy 1000 kor. értékü földmunkát és fuvart maga teljesit, még 4000 kor. épitési költség előállitása szükséges; ezen 4000 kor.-t 20 évi törlesztésre valamely pénzintézettől előnyös feltételek mellett szándékoznak kölcsön venni. Csatolják az egyházközségi közgyülésnek az iskola épitésére és a kölcsön felvételre vonatkozó határozatát, továbbá a Puskás Albert vállalkozó által készitett s az egyházmegyei szakértő által látamozott és helyben hagyott tervrajzott és költségvetést, kérvéu ezeknek jóváhagyását s a kölcsön felvételének engedélyezését.

Egyházmegyénk közgyülése elvileg helyeslő tudomásul veszi körösszegapátii egyház iskolaépitési szándékát, a bemutatott tervrajzott költségvetést is elfogadhatónak véli; de mivel az 1000 kor. értékü földmunka és fuvar teljesitésére vonatkozó presbiteri és egyházközségi közgyülési határozat hiányzik; továbbá a 4000 kor. kölcsön felvehetésére szolgáló alap kijelölve s a törlesztés módozata kimutatva nincs; sőt még ezen kivül is 432 kor. 02 fill. olyan hiány mutatkozik, melynek fedezéséről gondoskodás egyáltalában nem történt: azon utasitással adja vissza jelen kérvényt a körösszegapáti presbiteriumnak, hogy ezen hiányok pótlásáról gondoskodjék s a helyes körültekintéssel előkészitett és kellően felszerelt ügyet terjessze be a jövő egyházmegyei közgyülésre.

36. Bottyán Pál belényesi lelkész Benedek László tanácsbiró nevében is beterjeszti a 64—1906. sz. egyházmegyei végzésben nyert megbizatás folytán a nyégerfalvai iskolaépités összes ügyiratait; és pedig a Mochnács Mihály által 1906 áprilban készitett s az egyházmegyei szakértő által is ugyanekkor ajánlott tervrajzot; továbbá a szintén Mochnács Mihály által 1907 márcziusban készitett s több rendbeli igazitás után 5704 kor. 51 fillérre menő költségvetést, melynél azonban 8 korona számadási hiba van, ugy, hogy a valódi főösszeg: 5712 kor. 51 fillér (megjegyzendő, hogy erre már nem vonatkozhatik a még mult

évi áprilban kelt egyházmegyei szakértői vélemény); csatolja a nyégerfalvai presbiterium és egyházközségi közgyülés ide vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatait; továbbá három épitővállalkozóval megkötött szerződést, mely szerint az 5704, helyesebben 5712 kor. 51 fillérre értékelt költségvetésben felsorolt munkákat ők 4200 koronáért vállalták fel. — Az imént emlitett jegyzőkönyvi kivonatokban a fedezet igy van feltüntetve: az épitéshez a nyers anyagok vályogban, kőben, fában, homokban, földben már össze vannak hordva; készpénz van 600 kor., az ócska ház eladott anyagaiban 440 kor., számitásba veszsnek az egyház javára 1200 kor. közalapi segélyt (a segélykérő ivben különben 1000 kor. áll); a hiányzó összeg fedezetére a hivek felajánlottak 2500 koronát oly formán, hogy ezen összeget az egyháztanács tagjai vennék fel 7% mellett s ennek 175 kor. évi kamatját az egyház tagjaira osztályba sorozás utján kivetett és 100 koronára tehető pótadóból és a hivek terheinek könnyitésére nyerendő államsegélyből remélik fizethetni. Mellékelve van még egy 1000 kor. közalapi segélyt kérő iv. Beterjesztő egyházmegyei megbizottak kérik mindezeknek jóváhagyását és az épités vezetésével — Varga Károly belényesi állatorvos, mint szakértő, közbejöttével — leendő megbizatásukat.

Egyházmegyénk közgyülése a nyégerfalvai iskolaépitési ügyről ilyenforma képet alkothat magának: A nyers anyagok nagyobbrészt készen, össze vannak hordva; a vállalkozóknak szerződésileg kikötött dijazása: 4200 kor., az egyháznak készpénzben s az ócska ház eladott anyagaiban van 1040 koronája; ehhez jönne 2500 kor. kölcsön, tehát összesen lenne 3540 koronájá; a szerződésben kialkudott 4200 koronáig még hiányzó 660 koronának fedezetéül szolgálna a kért 1000 vagy 1200 korona közalapi segély.

Mivel azonban a közalapi segély megnyerése kétséges, már csak azért is, mert a mi egyházmegyénkből Remete épen ez évben kapta meg az 1200 koronás közalapi nagy segélyt; sőt, ha az egyház megkapná is e segélyt, annak birtokába sokkal később fog jutni, hogysem azt az okt. 1-re már esedékes tartozásának kifizetésénél felhasználhatná; továbbá, mivel a kölcsönül felveendő 2500 kor. 7%-os évi kamatjának: 175 koronának

csak egyik részét fizethetné az egyház a tagjaitól befolyó s 100 koronára tehető pótadóból, a többi 75 koronát pedig csak még remélhető államsegélyből; és végre, mivel magának a 2500 kor. tőke törlesztésének semmi módozata nincs kimutatva azon megjegyzésen kivül, hogy: „az egyház által bárhonnan nyerendő segélyek tőketörlesztésre lesznek forditandók“: mindezen okok miatt egyházmegyénk közgyülése — sajnálattal bár, de — még mindig nem látja a szóban forgó ügyet oly reálisan előkészitettnek, hogy aggodalom nélkül tehetne eleget a nyégerfalvai egyház, illetőleg az egyházmegyei kiküldöttek épités iránti kérelmének.

Minélfogva ujra felkéri és megbizza egyházmegyei kiküldötteket, most már Varga Károly belényesi állatorvos bevonásával, hogy a nyégerfalvai egyház szerény anyagi körülményeinek szem előtt tartásával egy egyszerübb s a jelen esetben a kivitelre alkalmasabb tervrajznak és ehhez mérten egy szükebb keretek közt mozgó költségvetésnek készitéséről, továbbá az épitésre forditható, biztos alapon álló fedezeti források kimutatásáról és az esetleg felveendő kölcsön törlesztési módozatainak megállapitásáról gondoskodjanak; s igy aztán, ezeknek kapcsán tegyenek lépéseket a közalapi segély megnyerésére a jövő egyházmegyei közgyülés utján.

37. Ágyai lelkész a presbiterium megbizásából az egyház harmadik iskolája épitésére s harmadik tanitói állás szervezésére vonatkozó ügyiratokat terjeszt be. Ezek szerint az ágyai egyház, a tankötelesek nagy számára való tekintettel, népiskolájának fejlesztése czéljából, harmadik iskola és tanitói állás létesitését határozta el. E célra Ágya község képviselőtestülete 6 éven keresztül évi 500 kor., összesen 3000 koronát, a tanitói fizetés pótlására pedig évi 130 korona állandó segélyt szavazott meg. A tanitó fizetését — az egyház által adandó 100 koronán kivül — államsegélylyel fedeznék, amelynek engedélyezéséről már kultuszminiszteri értesitést is nyertek. Az épitkezést az egyház az első megállapodás szerint még a nyáron akarta megejteni, de e szándékáról azon ok miatt,

mert az egész ügynek alapját képező községi segély törvényhatósági jóváhagyást még nem nyert, lemondott. Ugyanezen ok miatt nem terjeszt most be tervrajzot és költségvetést sem. — Csatolja az egyháztanács előkészitő határozatait és a tanitói dijlevél tervezetét 3 példányban jóváhagyás és megerősités végett, oly czélzattal, hogy a dijlevélnek az egyházhatóság által elvileg történt megerősittetése alapján, a tanitói fizetés kiegészitésére szükséges államsegélyért kérvényezhessen.

Egyházmegyénk közgyülése örömmel veszi tudomásul az ágyai egyháznak a harmadik iskola és tanitói állás létesitésére irányult törekvését s a presbiteriumnak erre vonatkozó előkészitő munkálatait, ugyszintén Ágya községnek a tanügy érdekében tanusitott dicséretes áldozatkészségét; mivel azonban az egész ügynek alapját képező községi segély törvényhatósági megerősitést még nem nyert: ezuttal a szóban forgó ügyben érdemi határozatot nem hozhat; hanem felhivja a presbiteriumot, hogy a megszavazott községi segély törvényhatósági jóváhagyásának megnyerése után, rendszeres tervet, költségvetést terjesszen be, a már most bemutatott tanitói dijlevél tervezetével együtt, egyházmegyénk közgyülése elé.

38. Füzes József borossebesi tanitót — miután hivatalában végleg megerősittetett — fölhivja az elnöklő esperes a kötelező eskü letételére az egyházi törvény 427. §-a értelmében.

Füzes József borossebesi tanitó az egyházkerület 433—1898. számu határozatában megszabott esküt leteszi s elnöklő esperes által buzditó szavakkal s áldáskivánattal bocsáttatik el.

Részére a hivatolt egyházkerületi végzés értelmében bizonyitvány adandó.

39. A jegyzőkönyv hitelesitésére:

esperes elnöklete alatt s a jegyzők közbenjöttével dr. Balog Elek, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán, Szikszay Lajos Nagyszalontán lakó tanácsbirák fölkéretnek.

FÜGGELÉK.

Bírósági ügyek.

Jegyzőkönyv,

mely felvétetett a nagyszalontai református egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának 1907 április 22-én Nagyszalontán tartott üléséből.

Jelen voltak: Széll Kálmán esperes és gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Balog Ambrus, dr. Balogh Elek, Benedek László rendes tagok, gróf Tisza Kálmán, Nagy Imre és Böszörményi Lajos póttagok, egyházmegyei tanácsbirák, Szikszay Lajos ügyész, Hadházy Kálmán jegyző.

1. b. sz. Széll Kálmán esperes, mint a bíróság — hivatalára nézve — idősebb elnöke, üdvözli gróf Tisza István egyházmegyei gondnokot, a bíróság világi elnökét; üdvözli az egyházmegyei bíróság időszaki tanácsának megjelent rendes és póttagjait s előadja, hogy a bírósági ülésnek 4 tárgya lesz s az ügyek tárgyalásának sorrendjére vonatkozó javaslatához képest

a bíróság időszaki tanácsa, mint fegyelmi bíróság:

első helyen az Asztalos Ferencz berekböszörményi tanitó fegyelmi ügyét,

másodszor a Budai János berekböszörményi lelkész fegyelmi ügyét;

mint közigazgatási bíróság:

hamadszor a mezőgyáni presbiterválasztási ügyet,

negyedszer a k.-apátii presbiterválasztás ügyét veszi tárgyalás alá.

Jegyzőkönyv,

melyet felvettünk a nagyszalontai ref. egyházmegye 1907. évi április hó 22-ik napján, Nagyszalontán tartott időszaki tanácsüléséből.

Jelen voltak: Széll Kálmán esperes és gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Balog Ambrus, Böszörményi Lajos, Nagy Imre lelkészi, dr. Balogh Elek, Benedek László, gróf Tisza Kálmán világi tanácsbirók és Szikszay Lajos e. m. ügyész.

2. b. sz. Széll Kálmán esperes, mint hivatalára nézve idősebb elnök kijelenti, hogy Asztalos Ferencz berekböszörményi nagyobb leányiskolatanitó fegyelmi ügyét veszi tárgyalás alá birósáqunk.

Ezen ügynek tárgyalásánál és elintézésénél Széll Kálmán esperes gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Balog Ambrus, dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos, gróf Tisza Kálmán, Benedek László leszneka szavazóbirák.

Ügyész: Szikszay Lajos, jegyző: Balog Ambrus.

Az érdekelt felek közül megjelentek: Asztalos Ferencz panaszlott, Nagy János, Horváth János, Faragó Mihály panaszlók.

Esperes felkéri az ügy előterjesztésére egyházi törvényünk 371. szakasza értelmében megbizott előadót, Balog Ambrus tanácsbirót.

Előadó az ügyet következőkben ismerteti: Nagy János berekböszörményi kurátor panaszjelentést tett a presbiteriumnak arról, hogy őt Asztalos Ferencz tanitó, mikor egy kémény tüzeset után helyszini szemle czéljából Engi Endre s. jegyzővel, Vad Sándor törvénybiróval és M. Nagy János szakértővel a tanitói lakáson megjelent, előbb szóval sértegette, majd tettleg bántalmazta. A tanitó meglökte a kurátort és hanyatt esett. A tanitó a kurátort lelövéssel fenyegette. A presbitérium a panaszlevelet magától a sértett féltől, Nagy Jánostól küldte be az espereshez. A fegyelmi vizsgálatot a presbiterium is kéri.

Vasady Lajos, Biharvármegye tanfelügyelője is küldött egy jegyzőkönyvet, melyet az igazolatlanul mulasztó gyermekek szüleire kiszabott birságok behajtása ügyében Berekböszörmény község előljárósága vett fel. Ezen jegyzőkönyvben a mulasztó gyermekek szülei azzal vádolják Asztalos Ferencz tanitót, hogy növendékeivel tulságos szigorusággal bánik. Olyan büntetéseket alkalmaz, melyek a növendékek testi épségét veszélyeztetik, ezek miatt a gyermekek vonakodnak az iskolába menni.

Esperes mind a kétfajta panasznak helyszini megvizsgálásával, a terhelt előzetes nyilatkozatának vétele után az ügyészi vélemény alapján dr. Márk Ferencz lelkészi és Hadházy Kálmán világi tanácsbirákat bizta meg, kik ugy terheltet, mint panaszosokat, a presbiteriumot előre, idejében értesitve, a helyszinen a vizsgálatot f. évi április hó 5-ik, 6-ik napjain megtartották.

Előadó részletesen ismerteti a vizsgálat eredményét, a vádpontokat, a terhelt védekezését.

Esperes felhivja a panaszlókat és a terheltet, hogy kivánnak-é az ügyhöz hozzászólani?

Horváth János panaszló csak azt jegyzi meg, hogy a vádiratban felhozott Horváth Piroska nem az ő leánya, hanem egy másik Horváth Jánosé. Asztalos Ferencz nem kiván szólani. A vizsgálati jegyzőkönyv azon pontjait, melyeket a birák kivántak, a mellékleteket, orvosi látleleteket az előadó felolvasta.

Időszaki tanácsunk, mint fegyelmi bíróság, az ügyészi vádinditvány meghallgatása után, zárt ülésben a következő

i t é l e t e t

hozta:

Asztalos Ferencz berekböszörményi nagyobb leányiskolatanitót, — ki 1907. évi január 21-én Nagy János akkori kurátort, midőn ez, a tanitói lakáson hivatalos küldetésben jelent meg, előbb szóval, majd tettlegesen bántalmazta, tehát tanitóhoz nem illő módon viselte magát, ki a gondozására bizott leánynövendékekkel nem ugy bánt — „szeliden és a nevelés elvei szerint“ — amint az egyházi törvényünk 102-ik szakasza megszabja, tehát egyházi törvényünk 201-ik §-ának 3-ik és 10-ik pontjába ütköző fegyelmi vétséget követett el, — időszaki tanácsunk, mint fegyelmi bíróság, az E. T. 384-ik §-a szerint vétkesnek nyilvánitja és az E. T. 303-ik §-ának d) pontja alkalmazásával a Berekböszörményben viselt tanitói hivatalától való elmozditásra itéli, ugy, hogy a berekböszörményi leánytanitói lakásból legkésőbb 1907. évi aug. hó 15-ig kiköltözni köteles.

Ezen kivül 23 korona 41 fillér, azaz huszonhárom korona 41 fillér eljárási költsé-

get 15 nap alatt egyházmegyénk pénztárába befizetni tartozik.

Ez itéletet az esperes hajtja végre.

Megokolás.

Asztalos Ferencz tanitó már 1899-ben a növendékeivel való helytelen bánásmódért fegyelmileg büntetve volt. Nagy János kurátor ellen elkövetett könnyü testisértésért a világi bíróság is 25 korona pénzbirságban és a felmerült költségekben elmarasztalta. Ezen büntetést azonban fegyelmi bíróságunk nem tarthatta elégségesnek, mert Nagy János kurátort hivatalos eljárása alkalmából támadta meg, pedig a kurátor arra okot nem adott, sőt a tettleges bántalmazás után is, a tanuk egybehangzó vallomása szerint, a leghiggadtabb magaviseletet tanusitotta, ellentétben a tanitó féktelen indulatával, hiszen a tanitó a már tettlegesen bántalmazott kurátort még lelövéssel is megfenyegette.

Igaz ugyan, hogy az elmarasztalt tanitó a szülék által emelt helytelen bánásmódnak vádját határozottan tagadja, be nem ismeri, de a tanuk a tulszigoruságot állitják s ezen állitás ellen annak tagadása, ki a békésen nála megjelenő kurátort féktelen haraggal és zabolátlan indulattal képes bántalmazni szóval és tettel is: nagyon gyenge védelemnek tekinthető, annyival is inkább, mert tapintatlan, félszeg és a józan nevelés elveivel összeütköző bánásmódja miatt már egyszer fegyelmileg is büntetve volt és igy nem büntetlen előéletü.

Ezekre való tekintetből alkalmazta fegyelmi bíróságunk a 4-ik fokozatu büntetést, az azon helyről való elmozditást.

Az eljárási költséget az elmarasztalt fél tartozik megtériteni.

Ez itéletet esperes a felek előtt élőszóval nyilt ülésben meghirdette.

Asztalos Ferencz tanitó a felebbezést bejelentette.

A panaszosok az itéletben megnyugodtak.

Ez itéletet, jogerőre emelkedése után, Bihar vármegye tanfelügyelőjének megküldjük.

3. b., Széll Kálmán esperes, mint hivatalára nézve idősebb elnök kijelenti, hogy Budai János berekböszörményi lelkész fegyelmi ügyét veszi tárgyalás alá bíróságunk s javaslatához képest a fegyelmi bíróság Széll Kálmán esperes és gróf Tisza István egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Balog Ambrus, Nagy Imre lelkészi, — dr. Balogh Elek, Benedek László, gróf Tisza Kálmán világi tanácsbirákból megalakittatik. A vádhatóság képviselője Szikszay Lajos egyházmegyei ügyész.

Annak megállapitása után, hogy ugy a bíróság alkotó tagjai s az egyházmegye ügyésze, mint a beterjesztett kézbesitő iv szerint Budai János berekböszörményi lelkész panaszlott és Horváth János, Balog László berekböszörményi egyházközségi tagok, panaszosok, mint érdekelt felek meghivattak és meg is jelentek a bíróság előtt: elnöklő esperes a jegyzőkönyv vezetésére Nagy Imre egyházmegyei tanácsbirót és lelkészi főjegyzőt hivja fel, egyben fölkéri őt — mint az E. T. 371. §-a szerint megbizott előadót, hogy az ügyet terjessze elő, ki is azt a következőkben ismerteti:

Horváth János és Balog László berekböszörményi egyházközségi tagok panaszt nyujtottak be, melyben Budai János lelkészt azzal vádolják, hogy az egyházvagyonát hütlenül kezeli, az egyház tulajdonát képező ingatlanokra saját adósságáért birói árverést vezettetett, több alapitványt hütlenül kezelt s ezeket — hivatali hatalmával visszaélve — presbiteri határozat nélkül használta fel s azok elvesztek, miáltal az egyházközség több s nagyobb károkat szenvedett. Kérik e tárgyban a vizsgálat megejtését, a fegyelmi eljárás elrendelését s panaszlott lelkész megbüntetését.

E vádpanaszra — mely panaszlottal hivatalból közöltetett — Budai János lelkész panaszlott nyilatkozatában elmondja, hogy 1905 augusztus 31-én az egyházgondnokkal egy nyomtatványos megrendelést irtak alá, melyben kötelezik magukat, hogy a berekböszörményi ref. egyház részére rendelt tankönyváruk értékét — 416 kor. 20 fillért — Telegdi K. Lajos utóda Eperjesi István könyvkiadó hivatalának 1906 jan. 15. napján kifizetik, melynek be nem tartása esetén alávetik magukat a debreczeni kir. járásbiróság illetékes itéletének. E nyilatkozat alá egyházi pecsétet nem tettek, mert ők maguk vállaltak kötelezett-

séget a kitüntetett összegért. E megrendelésre szükség volt, hogy az iskolás gyermekek tankönyvekkel legyenek ellátva s a tanitók a megrendelt tankönyvek árának beszedése, terhe s kellemetlensége alól mentve legyenek. Majd utánvét mellett ujabb megrendelést tett, előbb 64 kor., majd 53 kor. erejéig nevezett könyvkereskedőnél. A tankönyvek nagy részét hitelbe vitték el s a fizetési határidő elteltével fizetni nem tudtak, mert Horváth János főbiró csak 3—4 kor.-t hajtott be a könyvek árából. Majd saját lelkészi jövedelméből kivánta a tartozást kiegyenliteni s e czélból 340 kor. esedékessé vált évnegyedi fizetését kérte a presbiteriumtól s ez alkalommal Horváth János presbiter ugy nyilatkozott, hogy „mig Asztalos tanitót onnan el nem takaritják, nem fizetnek", és midőn figyelmeztette őt arra, hogy erre az egyházmegye fogja őket kényszeriteni, kijelentette, hogy „nem parancsol nekik az egyházmegye, sem az esperes — ki a múltkor is megijedt tőle, mikor az ujságba kitette; ők fizetnek s ha akarják, az iskolát is bezárják." Igy tehát Horváth János akadályozta őt meg a tartozási összeg kifizetésében. Állitja, hogy a könyvkereskedő — Hegedüs — követelését minden járulékaival együtt, a nála levő nyugta szerint — kifizette a folyó 1907 márczius elején, azonban 150 kor. értékü könyv rajtuk maradt s több, mint 250 kor. könyvek árát behajtani nem tudja, s miután Horváth János akkori biró hivatala elteltével, az egyház különböző követeléseinek kimutatásából a kiosztott tankönyvek árával adósok feljegyzését nem adta vissza, most már nem tudja, hogy ki tartozik. Fejtegeti, hogy a vezetése alatt álló egyház összes adóssága 5100 kor., mely összegből 2000 kor. követelés — behajtás esetén fedezetet talál. Vádolja Horváth Jánost azzal, hogy biró korában tett inditványára Berekböszörmény község megvonta az egyháztól az előfogatok kiállitásának jótéteményét s ezzel az egyháznak kárt okozott. Az egyház adóssága keletkezésének indokolására felhozza az épitkezéseket, melyek végösszegükben 15,660 koronába kerültek az egyháznak, a negyedik tanitói állás szervezését, melynek költségéről az egyház nem gondoskodott, holott a fedezet összege 12,300 kor. volt. Az egyház 1893 óta folyton fedezeti hiánnyal küzdött, mignem 1905-ben az uj adókulcs életbeléptetése folytán már 2000 kor. maradvány mutatkozott, de be nem hajtott hátralék követelésekben. Lelkész sokszor fizette ki az egyház tanitóit, az egyház adóját sajátjából; kifestette 130 kor. értékben a lelkészi lakot. Elismeri, hogy a felhozott összeget kivette a

szalontai takarékpénztárból, de erre megbizást kapott a presbiteriumtól s az 1894 márcz. 29-én kivett összeget már 1894 ápril 5-én behelyezte a berekböszörményi népbankba, mely eljárásába a presbiterium hallgatólag belenyugodott. Az idő rövidsége miatt az igazságot kidomboritani s állitásait okmányokkal igazolni nem tudja s ennek eszközlésére (1907 márczius 8-án) 15 napi időhaladékot kér.

E nyilatkozat folytán esperes az egyházmegyei ügyész véleményének meghallgatásával, hivatalból, helyszini vizsgálatot rendelt el, a valódi tényállás kideritése czéljából Budai János ref. lelkész s általában a berekböszörményi presbiterium ellen, s annak foganatositásával dr. Márk Ferencz e. megyei lelkészi és Hadházy Kálmán e. megyei világi tanácsbirót bizta meg, áttevén hozzájuk Márki János b.-böszörményi egyháztagnak hasonló tárgyu panaszát is megvizsgálás végett.

A vizsgálattal megbizott egyházmegyei tanácsbirók 1907 április 5-én délelőtt 8 órára panaszló és panaszlott feleket a b.-böszörményi lelkészi lakra megidézték s eljárásukról a vizsgálati jegyzőkönyvet — mellékleteivel — beterjesztették.

E szerint Budai János lelkész oly adóslevelet irt és iratott alá gondnokkal az egyházat terhelőleg, melynek alapján az egyház Telegdi K. Lajos debreczeni czég utódai által bepereltetett, biróilag elmarasztaltatott s ebből folyólag az egyház ingatlanai birói árverés alá kerültek. Igazolja ezt a vizsgálat során beszerzett, a n.-váradi kir. tvszék 2340—1907. tk. sz. a. kibocsátott árverési hirdetménye, melyből kitünik az is, hogy az egyház 397 kor. 90 fillér és járulékai erejéig áll árverés alatt, Ezt igazolja a mellékelt költségjegyzék is. Ebből kifolyólag tehát panaszlott lelkész 397 kor. 90 fillér összeg erejéig felelős.

Az alapitványokat illetőleg:

1. a lelkészi successió czimü 210 kor. alapról semmi biztositó okirat nincs.

2. Ez áll a 124 kor. 12 fillér alapról, mely rektori successio.

3. A Bonczos Rebeka alap, mely 1894 márczius 29-én 119 kor. 62 fillér összegben vétetett ki a nagyszalontai takarékpénztárból, de amely panaszlott lelkésznek irásban foglalt hivatalos elismerése szerint 212 kor. 84 fillér — mit az egyházlátogatási jegyzőkönyv igazol — a berekböszörményi népbankba helyezve lelkész által, megsemmisült.

4. Ugyszintén a szegény tanulók pénztára alap, mely 231 kor. 96 fillér összegben vétetett ki a nagyszalontai

takarékpénztárból, de a lelkész elismerése szerint 675 kor. 86 fillér — előbb emlitett összegében a berekböszörményi felszámolás alá jutott népbankba helyezve, elveszett.

5. A „Tanszer pénztár-alap", mely 240 kor. 40 fillér összegben vétetett ki a nagyszalontai takarékpénztárból s helyeztetett a b.-böszörményi népbankba, de amely panaszlott lelkész hivatalos kimutatása szerint 430 kor. 78 fillér. E három (3., 4., 5. pont alatt emlitett) alapot panaszlott lelkész presbiteri határozat nélkül vette ki a nagyszalontai takarékpénztárból s helyezte el a b.-böszörményi népbankba; miután pedig ez összegek panaszlott elismerése szerint elvesztek s ezért a felelősséget Budai János panaszlott lelkész elvállalja, e három alapitvány elveszte miatt 1319 kor. 48 fillér megtéritésére kötelezendő.

6. A Márki-alap, mely 313 kor. 76 fillér, melyből panaszlott lelkész állitólag 270 kor.-t kölcsön adott Budai Péter b.-böszörményi lakos testvérének s mely összegében semmiféle okirattal biztositva nincs, szintén panaszlott lelkész terhére irandó.

7. A Mári Mihály-alapot, 200 kor.-t, 1896-ban a gondnok az egyház közszükségletei fedezésére forditotta s a presbiterium 1904. évben a felhasznált tőke viszafizetését rendelte el, ami azonban nem történt meg. Ez összeg megtéritésére tehát a lelkész nem kötelezendő.

8. A 400 kor. összegü Csengeri (Takács) alap.

9. Az 1200 kor. összegről szóló „Legelő közbirtokossági alap", a (VIII. sz. a. mellékelt s 1901. évről szóló gondnoki számadás szerint az egyház czéljaira fordittatott s igy ez összegek visszafizetése nem terhelheti lelkészt.

10. A Tokai-alapot, mely 33 kor. 60 fillér, lelkész vette át, de vele soha el nem számolt s igy ennek megtéritésével az egyháznak tartozik.

A jelentés szerint a b.-böszörményi ref. egyház adósságának kimutatására bizottság küldetett ki, de a bizottság e tárgyu jelentéséről szóló presbiteri jegyzőkönyvben az egyház összes tőke és kamattartozásának összege megnevezve nincs, hanem az összeg beirására a hely üresen van hagyva. Továbbá Szivák Sándor presbiter előadása szerint az egyháznak a b.-böszörményi népbankkal szemben fennállott 2000 kor. körüli tartozása az erdő bérlő társaság 2000 kor. betéti összegével fedeztetett, ugy hogy az egyház ez időszerint e társaságnak adós az emlitett s 6%-kal kamatozó összeggel. A b.-böszörményi népbanknak, mely ma is felszámolás alatt van, panaszlott lelkész elnök igazgatója volt. Ugyancsak az erdőbérlő társaságtól presbi-

teriumi határozat alapján 1904-ben kölcsönzött 600 kor. — ugy a jelenvolt presbiterek, mint Balogh László panaszos elismerése szerint is egy sürgőssé vált követelés kifizetésére használtatott föl.

Horváth János presbiter panaszos, szemben a panaszlott lelkész nyilatkozatában foglalt állitással, csak azt ismeri el, hogy ennyit mondott: mi fizetünk s ha akarjuk, az iskolát is bezárjuk. Több presbiter nyilatkozata szerint is többet Horváth János nem mondott.

Vad Sándor presbiter — 1905. évben egyházgondnok, tagadja, hogy a Telegdy K. Lajos utóda debreczeni könyvkereskedő czéghez intézett megrendelést, melynek alapján az egyház vagyona árverés alatt áll, — aláirta volna.

Az összes jelenlevők megjegyzik, hogy a lelkész által felsorolt adósságokon kivül, az egyháznak van még tudomásuk szerint a nagyváradi takarékpénztárnál egy, 200 koronánál valamivel kisebb tartozása.

Horváth János panaszolja, hogy a Varga Sándor tanitói lakásának évi bérösszege, 400 korona az egyház kiadására fordittatott, daczára annak, hogy a felsőbb hatóság ez összegnek gyümölcsözőleg elhelyezését rendelte el, hogy az uj iskola előállitásának alapját képezze. Jelenvoltak szerint az 1905. és 1906. évi bérösszegek az egyház közszükségeinek fedezésére fordittattak s az 1905. évi jövedelem magának a bérbeadott épületnek telekkönyvi átirásával s tehermentesitésével felmerült 400 kor. ügyvédi költségre fordittatott.

A vizsgálat szerint megállapitható, hogy az E. T. 368. §-a alapján s a kiadott ügyvédi vélemény szerint a Budai János b.-böszörményi lelkész ellen beadott vádpanasz minden további vizsgálat mellőzésével fegyelmi ügyet képez s mint ilyen bocsátandó a biróság itélete alá.

A biróság, panaszosok megkérdezése s ujabb nyilatkozatuk meghallgatása, panaszlott lelkész azon előterjesztése után, hogy beadott nyugta szerint a Telegdy K. Lajos utóda könyvárus követelését kifizette s a végrehajtási zálogjog feloldása iránt intézkedett, továbbá, hogy az ellenében támasztott pénzbeli követeléseket teljesen kifizetni kész, — az E. T. 368. §-a s az ügyész véleménye alapján — az ügyet fegyelmi ügynek minősiti, mint ilyet, minden további vizsgálat mellőzésével tárgyalás alá veszi. Ehhez képest a fegyelmi ügyben megtartott vizsgálat jegyzőkönyvében foglalt bizonyitékok alapján a nagyszalontai ref. egyházmegyei biróság időszaki tanácsa a megtartott tárgyalás után zárt ülésben következőleg

i t é l t:

Budai János berekböszörményi lelkész — miután oly cselekményt és mulasztást követett el, melyből az egyháznak kára származott, miután hivatalos kötelességének elhanyagolása, helytelen, rendetlen teljesitése mellett hivatali hatalmával visszaélt, az Egyházi Törvény 301. §-ának 2., 7., 8. pontjaiba ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek mondatik ki s ezért az Egyházi Törvény 303. §-ában (c. pont alatt) meghatározott pénzbüntetés alkalmazása mellett a nagyszalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézet javára 200 kor. pénzbüntetésre s az okozott 23 kor. 40 fillér költségeknek 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésére, itéltetett. Egyszersmind tartozik a Telegdy K. Lajos utóda könyvkereskedő czég által perelt 397 kor. 90 fillér és járulékai teljes lefizetése mellett, az egyház vagyonára kitüzött árverés meggátlásával a törlési végzést bemutatni;

a 210 kor. lelkészi successio s 124 kor. 12 fillér rektori successio alapokat, összesen 334 kor. 12 fillért köteles hitelesen kiállitott okmányokkal biztositani;

köteles a Bonczos Rebeka-alap	212 K 84 f.	állagát
továbbá a Szegény tanulók pénztára alap	675 K 86 f.	„
ugyancsak a Tanszer-pénzt.-alap	430 K 78 f.	„
„ a Márki-alap . .	313 K 76 f.	„
végül a Tokai-alap . . .	33 K 60 f.	„
végösszegében tehát	1666 K 84 f.-t, szóval	

Egyezerhatszázhatvanhat korona és 84 fillért a folyó 1907. év január 1-től a kifizetés napjáig számitandó 5%-os kamatjával együtt az alapitványok visszapótlásaképen, a berekböszörményi ref. egyháznak megtériteni.

I n d o k o k:

A beadott panasz, a panaszlott lelkésznek erre adott nyilatkozata, a helyszini vizsgálatot teljesitő küldöttség jegyzőkönyvi jelentése alapján, egyházmegyei ügyész fegyelmi esetek fenforgását látta s a fegyelmi tárgyalás megtartását inditványozta és miután a bíróság a további vizsgálat tartásának szükségét nem

látta, az ügyet törvényszerüen bocsátotta tárgyalás és itélethozatal alá, mint fegyelmi ügyet.

A panasz azon pontját, hogy panaszlott megengedte azt, hogy az egyház Telegdy K. Lajos utóda könyvkereskedő czég által 397 kor. 90 fillér erejéig bepereltessék, nemcsak, hanem az egyház ingatlanára birói árverés vezettessék, a helyszini vizsgálat beigazolta, sőt beigazolást nyert az is, — miután gondnok tagadásával szemben panaszlott mi bizonyitékot sem tudott felhozni arra nézve, hogy gondnok az egyház képviseletében a Telegdy K. Lajos utóda czégnek adott kötlevelet aláirta volna, — hogy ezen 397 kor. 90 fillér az egyház vagyonát megterhelő adósság egyenesen és kizárólag panaszlott terhe és ténye, melyből kifolyólag megállapitja a biróság, hogy panaszlott ezen ténye által hivatali hatalmával visszaélt, hivatalos kötelességét elmulasztotta, helytelenül teljesitette s igy fegyelmi vétséget követett el, miért is panaszlottat a nevezett könyvkereskedő czég által peres uton megnyert 397 kor. 90 fillér és járulékainak kifizetésére, az egyház vagyonára kitüzött árverés meggátlásával a törlési végzés bemutatására kötelezni kellett.

A lelkészi successio 210 kor. s a rektori successio 124 kor. 12 fillér alapoknak fennállását, ellenőrzését, panaszlott lelkész semmiféle biztositó okirattal igazolni nem képes; ez alapok biztositásának elmulasztásával tehát fegyelmi vétséget követett el, miért is ez alapoknak hiteles okiratokkal való biztositására kellett őt kötelezni.

A vizsgálati jegyzőkönyv adatai alapján megállapitja a biróság, hogy a Bonczos Rebeka-alap 212 kor. 84 fillér, Szegény tanulók pénztára-alap 675 kor. 86 fillér, Tanszerpénztáralap 430 kor. 78 fillér, Márki-alap 313 kor. 76 fillér és Tokai-alap 33 kor. 60 fillér; ezen alapok együtt 1666 kor. 84 fillért tesznek ki. Ezen alapok panaszlott által megbizás nélkül kezeltettek és mind elvesztek, részint a vigyázatlan kezelés miatt, részint azért, mert

minden fedezet nélkül adattak ki kölcsön. Mindezen alapok befizetését panaszlott igérte, de bizonyitani nem tudta, hogy azok fedezet mellett gyümölcsöztetés végett elhelyezve volnának, igy ezen alapok törvényellenes, hanyag kezelése is fegyelmi vétséget képez és 1666 kor. 84 fillér anyagi károsodását jelenti az egyháznak.

A Márki-alap 200 kor., Csengeri- (Takács) alap 400 kor., legelő közbirtokossági alap 1200 korona, mint egyházi tartozások szerepelnek, melyek fennállását a vizsgálat során jelenvolt presbiterek is beismerik; ezekért panaszlott felelőssé nem tehető. Igy tehát a Márki János által tett panasz elesvén, e felett a biróság nem is határoz.

Mindezen indokok alapján Budai János berekböszörményi lelkészt az egyház kárára történt beperesitésért, az ebből folyó összes kár megtéritésére s a végrehajtási zálogjog ugy a feljegyzett birói árverés törlési végzésének bemutatására, a lelkészi és rektori successio-alapok biztositására, továbbá az 1666 kor. 84 fillért tevő alapok helytelen kezeléséért, mint az E. T. 301. §-ának 2., 7., 8. pontjaiba ütköző vétségekért vétkesnek kimondani s 1666 kor. 84 fillér károsszegnek megfizetésére és az okozott eljárási költségek megtéritésére kötelezni kellett.

Enyhitő körülményül tudta be a biróság azt, hogy panaszlott ellen ez ideig semmi tekintetben feljelentés nem történt s hogy maga presbiterium is mulasztást követett el akkor, midőn ezen alapoknak elhelyezését, illetőleg ellenőrzését évről-évre nem gyakorolta; de mivel nagyobb mérvü a fegyelmi vétség, melyben panaszlott vétkesnek mondatott ki, reá a harmadfoku büntetésnél enyhébb nem volt kiszabható.

Az itélet nyilt ülésben kihirdettetett s ellene panaszlók részéről Horváth János felebbezést jelentett be. Budai János panaszlott lelkész az itéletben megnyugodott.

Ezen birósági itélet feleknek kiadatni s az egyházk. birósághoz felterjesztetni rendeltetett.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagyszalontán 1907. évi ápril hó 22-én a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye időszaki tanácsának közigazgatási birósági üléséből.

Jelen voltak:

Széll Kálmán esperes és gróf Tisza István e. m. gondnok elnöklete alatt Balogh Ambruzs, dr. Balogh Elek, Benedek László, Nagy Imre, Böszörményi Lajos tanácsbirák az időszaki tanács tagjai, Hadházy Kálmán világi főjegyző mint jegyző.

4. b., sz. Széll Kálmán esperes mint hivatalára idősebb elnök tárgyalásra kitüzi a Mezőgyánban 1907. évi január hó 22-én megejtett gondnoki és presbiter választás ellen Szabó Antal és társai által beadott panaszos felebbezés folytán megvizsgált ügyet s bejelenti, hogy a tárgyalásra megidézte Szabó Antal és társai panaszosokat és K. Gyenge János és társai panaszlottakat, akik nagy számmal megjelentek s panaszlottak képviseletében megjelent dr. Thury Kálmán nagyváradi ügyvéd is.

Bejelenti, hogy az ügy előadásával Böszörményi Lajos tanácsbirót bizta meg, ki miután a vizsgálatot is teljesitette, a szavazásban részt nem vehet, s felhivja a panasz s általában az ügy ismertetésére.

Böszörményi Lajos előadó az ügyet a következőkben ismerteti.

A Mezőgyánban 1907. évi január hó 22-én tartott presbiter választás ellen Szabó Antal és 34 társa az esperesi hivatalhoz felebbezést adott be, melyben a választás megsemmisitését kéri, egyrészt azon okon, mivel a választók befolyásolva lettek, másrészt, mivel a megválasztottak közül 5 egyén nem alkalmas a presbiterségre.

Az egyházmegyei elnökség helyszini vizsgálatot rendelt s Böszörményi Lajos és Szikszay Lajos tanácsbirákat bizta meg a vizsgálat vezetésével, kik az érdeklettek szabályszerü értesitése mellett ápril hó 9-re tüzték azt ki.

Szabó Antal társai nevében is ujabb kérvényt adott be az esperesi hivatalhoz, melyben a felebbezést oda módositják, hogy nem a választás törvényességét támadják meg, hanem csak 5 presbiter, névszerint Ladányi János, Kokas János, Szarka Imre, Sós Mihály és Gy. Rostás Mihály választásának megsemmisitését kérik.

Vizsgáló küldöttség ápril 9-én Mezőgyán községben megjelent, ugyanott megjelentek a panaszosok képvisele-

tében Szabó Antal, Szabó Mihály, Szabó József, a panaszlottak képviseletében Ladányi János, Gy. Rostás Mihály, Kokas János s megbizottjuk dr. Thury Kálmán ügyvéd.

A vizsgálat csupán a második panasz-kérvényben megnevezett 5 presbiter választásának megsemmisitése tárgyában tartatott meg.

Ladányi János ellen az a panasz, hogy az egyházban 1903. év óta felforgató munkát végez, az egyházmegye elnökségéhez alaptalan, rágalmazó beadványokat terjeszt, sem vallásos, sem anyagi felelősség benne fel nem található, sőt szocziálista eltévedt ténykedéseiben, szavaiban vallás elleni irány van, kifogásolják, hogy még nőtlen és csak 27 éves, amilyen náluk sohasem volt presbiter, pályáját félbe hagyta; a közigazgatási téren is jegyző, biró, sőt a főszolgabiró ellen is a felettes hatósághoz alaptalan vádakat emelt. A vizsgálat folyamán mint tanukra hivatkoztak a járási főszolgabiróra, kit megkerestetni kértek, továbbá Cs. Forrás József, Töppler György, D. Gyenge János, P. Szabó József és D. Szabó Sándorra, kiket kihallgattatni kértek.

Ladányi János igazolja, hogy ő a jogi pályát bevégezte, 1903. év óta Mezőgyánban lakik, egyházi adót fizet s atyja gazdaságát vezeti.

Tagadja, hogy izgatna, sőt békés, munkás, rendszerető polgára a községnek.

Elismeri, hogy két izben adott be olyan panaszt az egyházmegyére, mely visszautasittatott, de a harmadik beadványánál neki volt igaza. Béke- és rendszeretetét tanukkal is igazolta s előadta, hogy vallásos buzgóságát nemcsak templomba járással és szóval, de tettekben is kimutatta.

Id. Virág Sándor, id. Tenkei József, D. Bugyi Sándor, K. Deák János, V. Deák Károly kihallgatott tanuk eskü felajánlása mellett Ladányi Jánost vallásos, béke szerető embernek ismerik, aki templomba is jár és olykor urvacsorával is él. Az olvasókört Ladányi János alakitotta, ott az ujságokból felolvas, azoknak tartalmát megmagyarázza, de nem azon czélból, hogy a néposztályokat egymás ellen izgassa, a választásoknál a népet szabadjára hagyja; az igaz, hogy a képviselő testületi gyülésen saját véleményét kinyilvánitja s annak érvényt szerezni igyekezik, de a hozott határozatokban megnyugszik. Id. Virág Sándor és id. Tenkei József beismerik, hogy irtak alá oly beadványt, melyet Ladányi János a felsőbb hatóságokhoz beadott, de annak tartalmára előre haladt koruknál fogva nem emlékeznek.

Cs. Forrás József és D. Szabó Sándor eskü felajánlása mellett azt bizonyitották, hogy Ladányi János a képviselő testületi gyülésben a határozatok ellen állást foglal, azok ellen óvást emel, összeférhetetlennek tartják, de azt elismerik, hogy a templomba szokott járni.

P. Szabó József azt adta elő, hogy mióta Ladányi János 1903. évben haza ment, a községben sem egyházi sem politikai téren békesség nincsen. Ladányi a községet két táborra osztotta, az olvasóegyletet is ő alakitotta. Ez előbb áldásosan müködött, de azután a tévesen értelmezett szocziálizmus tanyájává lett, hol a népet a legnagyobb mértékben izgatja, a fennálló rend és béke ellen; mindenben kötekedik. Vallásossága ellen észrevételt nem tesz.

Juhász Károly községi jegyző azt adta elő, hogy Ladányi János a volt jegyző, Tarr Gábor ellen, és a biró, Szabó Antal ellen fegyelmi eljárást kért, de a kérvényt nem irta alá, hanem aláiratta R. Deák Jánossal és ez a kérvény jogérvényesen elutasittatott. — E kérvénynek bizonyosan Ladányi János volt az értelmi szerzője. — Majd a főispánhoz adott be feljelentést, vádolva benne a főszolgabirót, jegyzőt, birót, mely panasz megvizsgáltatott s elutasittatott. Általában azt mondja róla, hogy mindannak a mi törvényszerü, határozott ellensége. Az elferditett szocziálizmust hozta be a községbe, melyet egészen saját hiveivel akar kormányoztatni. Külsőleg vallásosnak mutatja magát, de felebarátjai ellen folyton áskálódik, de aki saját lelkészét feljelentgeti, az nem lehet bensőleg vallásos.

Márkovics Károly cséffai főszolgabiró a vizsgálattal megbizottak által irásbeli nyilatkozatra hivatván fel: f. évi április 18-án kelt átiratában Ladányi Jánost összeférhetetlen természetü s az egyháztanácsosi állásra méltatlannak tartja, mivel népszerüséghajhászásból az egyházi és községi életbe is beavatkozott, a lelkészt a „Szabad Szó"-ban több izben kiszerkesztette s ellene alattomban izgat, a politikát belevitte az egyházi életbe. — A községi jegyző, biró és előljáróság ellen több rendbeli, alaptalannak bizonyult panaszt adott be, melyeket hivatalában aktaszerüleg igazolhat.

Kokas János ellen az a panasz terjesztetett elő, hogy itélőképessége gyenge, hogy egy tapasztalatlan ifju, aki 2 év előtt viselt egyházfi tisztét hanyagul teljesitette, Isten házát nem gyakorolja.

Kokas János elismerte, hogy az egyházfiság teendőit

mással végeztette s hanyagságáért megintetett, nem tudja ugyan, hogy egy presbiternek mi a kötelessége, de tartja magát olyan vallásosnak, mint bármelyik egyházközségi tag.

Ónody Sándor lelkész bizonyitotta, hogy Kokas János egyházfisága idején az egyházi adó beszedését mással végeztette, miért is a presbiterium nevében kötelességének pontosabb teljesitésére utasitotta, amióta pedig az egyházfi-tisztet letette, a jelen év elejéig a templomban nem látta.

Szarka Imre ellen az a panasz adatott elő, hogy Kokas Jánoshoz mindenben hasonló, a vizsgálaton meg nem jelent, tehát kihallgatható nem volt, de a védőiratban az állittatik róla, hogy jóval tul van azon a koron, melyet az egyházi törvény a presbiterségre megkiván és vallásosságban sem marad hátra sok régi presbiter mellett.

Ónody Sándor lelkész nevezett Szarka Imrét zárkózott természetü, durva embernek tartja, aki — midőn iskolás gyermeke mulasztásáért felelősségre vonatott — a törvényes intézkedés ellen durván kikelt, templomba pedig járni nem szokott.

Gy. Rostás Mihály ellen az a panasz terjesztetett elő, hogy a lelkész ellen inditott alaptalan vádaskodásban részt vett, a presbiterségtől egyházközségi birósági itélettel megfosztva lett, templomba nem jár, sőt a vallást felvehető és levethető ruhának mondotta.

Gy. Rostás Mihály beismerte, hogy a presbiterségtől megfosztva lett azért, mert fia temetésére nem ment el, de a védőiratban meg azt hozzák fel mellette, hogy amikor a fia halálakor ennek házához elment, ott durván megtámadták, pedig a fiának házat vett, jószággal, téli élelemmel ellátta, továbbá hogy 10 egyén panaszára fosztották meg a presbiterségtől, most pedig százhatvanan választották meg.

H. Sós Mihály ellen az a panasz terjesztetett elő, hogy a lelkész elleni vádlevelet házról-házra hordozta aláirás végett, továbbá, hogy tapasztalatlan ifju ember, szegény, háza sincs s igy vagyoni felelősséget nem nyujthat, napszámból él s a gyüléseken sem jelenhetik meg.

Nevezett H. Sós Mihály szintén nem jelent meg a vizsgálaton, tehát kihallgatható nem volt, de a védőiratban az van előterjesztve, hogy 10 év óta egyházi adót fizet s szegénysége sem a templomba járásban, sem a gyüléseken résztvételben nem akadályozza.

Az ügy eképeni ismertetése után elnök a biróság tag-

jait megkérdezte, vajjon az ügyiratok közül kivánnak-e valamit felolvastatni, vagy a jelen levő nagyszámu felekhez kérdést intézni.

Világi elnök, egyházmegyei gondnok tett kérdést, hogy az ismertetett vádakon kivül Ladányi János ellen van-e egyébb kifogás és a vádak miképp igazoltattak.

Előadó kijelentette, hogy ugy a kifogásokat, mint a védelemre előadottakat mindenekben ismertette s a felek közül senki fel nem szólalt.

Elnök felhivására dr. Thury Kálmán ügyvéd Ladányi János és társai védelmére szót kérve, a közigazgatási birósági eljárást a törvény 277. §-a értelmében beszüntetni s az ügyet a mezőgyáni egyházközségi birósághoz áttétetni kérte, egyebekben pedig a vádat alaptalannak jelentette ki s mennyiben a biróság illetékességét megállapitaná, a panasz elutasitását s Ladányi János, Kokas János, Gy. Rostás Mihály, Szarka Imre és H. Sós Mihály megválasztott presbiterek igazolását kérte.

Egyházmegyénk időszaki tanácsa, mint közigazgatási biróság, miután elnök kijelentette, hogy az itélethozatalban Nagy Imre, mint hivatalára legfiatalabb tanácsbiró, szintén nem vehet részt, zárt ülésben ezen ügyben a következőleg

i t é l t:

A nagyszalontai ev. ref. egyházmegye időszaki tanácsa, mint közigazgatási biróság, a biróság illetékessége ellen emelt kifogás elutasitásával, mezőgyáni lakos Szabó Antal és társainak Ladányi János, Kokas János, Gy. Rostás Mihály, Szarka Imre és H. Sós Mihály presbiterré választása ellen intézett panaszfelebbezést elutasitja s most nevezetteket a presbiterségben megerősiti.

Egyszersmind panaszos Szabó Antal és társait a helyszini vizsgálattal felmerült 12 korona fuvar- és a tárgyalás során felmerült 9 korona birósági fuvar- és napidij, együtt tehát 21 korona eljárási költség 15 nap végrehajtás terhe alatt az egyházmegyei közigazgatási pénztárba befizetésére kötelezi, ugyanezen összeget a közigazgatási pénztárból előlegezi és utalványozza.

Indokok:

A bíróság illetősége ellen emelt kifogást elutasitani kellett, mert a panaszos felebbezés a választás törvényszerüsége ellen is intéztetett s csak később ismerték el a panaszosok a törvényszerü lefolyását, azután, mikor az elnökség a helyszini vizsgálatot elrendelte. Egyébként az egyházmegyei bíróság sajnálattal látja ugyan, hogy a presbiterségre oly egyének is megválasztattak, kiknek viselkedése a multban az egyházra hátrányos volt, kik közül Gy. Rostás Mihály a presbiteriumból kizáratott, mégis, mivel az egyházi törvény 23 §-a a presbiterektől nem egyebet, mint tisztességes életben élést követel s miután a panaszlottakkal szemben az, hogy nem tisztességes életet élnének, igazolást nem nyert s panaszosok maguk is elismerték, hogy a megválasztott presbiterek 24 életévüket betöltötték, saját nevük alatt egyházi adót fizetnek, a Szabó Antal és társai által emelt panaszt elutasitani kellett.

Gy. Rostás Mihály választását is meg kellett erősitent, mivel a mezőgyáni egyházközségi bíróság 1905. évi április 25-én megfosztotta ugyan a presbiteri állástól, de nem mondotta ki, hogy az itélet joghatálya meddig terjed.
A felmerült költségekben a panaszosokat az egyházi törvény 346. §-a értelmében marasztalni kellett.

Ezen itélet nyilvános ülésben meghirdettetvén, ugy panaszos Szabó Antal és társai, mint panaszlottak s ezek nevében dr. Thury Kálmán ügyvéd tudomásul vették s megnyugovásukat kijelentették s igy jogerőssé vált.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagyszalontán 1907. évi április hó 22-én a nagyszalontai ev. ref egyházmegye időszaki tanácsának közigazgatási birósági üléséből.

Jelen voltak:

Széll Kálmán esperes és gróf Tisza István e. m. gondnok elnöklete alatt Balogh Ambrus, dr. Balogh Elek, Benedek

László, Nagy Imre, Böszörményi Lajos tanácsbirák az időszaki tanács tagjai, Hadházy Kálmán vil. főjegyző mint jegyző.

5. b., sz. Széll Kálmán esperes mint hivatalára idősebb elnök tárgyalásra kitüzi a Körösszegapátiban 1907. évi január hó 20-án tartott presbiter választás alkalmával megválasztott Tokay Elek és Szücs Zsigmond választása ellen Pató Károly lelkész, Berecki Albert gondnok és 16 társuk által beadott kérvény s ezzel kapcsolatban F. Eszenyi János és 7 társa által beadott felebbezés folytán megvizsgált ügyet s bejelenti, hogy a tárgyalásra megidézte ugy Pató Károly és társait, valamint F. Eszenyi Jánost és társait, de ezek közül senki meg nem jelent, s hogy F. Eszenyi és társai bejelentették, miszerint megjelenni nem fognak.

Bejelenti, hogy az ügy előadásával dr. Balogh Elek tanácsbirót bizta meg.

Ezután felhivja dr. Balogh Elek tanácsbirót az ügy ismertetésére, ki is az ügyet a következőkben ismerteti.

A körösszegapáti egyházközségben a f. 1907. évi január hó 20-án tartott presbiter választás alkalmával, mely törvényesen tartatott meg és 4 presbiter volt választandó, legtöbb szavazatot nyertek Tokay Elek nyug. községi jegyző, Szücs Zsigmond, Pénzes Gergely, Szücs Viktor.

Az apáti egyház presbiterei az esperesi hivatalhoz a 75—1907. sz. a. febr. 4-én beérkezett felterjesztést tették, melyben Tokay Elek és Szücs Zsigmond választását, mivel nevezettek a presbiterségre képtelenek, az egyházi törvény 23., 27. §-ában előirt keresztyéni élettel összeütközésbe jöttek, megsemmisiteni kérik. Tokay Elek ugyanis a templomot nem látogatja, 15 év alatt Istentiszteleten soha nem volt, és Bihar megye őt a jegyzői hivatal viselésére képtelennek nyilvánitotta. Ellenben Szücs Zsigmondról azt állitja, hogy régebben egy embert agyon ütött és hogy az Istenházában ittas állapotban jelent meg.

Csatolják a választási jegyzőkönyvet és egy 1902. évi május 30-án tartott presbiteri gyülés jegyzőkönyvét, a választási jegyzőkönyv szerint lelkész Tokay Elek és Szücs Zsigmond megválasztott presbiterektől az esküt nem vette ki, s az 1902. évi május 30-án tartott presbiteri gyülés pedig azt a határozatot hozta, hogy az a presbiter, aki háromszor egymás után nem jelenik meg, állásáról lemondottnak tekintetik, s helyére póttag hivatik be, — továbbá hogy aki részeges, korcsmás, az Istentiszteletet nem látogatja, urvacsorával nem él, a presbiteriumnak tagja nem lehet.

F. Eszenyi János és társai az esperesi hivatalhoz 1907 febr. 6-án érkezett felebbezésükben megtámadják a presbiterium azon határozatát, mely szerint a legtöbb szavazatot nyert Tokay Elek és Szücs Zsigmondtól a presbiteri eskü ki nem vétetett, ellenben S. Eszenyi Jánostól, aki nem választatott meg, a presbiteri eskü kivétetett.

Az esperesi hivatal felhivása és utasitására a presbiterium február 10-én ülést tartott s a megválasztott presbiterek Tokay Elek és Szücs Zsigmonddal a békességet megkisérelték, az erről február hó 14-én beérkezett jelentés szerint azonban a békesség nem jött létre.

Az esperesi hivatal Tokay Elek és Szücs Zsigmonddal a presbiterium 1907 február 10-én tartott gyülése jegyzőkönyvét közölte.

Ugy Szücs Zsigmond mint Tokay Elek előterjesztést intéztek az esperesi hivatalhoz, mely febr. 24. és 25-én érkezett be s tiltakoznak az ellenük felhozott kifogások valódisága és jogossága ellen, különösen Szücs Zsigmond, ki 4 év előtt egyházgondnok volt, tagadja, hogy az ő ifjukori, 30 évesnél régibb azon jogellenes cselekményét, melyért megbüntetve lett s büntetését kitöltötte, most ellene felhozni lehetne.

Tokay Elek pedig beismeri, hogy mint községi jegyző nyugalmaztatott, de tagadja, hogy a presbiteri tisztségre képtelen volna, s lelkész ellen azt a vádat hozza fel, hogy ő egy 1891 január hó 22-ik keletü a nagyváradi takarékpénztár által kiadott 100 forintos takarékpénztári betét könyvvel kinálta meg a lelkészt. hogy azt mint bold. szülei alapitványát fogadja el, de lelkész el nem fogadta.

Szücs Zsigmond és Tokay Elek előterjesztését az esperesi hivatal a presbiteriumnak nyilatkozat végett kiadta s arra 1907. évi márcz. 9-én beérkezett a lelkész, a gondnok és 5 presbiter nyilatkozata Szücs Zsigmondnak a presbiterségről való lemondásával együtt.

Lelkész tagadja, hogy őt Tokay Elek a takarékpénztári betét könyvvel ugy kinálta volna meg, hogy azt az egyház javára mint alapitványt fogadja el, sőt tagadja, hogy ily alapitvány természetü dolgot előtte Tokay Elek emlitésbe hozott volna.

Végül F. Eszenyi János és társai a presbiterium 1907 február 10-én tartott gyülése határozata ellen ujabb felebbezést intéztek.

Az esperesi hivatal ad. 75—12. 1907. sz. végzésével Szikszay Lajos e. m. ügyész meghallgatásával hivatalból helyszini vizsgálatot rendelt s annak foganatositásával

dr. Márk Ferencz és Hadházy Kálmán e. m. tanácsbirákat bizta meg.

Küldöttség 1907. évi április 4. napján megjelent Körösszegapátiban s az egybegyült presbiterek, Tokay Elek, Szücs Zsigmond választott, de meg nem esketett presbiterek, és F. Eszenyi János és felebbező társaik jelenlétében a helyszini vizsgálatot megtartotta.

A presbiterium Tokay Elek ellen csupán azt a panaszát tartotta fenn, hogy az Isten házának nem oly buzgó látogatója, mint ahogy ők óhajtanák.

Tokay Elek pedig amit a esperesi hivatalhoz ad. 75—9. 1907. sz. a. február 25-én érkezett előterjesztésében a becsatolt, értékét veszitett takarékpénztári betéti könyvecskére vonatkozólag tett, visszavonta, azt meg nem történtnek kivánta tekinteni.

A Szücs Zsigmond ellen felhozottakat a presbiterium valónak tartja ugyan, de mivel Szücs Zsigmondnak a presbiterségről lemondása az iratok közt van, küldöttség a vádak valódiságának bizonyitásába nem bocsájtkozott, de a békességet ismételten megkisérelte.

Megvizsgálta azonban s megállapitotta a presbiterium 1895. évi január hó 1-sö napján felvett jegyzőkönyvéből, hogy S. Eszenyi János 1895 január 1-én pót presbiternek kineveztettett, miután a póttagok közül legtöbb, vagyis 20 szavazatot kapott.

Megállapitotta a küldöttség, hogy az idő óta 1907. évi január 20-ig választások tartattak ugyan, de póttagok nem választattak s 2 év előtt amikor M. Pénzes István presbiter meghalt, azóta a presbiterium ülésébe mindig megjelent s a presbiterek, bár a behivás idején az eskü tőle kivéve nem lett, törvényesen behivott presbiternek tekintették, és abba a véleménybe voltak, hogy ennek megbizása addig tart, mint az 1901. évben választott M. Pénzes István megbizása tartott volna, ezért vették ki tőle most 1907 február 10-én az esküt.

Egyházmegyénk közigazgatási birósága ezen ügyben zárt ülésben következőleg

itélt:

A nagyszalontai ev. ref. egyházmegye közigazgatási birósága a Körösszegapátiban 1907. évi január hó 20-án tartott presbiterválasztásnál megválasztott Tokay Elek presbiter ellen a presbiterium által tett kifogást elveti, továbbá S. Eszenyi Jánosnak a presbiterek közzé felvétele s megesketése ellen

F. Eszenyi János és társai felebbezésének helyet ad, Tokay Eleket presbiternek elismeri, ehhez képpest a presbiteriumot a szabályszerü eskü kivételére utasitja s S. Eszenyi Jánosnak a presbiterek közül való kihagyását elrendeli, Szücs Zsigmondra vonatkozólag pedig, miután nevezett a presbiterségről lemondott, határozatot nem hoz.

Egyben a k.-apátii presbiteriumot s illetve Pató Károly lelkészt, Bereczki Albert gondnokot s 16 társukat a küldöttség 14 kor. 50 fillérben megállapitott fuvar, bélyeg és posta kiadása és 9 korona birósági költség, együtt tehát 23 kor. 50 fillérnek 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett az egyházmegyei közigazgatási pénztárba befizetésére kötelezi, ugyanezt az egyházmegyei közigazgatási pénztárból előlegezi és utalványozza.

Indokok:

A presbiterium az 1907. évi január hó 20-án tartott választásról tett jelentésében maga jelentette, hogy az a törvényes formák között tartatott meg, azonban lelkész és a presbiterek kimondották, hogy Tokay Elek és Szücs Zsigmond nem lehetnek a presbiteriumnak tagjai s amikor több presbitertől a presbiteri eskü kivétetett, nevezettek oda meg sem hivattak.

F. Eszenyi János és társai felebbezésükben ugy a Tokay Elek és Szücs Zsigmond fel nem esketését, valamint az S. Eszenyi János feleskeketését kifogásolták.

Szücs Zsigmond időközben a presbiterségről lemondott.

Tokay Elek ellen felhozott kifogásokat ezuttal figyelembe venni nem lehetett.

S. Eszenyi János azonban nem lett a k.-apátii presbiteriumnak tagja, mert ő 1895. évben póttagul választván, póttagsága legkésőbb 1906. év végével megszünt.

A presbiterium tehát a törvény ellenére tett, amidőn tőle, még ha jóhiszemüleg cselekedett is, most 1907. évben a presbiteri esküt kivette.

Tokay Elek a lelkész azon eljárása ellen emelt panaszát, hogy az alpitványul átadni kivánt takarékpénztári betéti könyvet, melyre különben is feljegyezve van: „fentartással", el nem fogadta, visszavonván, a határozatnak ez sem lehet tárgya.

A költségek felmerültek, azokat az egyházmegyei pénztárból utalványozni s a presbitereket, illetve Pató Károly lelkész, Bereczki Albert egyházi gondnok és társait ezen költségeknek az egyházmegyei közigazgatási pénztárba befizetésére kötelezni kellett.

Az e. m. közgyülés 15. j. k. számát hitelesitette a közgyülés. Az 1—14., 16—30., 32—39. számokat hitelesitették 1907 május 7-én Nagyszalontán Széll Kálmán esperes, dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán e. m. tanácsbirák. A 31. számot hitelesitették Nagyszalontán 1907 május 8-án Széll Kálmán esperes, Böszörményi Lajos, Hadházy Kálmán.

A birósági ügyek 2. b. számát hitelesitették Nagyszalontán 1907 április 24-én Széll Kálmán esperes, Nagy Imre e. m. tanácsbiró, Szikszay Lajos e. m. ügyész. Az 1. b., 3. b., 4. b., 5. b. ügyek j. k. számait hitelesitették Nagyszalontán 1907 április 28-án Széll Kálmán esperes, dr. Balogh Elek, Balog Ambrus e. m. tanácsbirák.

A közgyülési 1—5., 9., 11—14., 16., 17., 24., 25., 32., 38., 39. számokat, valamint a birósági 1 b., 3. b. számokat jegyezte és előadta Nagy Imre lelkészi főjegyző.

A k. gy. 21—23., 35—37. számokat jegyezte és előadta Szabó István lelkészi aljegyző.

A k. gy. 26—30., valamint a birósági 4. b., 5. b. számokat jegyezte Hadházy Kálmán világi főjegyző; a 4. b. számot előadta Böszörményi Lajos e. m. tanácsbiró; az 5. b. számot előadta dr. Balogh Elek e. m. tanácsbiró.

A k. gy. 6—8., 10., 18—20., 33., 34. számokat jegyezte és előadta Sütő Antal világi aljegyző.

A k. gy. 15. számot jegyezte és előadta Kassay Béla tanügyi bizottsági jegyző.

A k. gy. 31. számot jegyezte és előadta Bagdi János számvevőszéki jegyző.

A birósági 2. b. számot jegyezte és előadta Balog Ambrus e. m. tanácsbiró.

I.

Tárgymutató.

Imádság és a gyülés megnyitása után:

Gróf Tisza Istvánt mint a dunántuli egyh. kerület főgondnokát üdvözli esperes.

1. Gyülési képviselők igazolása. N. I.
2. Jelentés a meg nem jelent tagokról. N. I.
3. A tanácskozás sorrendjének megállapitása. N. I.
4. Esperesi jelentés az egyházmegye valláserkölcsi és anyagi állapotáról. N. I.
5. Esperesi jelentés az elnökileg elintézett ügyekről. N. I.
6. Esperesi jelentés a skontró-ügyekről. S. A.
7. Esperes számadása az általa továbbitott pénzekről. S. A.
8. Esperesi jelentés a közalapi számadásról. S. A.
9. Széll Kálmán lemondása az esperességről. N. I.
10. Számadás az egyházmegyei közigazgatási pénztárról. S. A.
11. A lelkészi gyámintézet számadása. N. I.
12. Lelkészi nyugdijbizottság választása. N. I.
13. Csermő tartozásának elengedése. N. I.
14. Esperesi jelentés az erdőhegyi ügyben. N. I.
15. Tanügyi bizottság jelentése. K. B.
16. Missziói bizottság jelentése. N. I.
17. Egyházkerületi képviselők választása. N. I.
18. Bélzerindi lelkészválasztás. S. A.
19. Erdőhegyi lelkészválasztás. S. A.
20. Szemlaki lelkészválasztás. S. A.
21. Tenkei iskolaépités. Sz. I.
22. Zsadányi közalapi járulék elengedésének kérelme. Sz. I.
23. Kisperegi egyház kérvénye a kántor-tanitók kötelezettségének megállapitása tárgyában. Sz. I.
24. Küldöttségi jelentés a pankotai ügyben. N. I.
25. Nagyzerindi ügy. N. I.
26. Kovács Károly ügyész és számvevő lemondása. H. K.
27. Dr. Szarka Sándor e. m. ügyésznek megválasztatik. H. K.
28. Kötegyáni faváltság. H. K.
29. Belényesujlaki vékaváltság. H. K.
30. Magyarhomorogi párbér váltság. H. K.
31. A számvevőszék jelentése. B. I.
32. Virágos Sándor betegsége miatt intézményileg rendszeresittetni kéri a segédlelkészséget mellette. N. I.
33. Az egyházmegyei alapitványra folyamodók kérvénye. S. A.
34. Komádii iskolaépités. S. A.
35. Körösszegapátii iskolaépités- és kölcsön-ügye. Sz. I.
36. Küldöttségi jelentés a nyégerfalvai iskolaépités ügyében. Sz. I.
37. Az ágyai harmadik iskolaépités. Sz. I.
38. Füzes József borossebesi tanitó eskütétele. N. I.
39. Jegyzőkönyv hitelesitésére bizottság. N. I.

Függelék.

Birósági ügyek.

1. b. A birósági ügyek sorrendjének megállapitása. N. I.
2. b. Asztalos Ferencz tanitó fegyelmi ügye. B. A.
3. b. Budai János lelkész fegyelmi ügye. N. I.
4. b. Mezőgyáni presbiter választás. H. K.
5. b. K.-apátii presbiter választás. H. K.